

นันทิธรสาร
นิพนธ์นิพนธ์

๖

มหาเวทย์ลายทอง

ฉบับที่ ๑๑ ของ ๑๑๑๑

สงวนลิขสิทธิ์
(www.library.go.th)

22.08.

182, C. 42. 120th St.

အမှတ်: ၂၀၄၂ ခ. ၃

วันที่ 21 S.A. 2549

เอกสารของห้องสมุดเป็นสมบัติส่วนตัว
 จดทะเบียนไว้ที่สำนักงานหอสมุดจังหวัดนครราชสีมา
 ห้าร้อยห้าสิบแปด
 ไม่ควรยืมหรือจำหน่าย
 ลงในหนังสือหอสมุด

จุดประสงค์ใหญ่ของนิติศาสตร์นั้น ก็คือการอ่านเวทียุติธรรมถูกต้องอย่างเสมอกันแก่ประชาชน ให้ทุกคนได้อยู่ร่วมกันโดยสงบสุข เสมอภาค และเป็นระเบียบเรียบร้อย. เพื่อจุดประสงค์นี้จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยอันเป็นหลักใหญ่สองสถาน คือ 1. ตัวบทกฎหมายที่ดีสถานหนึ่ง การปฏิบัติที่ดีอีกสถานหนึ่ง ซึ่งจะสัมฤทธิ์ผล. ดังนั้นการบัญญัติกฎหมายควรจะต้องเป็นไปเพื่อความเป็นอยู่ดีของประชาชนโดยตรง และควรจะทำให้การอ่านเวทียุติธรรมถูกต้องแก่ทุกคนได้อย่างทั่วถึงแท้จริง. ทั้งการใช้กฎหมายนั้นแล้ว ก็ควรจะต้องมุ่งปฏิบัติให้ได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวด้วยเช่นกัน โดยผู้ใช้กฎหมายจะต้องไม่ติดในตัวบทอย่างเหนียวแน่นเกินไป หากแต่จะต้องถือเอาเหตุผลตามเป็นจริงของกรณีแต่ละกรณีเป็นสำคัญ.

The main objective of law is to provide all the people with equal justice and fairness so that they may live together in harmony, enjoying peace and equality. The achievement of this objective is dependent upon two fundamental factors, namely good legal provisions and correct application of the provisions. Consequently, the making of a law should directly result in a better life for the people and the law should be fair to all. The application of the law should, likewise, be carried out in such a manner as to attain the main objective. A person who applies a law must not adhere too inflexibly to the letter of the law. It is important that he consider the facts of each case in a clear and logical manner before making a decision.

ความตอนหนึ่งจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานในการเปิดการประชุมใหญ่ ของสมาคมนักกฎหมายแห่งประเทศไทย และแปซิฟิกตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ ๗ ณ โรงแรมดุสิตธานี วันเสาร์ ที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๒๔

สาร
นายกรัฐมนตรี

ผมขอแสดงความยินดี เนื่องในโอกาสที่กระทรวงยุติธรรมจัดพิธีเปิด
ศาลล้มละลายกลางและเริ่มทำการ ในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ศกนี้

รัฐบาลมีนโยบายจัดตั้งศาลล้มละลาย เนื่องจากพิจารณาเห็นว่า คดีล้มละลาย
เป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีแพ่งโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีที่เกี่ยวข้องกับการ
ฟื้นฟูกิจการซึ่งมีความสลับซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับธุรกิจขนาดใหญ่ หากมีการจัดตั้งศาลชั้น
พิเศษขึ้น เพื่อให้คดีดังกล่าวได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้และความเข้าใจในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นการเฉพาะ พร้อมทั้งมีวิธีพิจารณาเป็นกรณีพิเศษแล้ว จะทำให้การพิจารณาพิพากษา
เป็นไปโดยรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมยิ่งขึ้น

การเปิดทำการศาลล้มละลาย เป็นก้าวหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาระบบศาลและ
กระบวนการยุติธรรมของไทย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือทั้งจากหน่วยงานในกระบวนการ
ยุติธรรมและภายนอก ผมจึงขอให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเอาใจใส่ในการกิจตามบทบาทหน้าที่
ของตน และเสียสละ อุทิศกำลังกายกำลังใจ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็งด้วยความอดทน
วิริยะ และด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อส่งเสริมเกียรติภูมิของสถาบันศาล เพื่อความสำเร็จตาม
เจตนารมณ์ของการเปิดศาลล้มละลาย และเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนตลอดไป

ผมขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โปรดปกป้องคุ้มครอง
ให้ศาลล้มละลายกลางสถิตสถาพรตลอดไป และขอให้ข้าราชการตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน
ประสบแต่ความสุขความเจริญโดยทั่วกัน

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

สาร

ประธานศาลฎีกา

ระบบการศาลยุติธรรมเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพ และความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลในสังคม ท่ามกลางระบบเศรษฐกิจและการค้าในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความสลับซับซ้อนเกี่ยวพันกับระบบการค้าระหว่างประเทศอย่างแน่นแฟ้น บุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้รู้เท่าทันกลไกในเชิงธุรกิจและสามารถระมัดระวังรักษาประโยชน์ของประเทศได้ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงของศาลยุติธรรมต้องกระทำให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน ในขณะเดียวกันต้องยึดหลักการให้ความยุติธรรมอย่างสม่ำเสมอ รวดเร็ว และเป็นธรรม อำนาจตุลาการจึงมีส่วนให้การพัฒนาประเทศสัมฤทธิ์ผล การจัดตั้งศาลล้มละลายเป็นตัวอย่างหนึ่งของการสอดประสานหลักการของความยุติธรรมเข้ากับหลักการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตาม ขอให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งศาลล้มละลายได้โปรดระลึกและน้อมนำกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงขอให้คนไทย "ร่วมมือกันใช้ความรู้เพื่อสร้างความมั่นคงแก่ประเทศชาติ" ไว้เหนือเกล้า ฯ

ในโอกาสอันเป็นมงคลเนื่องในวันเปิดทำการศาลล้มละลายกลางนี้ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก ตลอดจนพระบုญญาบารมีแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชได้โปรดดลบันดาลให้ศาลล้มละลายกลางจงสถิตสถาพรสามารถอำนวยความยุติธรรมและเป็นที่พึ่งแก่ประชาชนตลอดไป และขออำนวยพรให้ท่านผู้พิพากษาเจ้าหน้าที่ธุรการ ลูกจ้าง ตลอดจนทุกท่านที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลล้มละลายกลางประสบความสุขความเจริญ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสติปัญญาที่หลักแหลม เปี่ยมด้วยคุณธรรม สามารถพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติและสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของประเทศให้ประจักษ์แก่นานาอารยประเทศ

(นายปิ่นทิพย์ สุจริตกุล)

ประธานศาลฎีกา

สาร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

การจัดตั้งศาลล้มละลายให้เป็นศาลชำนาญพิเศษด้านเศรษฐกิจในระบบศาลยุติธรรม มี
อำนาจพิจารณาคดีล้มละลาย คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีล้มละลายและคดีฟื้นฟูกิจการ มี
ผู้พิพากษาที่มีความรู้เฉพาะด้าน มีกระบวนการพิจารณาคดีที่รวดเร็วและเสียค่าใช้จ่ายน้อย เป็น
ความพยายามอย่างต่อเนื่องของกระทรวงยุติธรรมนับแต่มีการจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า
ระหว่างประเทศกลางขึ้นเป็นศาลชำนาญพิเศษด้านเศรษฐกิจแห่งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จนในที่สุด
ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลายขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่ง
มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๒ และต่อมากระทรวงยุติธรรมได้กำหนดให้เปิดทำการ
ศาลล้มละลายกลางในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๒ นี้

การจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษด้านเศรษฐกิจ เป็นมาตรการที่สำคัญอย่างยิ่งในสถานการณ์
ปัจจุบันที่ประเทศกำลังประสบกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เพราะการจัดตั้งศาลในลักษณะดังกล่าว
จะเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
และสร้างความเชื่อมั่นในการตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศให้แก่นานาชาติ

ในวาระอันเป็นมงคลนี้ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย
จงดลบันดาลให้ศาลล้มละลายกลางจงเป็นสถาบันที่ผดุงความยุติธรรมแก่ประชาชน ขอให้ผู้เกี่ยวข้อง
ทุกฝ่ายได้ใช้ความรู้และความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษของศาลอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อให้ศาลล้มละลาย
กลางได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและระหว่างประเทศตลอดไป

(นายสุทัศน์ เงินหมื่น)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สาร
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ในปัจจุบันที่ประเทศยังอยู่ในสภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวทางเศรษฐกิจ จึงเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วน กระทรวงยุติธรรมในฐานะหน่วยงานหลักในกระบวนการยุติธรรม จึงมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการกระทำความผิดและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และยังได้กำหนดมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความจำเป็นในขณะนี้คือ การจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษด้านเศรษฐกิจขึ้น

ศาลล้มละลายกลางเป็นศาลชำนาญพิเศษอีกศาลหนึ่งในระบบศาลยุติธรรม มีอำนาจพิจารณาคดีล้มละลาย ซึ่งคดีล้มละลายเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีแพ่งโดยทั่วไป ผลของคดีล้มละลายย่อมกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม ดังนั้น การที่คดีในลักษณะดังกล่าวได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้และเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลายโดยเฉพาะแล้ว ย่อมทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีสามารถดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วและเที่ยงธรรมยิ่งขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนผู้มีวรรคตเป็นอย่างยิ่ง อันเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวของประเทศได้อีกทางหนึ่งด้วย

ในโอกาสอันเป็นมงคลแห่งการเปิดทำการศาลล้มละลายกลางนี้ ขอคุณพระศรีรัตนตรัยและบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จงดลบันดาลให้ศาลแห่งนี้สถิตยสถาพรเป็นสถาบันอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่สังคมและประเทศชาติสืบไป

(นายสุประดิษฐ์ หุตะสิงห์)
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

สาร อธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลาง

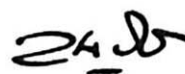

นับแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ เป็นต้นมา คดีล้มละลายได้อยู่ภายใต้การพิจารณาพิพากษาของศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งมาโดยตลอด แม้จะเป็นที่รู้กันโดยทั่วไปว่าคดีล้มละลายนั้นมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากคดีแพ่งโดยทั่วไป อันเนื่องมาจากกฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน มิได้เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของปัจเจกชนแต่ละบุคคลเช่นเดียวกับกฎหมายแพ่งโดยทั่วไปก็ตาม แต่โดยเหตุที่ปริมาณคดียังมีอยู่ไม่มากในขณะนั้น ประกอบกับความสนใจของประชาชนต่อผลบังคับใช้ของกฎหมายล้มละลายยังมีอยู่ไม่มากนัก จึงทำให้ความพยายามที่จะผลักดันให้คดีล้มละลายได้รับการพิจารณาโดยศาลที่มีความชำนาญเป็นพิเศษนั้นไม่ได้รับการตอบสนองเรื่อยมา จนบางครั้งเป็นเหตุให้นักกฎหมายจำนวนมาก รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไปเข้าใจกันไปว่าคดีล้มละลายเป็นคดีแพ่งธรรมดาประเภทหนึ่ง อันยังทำให้การจัดตั้งศาลเพื่อพิจารณาคดีล้มละลายโดยเฉพาะกระทำได้ยากยิ่งขึ้นไปอีก

จนเมื่อรัฐบาลได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ แก่ใต้ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ โดยเพิ่มเติมหลักการว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการกอบกู้กิจการของลูกหนี้ที่เป็นกิจการขนาดใหญ่ โดยอาศัยความคุ้มครองและมาตรการทางกฎหมาย เป็นเครื่องมือสำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ได้รับการหยิบยกขึ้นวิเคราะห์ศึกษากันอย่างกว้างขวาง และก่อให้เกิดความตื่นตัวในหมู่นักกฎหมายโดยทั่วไปที่ประสงค์จะให้มีความชำนาญพิเศษเพื่อพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ เนื่องจากเล็งเห็นว่าคดีล้มละลายมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม หากคดีตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ได้รับการพิจารณาจากผู้พิพากษาที่มีความรู้ ความชำนาญเป็นพิเศษ และมีวิธีพิจารณาคดีเป็นพิเศษโดยเฉพาะแล้ว ย่อมจะทำให้คดีได้รับการพิจารณาอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ความพยายามในการจัดตั้งศาลขึ้นเพื่อพิจารณาคดีล้มละลายเป็นพิเศษจึงได้รับการสนับสนุนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่อประเทศไทยประสบกับปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ รัฐบาลก็ยังเล็งเห็นถึงความสำคัญของศาลชำนาญพิเศษเพื่อพิจารณาคดีล้มละลายมากยิ่งขึ้น จนได้รับการจัดลำดับชั้นให้เป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลในอันที่จะจัดตั้งศาลล้มละลายขึ้น

การเปิดทำการของศาลล้มละลายกลางจะเป็นจุดเริ่มต้นและสัญลักษณ์ที่สำคัญที่จะทำให้เห็นกันทั่วไปว่าคดีล้มละลายนั้นมีลักษณะและสาระสำคัญแตกต่างไปจากคดีแพ่งโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นคดีล้มละลายก็ดี คดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ก็ดี ต่างเป็นเรื่องที่รัฐวางมาตรการเพื่อเข้าจัดการทรัพย์สินและกิจการของผู้มีหนี้สินล้มละลาย จึงเป็นคดีที่กระทบและเกี่ยวข้องกับธุรกิจและระบบเศรษฐกิจโดยตรง ดังนั้น การดำเนินคดีล้มละลายจึงจำเป็นที่จะต้องใช้ความรู้ในทางเศรษฐศาสตร์ และความรู้ในเชิงธุรกิจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินคดี เพื่อให้จะได้คำวินิจฉัย ในคดีล้มละลายมีความเป็นธรรมชาติและสอดคล้องสนับสนุนการดำเนินธุรกิจภายใต้ระบบการค้าเสรีด้วย นอกจากนี้ ความรวดเร็วในการดำเนินคดียังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การเข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ประสบความสำเร็จสามารถรักษามูลค่าสูงสุดของทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้ ลูกหนี้ รวมถึงเจ้าพนักงานของรัฐที่มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายอีกด้วย

ศาลล้มละลายกลางตระหนักดีถึงภารกิจที่ได้รับมอบหมาย และจะดำเนินการเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลายเป็นไปโดยรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม ตามหลักการและแนวความคิดที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น ด้วยระบบวิธีพิจารณาคดีที่มีลักษณะพิเศษและพร้อมจะนำเอาเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในงานคดี ประกอบกับผู้พิพากษาที่ได้รับการเลือกสรรว่าเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ทั้งในด้านตัวบทกฎหมาย และความรู้ในทางเศรษฐกิจและทางธุรกิจเป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติภารกิจของศาลล้มละลายกลางประสบความสำเร็จสมตามความมุ่งหมายของทุกฝ่าย

(นายสุนทร สิทธิเวชวิจิตร)

ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา

ช่วยทำงานในตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลาง

กำหนดการ
พิธีเปิดทำการศาลล้มละลายกลาง
โดย

นายชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

วันศุกร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๒

ณ อาคารกรุงเทพประกันภัย ชั้น ๑๔-๑๗

ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

เวลา ๐๘.๓๐ นาฬิกา

เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

เวลา ๐๙.๐๙ นาฬิกา

- แยกผู้มีเกียรติพร้อมในบริเวณพิธี
- ประธานในพิธีเดินทางมาถึง
- ประธานในพิธีจุดธูปเทียนพระรัตนตรัย พระสงฆ์ให้ศีล
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกล่าวรายงาน
- ประธานในพิธีกล่าวตอบ กตัญญูเปิดแพรคลุมป้าย
- ทำพิธีเปิดทำการศาลล้มละลายกลาง (พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา)
- ถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์
- ประธานในพิธีและแขกผู้มีเกียรติเยี่ยมชมที่ทำการศาลล้มละลายกลาง
- ประธานในพิธีเดินทางกลับ

ศาลล้มละลาย

พรชัย อิศววัฒนาพร^{*}

๑. ความเป็นมา

แนวความคิดที่จะให้คดีล้มละลายได้รับการพิจารณาพิพากษาโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ เนื่องจากเนื้อหาสาระแห่งคดีมีความแตกต่างจากคดีแพ่งโดยทั่วไป นั้นได้เริ่มปรากฏเป็นรูปธรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อกระทรวงยุติธรรมได้เสนอกฎกระทรวงให้มีการจัดตั้งแผนกคดีล้มละลายในศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ ภาค ๑-๓ และศาลฎีกา^{*} ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ รัฐบาลได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต่อรัฐสภา ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวในชั้นแปรญัตติของวุฒิสภา คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางถึงแนวความคิดในอันที่จะจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษขึ้นพิจารณาคดีล้มละลายโดยเฉพาะ เนื่องจากเห็นว่าคดีล้มละลาย โดยเฉพาะคดีฟื้นฟูกิจการที่จะเกิดขึ้นตามร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว เป็นคดีที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจ และจะมีความยุ่งยากซับซ้อนในอนาคต ความเห็นของวุฒิสภาดังกล่าวเป็นความเห็นที่สอดคล้องกับแนวความคิดของกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในขณะนั้น (นายสุทัศน์ เงินหมื่น) จึงได้มีคำสั่งกระทรวงยุติธรรมที่ ๑๙๗/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๑ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษด้านการพาณิชย์ และล้มละลาย โดยมีนายเพ็ง เพ็งนิตี เป็นประธานกรรมการ เพื่อพิจารณาแนวทางและรูปแบบที่เหมาะสมของศาลชำนาญพิเศษด้านการพาณิชย์และล้มละลาย ก่อนการประชุมของคณะกรรมการ จะได้เริ่มต้นขึ้น ก็ปรากฏว่าคณะกรรมาธิการวิสามัญของวุฒิสภาก็ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ เสร็จสิ้น โดยได้มีมติให้ตั้งข้อสังเกตเพื่อให้รัฐบาลรับไปปฏิบัติตาม ดังนี้

* ผู้พิพากษาประจำกระทรวง ช่วยทำงานในตำแหน่งเลขานุการศาลล้มละลายกลาง

* การจัดตั้งแผนกคดีล้มละลายขึ้นในศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ได้กระทำขึ้นโดยกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๔๗๗ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๓๖ ก ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๓๙ ส่วนการจัดตั้งแผนกคดีล้มละลายขึ้นในศาลอุทธรณ์ภาค ๑-๓ จัดตั้งขึ้นโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พุทธศักราช ๒๔๗๗

"การพิจารณาคดีล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและมีความซับซ้อนมาก ควรที่จะจัดให้มีผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะเป็นผู้ดำเนินการ และสมควรที่จะให้มีศาลชำนาญพิเศษเพื่อพิจารณาคดีเหล่านี้โดยเฉพาะ"

เมื่อคณะกรรมการฯ ได้เริ่มประชุมกันครั้งแรก จึงได้มีการอภิปรายถึงแนวความคิดในการจัดตั้งศาลพาณิชย์และศาลล้มละลายเป็นศาลชำนาญพิเศษ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการฯ เห็นว่า การจัดตั้งศาลพาณิชย์และศาลล้มละลายเป็นศาลเดียวกันนั้น น่าจะไม่เหมาะสมเนื่องจากเนื้อหาสาระและกระบวนการวิธีพิจารณาคดีพาณิชย์และคดีล้มละลายนั้นมีความแตกต่างกัน ทั้งการจัดตั้งศาลพาณิชย์ขึ้นเป็นศาลชำนาญพิเศษโดยเฉพาะจะก่อให้เกิดปัญหาว่าคดีใดบ้างที่เป็นคดีพาณิชย์เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มิได้แบ่งแยกกฎหมายแพ่งและกฎหมายพาณิชย์ออกจากกันอย่างชัดเจนดังเช่นในประเทศที่มีระบบประมวลกฎหมายหลายประเทศ นอกจากนั้น แนวความคิดในเรื่องการจัดตั้งศาลพาณิชย์นั้น กระทรวงยุติธรรมได้เคยนำเสนอไปพร้อมกับการจัดตั้งศาลภาษีอากรเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ แล้ว แต่ก็ไม่ได้ได้รับความเห็นชอบแต่อย่างใด ประกอบกับเมื่อพิจารณาแนวทางการจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษในประเทศที่สำคัญต่าง ๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศฝรั่งเศสแล้ว ก็พบว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการจัดตั้งศาลล้มละลายขึ้นเป็นศาลชำนาญพิเศษโดยเฉพาะ ในประเทศอังกฤษ แม้คดีล้มละลายและคดีพาณิชย์จะได้รับอยู่ภายใต้อำนาจของศาล High Court ก็ตาม แต่ใน High Court เองก็ได้มีการแบ่งแยกแผนกที่จะพิจารณาคดีพาณิชย์และคดีล้มละลายออกจากกันโดยชัดเจน คณะกรรมการฯ จึงได้พิจารณาเห็นว่าการจัดตั้งศาลล้มละลายขึ้นเป็นศาลชำนาญพิเศษแยกต่างหาก จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในอันที่จะมีผู้พิพากษาที่มีความชำนาญเป็นพิเศษเข้ามาพิจารณาคดีล้มละลายทั้งยังสอดคล้องกับข้อสังเกตของวุฒิสภาอีกด้วย ในขณะเดียวกันปริมาณคดีล้มละลายที่มีอยู่ประมาณปีละ ๓,๐๐๐ คดี ไม่นับรวมคดีสาขาที่เกิดขึ้น เป็นปริมาณคดีที่มากพอที่จะจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษได้แล้ว จึงได้มีมติให้มีการยกร่างพระราชบัญญัติเพื่อจัดตั้งศาลล้มละลายขึ้นเป็นศาลชำนาญพิเศษโดยเฉพาะ โดยคณะกรรมการฯ ได้ยึดเอารูปแบบของการจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเป็นแนวทางหลักในการยกร่าง การพิจารณาของคณะกรรมการฯ เสร็จสิ้นเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยคณะกรรมการฯ ได้ยกร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. และพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่...) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ให้สอดคล้องกับการจัดตั้งศาลล้มละลาย) เพื่อจัด

ตั้งศาลล้มละลายขึ้นเป็นศาลชำนาญพิเศษ และให้มีวิธีพิจารณาคดีพิเศษ จากนั้น กระทรวงยุติธรรม จึงได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณามาตรการทางกฎหมายเพื่อการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (นายสุทัศน์ เงินหมื่น) เป็นประธาน และมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง (นายพิเชษฐ พันธ์วิชาติกุล) เป็นรองประธาน คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับจะเป็นมาตรการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ที่กำลังประสบอยู่ได้ จึงมีมติในวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๑ ให้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๑ และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๑ เห็นชอบให้ส่งร่างกฎหมายที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วไปยังคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วนเพื่อที่จะนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา เป็นเรื่องด่วนต่อไป ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๑ รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ และให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นหนึ่งชุดเพื่อพิจารณา โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติเห็นชอบในวาระที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๑ และเสนอวุฒิสภาพิจารณาในการประชุมวันศุกร์ที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ ซึ่งวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในหลักการและแต่งตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณา และวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในการประชุมวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๒๕ ก ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๒

เมื่อพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายฯ ได้ประกาศใช้แล้ว กระทรวงยุติธรรม ได้จัดเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดศาลล้มละลายกลาง โดยได้มีคำสั่งที่ ๒๖๑/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้นายสุนทร สิทธิเวชวิจิตร ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา มาช่วยทำงานในตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลาง และได้ทำการปรับปรุงอาคารกรุงเทพ ประกันภัยชั้นที่ ๑๔ ถึงชั้นที่ ๑๗ เป็นที่ทำการชั่วคราวของศาลล้มละลายกลาง โดยมีห้องพิจารณา

คดี ๑๒ บัลลังก์ รวมทั้งได้จัดเตรียมความพร้อมของบุคลากร ทั้งในด้านของผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ธุรการไว้รองรับการเปิดทำการของศาลไปพร้อมกันด้วย ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๒ กระทรวงยุติธรรมจึงได้นำเสนอพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดทำการของศาลล้มละลายกลาง ในวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๒ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ

นอกจากการเตรียมการในเรื่องอาคารสถานที่ของศาลล้มละลายกลางแล้ว กระทรวงยุติธรรมยังได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นอีกคณะหนึ่ง โดยมีนายสุนทร สิทธิเวชจิตร เป็นประธาน เพื่อดำเนินการยกร่างข้อกำหนดของศาลล้มละลายกลาง ตามที่มาตรา ๑๙ ได้บัญญัติให้อำนาจไว้ คณะกรรมการฯ ได้ประชุมรวม ๔ ครั้ง และได้ยกร่างข้อกำหนดรวม ๒๕ ข้อ เสนอต่อประธานศาลฎีกา เพื่อพิจารณาอนุมัติ ซึ่งประธานศาลฎีกาได้พิจารณาอนุมัติแล้ว และได้มีการนำข้อกำหนดดังกล่าวประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๒

๒. ข้อมูลที่สำคัญ

ลักษณะของศาล ศาลล้มละลายกลางเป็นศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งมีลักษณะเป็นศาลชำนาญพิเศษ จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คดีล้มละลายซึ่งมีลักษณะพิเศษ แตกต่างจากคดีแพ่งโดยทั่วไป ได้รับการพิจารณาพิพากษาจากผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญ เป็นพิเศษ

เขตศาล ศาลล้มละลายกลางมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร แต่ในระหว่างที่ยังมิได้เปิดทำการศาลล้มละลายในท้องที่อื่น ศาลล้มละลายกลางมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลายในท้องที่นั้นด้วย โดยผลแห่งบทเฉพาะกาลดังกล่าว ศาลล้มละลายกลางจึงมีเขตอำนาจทั่วราชอาณาจักรในระยะเวลาเริ่มต้นแห่งการจัดตั้งศาลล้มละลายกลาง อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายฯ ได้ให้อำนาจศาลจังหวัดที่จะรับคดีแทนศาลล้มละลายกลาง ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลล้มละลายกลางมีดุลพินิจที่จะเรียกให้คู่ความมาดำเนินคดียังศาลล้มละลายกลาง ออกนั่งพิจารณาคดีดังกล่าว ณ ศาลจังหวัดที่รับคดี หรือจะให้ผู้พิพากษาในศาลจังหวัดนั้นพิจารณาคดีแทนก็ได้

เขตอำนาจศาล ศาลล้มละลายกลางมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลาย ซึ่งหมายถึงคดีตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย (ปัจจุบันได้แก่พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓) ซึ่งมีโชคดีอาญา รวมไปถึงคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีล้มละลายด้วย ในกรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่าคดีจะอยู่ในเขตอำนาจของศาลล้มละลายหรือศาลชั้นต้นอื่น ให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด แต่อย่างไรก็ตาม หากศาลล้มละลายหรือศาลชั้นต้นศาลใดศาลหนึ่ง ได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดในคดีแล้ว ห้ามมิให้มีการเสนอปัญหาในเรื่องเขตอำนาจศาลต่อประธานศาลฎีกาอีก

ผู้พิพากษา การแต่งตั้งผู้พิพากษาให้ดำรงตำแหน่งในศาลล้มละลาย ให้คัดเลือกจากผู้พิพากษาที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย ซึ่งเมื่อพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายฯ มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น องค์กรคณะในการพิจารณาพิพากษาก็จะเป็นเช่นเดียวกันกับศาลชั้นต้นอื่น ๆ ทั่วไป กล่าวคือ มีองค์คณะ ๒ คน

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายฯ มิได้กำหนดให้มีผู้พิพากษสมทบไว้ เนื่องจากคดีล้มละลายเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลายแขนง การแต่งตั้งผู้พิพากษสมทบให้เป็นองค์คณะในการพิจารณาพิพากษาคดีจะกระทำได้ยากลำบากและไม่คล่องตัว เนื่องจากเมื่อมีการแต่งตั้งผู้พิพากษสมทบที่มีความรู้ในแขนงใดแขนงหนึ่งเป็นองค์คณะแล้ว หากมีกรณีพิพาทอื่นที่มิได้เกี่ยวข้องกับแขนงวิชาที่ผู้พิพากษสมทบมีความรู้ความเข้าใจ ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีได้ นอกจากนี้ ในมาตรา ๒๐ ได้บัญญัติให้อำนาจศาลที่จะเรียกผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเกี่ยวกับคดีได้อยู่แล้ว ซึ่งจะทำให้ศาลได้มีโอกาสรับฟังความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแขนงที่มีคดีข้อพิพาทเกิดขึ้นจริงได้ ซึ่งจะมีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับลักษณะแห่งคดีล้มละลายมากกว่า

วิธีพิจารณาคดี พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายฯ ได้กำหนดวิธีพิจารณาคดีล้มละลายไว้เป็นพิเศษในหลายประการ ดังนี้

- การดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลล้มละลายให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายฯ หากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายฯ มิได้กล่าวไว้ให้นำกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย ข้อกำหนดตามมาตรา ๑๙ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับตามลำดับ

- ให้ดำเนินการนั่งพิจารณาคดีติดต่อกันไปโดยไม่เลื่อนคดีจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงเสียได้ (เว้นแต่ในกรณีคตินั้นเป็นคดีพื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ศาล

จะให้เลื่อนคดีได้ต่อเมื่อมีเหตุสุดวิสัยเท่านั้น) และเมื่อเสร็จการพิจารณาคดีแล้วจะต้องทำคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยเร็ว

-อธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลาง โดยอนุมัติประธานศาลฎีกา มีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐานได้ และข้อกำหนดให้มีผลบังคับใช้เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- ในการสืบพยาน ศาลอาจแต่งตั้งให้ศาลอื่นหรือเจ้าพนักงานศาลดำเนินการสืบพยานหลักฐานส่วนใดส่วนหนึ่งแทน โดยจะกระทำในศาลหรือนอกศาลก็ได้

- คู่ความจะแต่งตั้งบุคคลใดซึ่งมีภูมิลำเนาในเขตศาล ฯ เพื่อรับคำคู่ความหรือเอกสารแทนตนก็ได้ โดยให้ยื่นคำขอต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้น

- ถ้าบุคคลใดเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนอาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาเมื่อมีคดีล้มละลายเกิดขึ้น หรือถ้าคู่ความฝ่ายใดในคดีเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนจะอ้างอิงจะสูญหายก่อนที่จะนำมาสืบ หรือเป็นการยากจะนำมาสืบในภายหลัง ก็อาจยื่นคำขอต่อศาล ฯ ให้ศาลมีคำสั่งให้สืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันที

การอุทธรณ์ เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างใด คู่ความอาจอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลล้มละลาย โดยแยกเป็น ๒ กรณีดังนี้

๑. ในคดีพื้นฟูกิจการของลูกหนี้ และคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกัน ให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกาได้โดยตรงภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

๒. ในคดีล้มละลายและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกัน ให้บังคับไปตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย ซึ่งเมื่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มิได้บัญญัติในเรื่องการอุทธรณ์ฎีกาไว้โดยเฉพาะ ก็จะต้องนำเอาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม กล่าวคือการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งในกรณีดังกล่าวจะต้องอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ตามลำดับ

พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย
พ.ศ. ๒๕๔๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๒

เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ

ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลล้มละลายและให้มีวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธี
พิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"ศาลล้มละลาย" หมายความว่า ศาลล้มละลายกลาง หรือศาลล้มละลายภาค

"คติลั้มละลาย" หมายความว่า คติตามกฎหมายว่าด้วยลั้มละลายที่มีใช้คดีอาญาและให้รวมถึงคติแห่งที่เกี่ยวพันกันกับคติดังกล่าวด้วย

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑ ศาลลั้มละลาย

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งศาลลั้มละลายกลางขึ้น และจะเปิดทำการเมื่อใดให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ให้ศาลลั้มละลายกลางมีเขตตลอดกรุงเทพมหานคร แต่บรรดาคดีลั้มละลายที่เกิดขึ้นนอกเขตของศาลลั้มละลายกลางจะยื่นฟ้องต่อศาลลั้มละลายกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลลั้มละลายกลางที่จะไม่ยอมรับพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้

มาตรา ๖ การจัดตั้งศาลลั้มละลายภาค ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติซึ่งจะต้องระบุเขตศาลและกำหนดที่ตั้งศาลนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๗ ศาลลั้มละลายมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีลั้มละลาย

มาตรา ๘ เมื่อศาลลั้มละลายเปิดทำการแล้ว ห้ามมิให้ศาลชั้นต้นอื่นรับคดีที่อยู่ในอำนาจศาลลั้มละลายไว้พิจารณาพิพากษา

มาตรา ๙ ในกรณีมีปัญหาว่คดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลลั้มละลายหรือไม่ ไม่ว่าปัญหาดังกล่าวจะเกิดขึ้นในศาลลั้มละลายหรือศาลยุติธรรมอื่น ให้ศาลนั้นรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว แล้วเสนอปัญหานั้นให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานศาลฎีกาให้เป็นที่สุด

ห้ามมิให้เสนอปัญหาเช่นว่านี้เมื่อศาลชั้นต้นไม่ว่าศาลใดมีคำพิพากษาหรือคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคดีแล้ว

มาตรา ๑๐ คดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลล้มละลายภาค คู่ความทุกฝ่ายอาจตกลงกันร้องขอต่อศาลนั้น ให้โอนคดีมาพิจารณาพิพากษาในศาลล้มละลายกลางได้ แต่ห้ามมิให้อนุญาตตามคำขอเช่นว่านั้น เว้นแต่ศาลล้มละลายกลางจะได้ยินยอมก่อน

มาตรา ๑๑ ให้ศาลล้มละลายเป็นศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมและให้นำบทบัญญัติแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาใช้บังคับแก่ศาลล้มละลายโดยอนุโลม

หมวด ๒

ผู้พิพากษาในศาลล้มละลาย

มาตรา ๑๒ ในศาลล้มละลายกลางและศาลล้มละลายภาค ให้มีอธิบดีผู้พิพากษาศาลละหนึ่งคน และให้มีรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลละหนึ่งคน แต่ถ้าวุฒิสภาเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางราชการจะกำหนดให้มีรองอธิบดีผู้พิพากษาในแต่ละศาลมากกว่าหนึ่งคนก็ได้

มาตรา ๑๓ ผู้พิพากษาในศาลล้มละลายจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการซึ่งมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

หมวด ๓ วิธีพิจารณาคดีล้มละลาย

ส่วนที่ ๑ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น

มาตรา ๑๔ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กระบวนพิจารณาในศาลล้มละลาย ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย และข้อกำหนดตามมาตรา ๑๙ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๐/๑๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ให้ศาลล้มละลายดำเนินการนั่งพิจารณาคดีติดต่อกันไปโดยไม่เลือนคดีจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้ำวล่วงเสียได้ และเมื่อเสร็จการพิจารณาคดีให้ศาลล้มละลายรับทำคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยเร็ว

ในกรณีที่คู่ความไม่มาศาลในนัดใดไม่ว่าจะได้รับอนุญาตจากศาลหรือไม่ ให้ถือว่าคู่ความนั้นได้ทราบกระบวนพิจารณาของศาลในนัดนั้นแล้ว

มาตรา ๑๖ ถ้าบุคคลใดเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนอาจต้องอ้างอิงในภายหลังจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาเมื่อมีคดีล้มละลายเกิดขึ้น หรือถ้าคู่ความฝ่ายใดในคดีเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนจำนองจะอ้างอิงจะสูญหายเสียก่อนที่จะนำมาสืบหรือเป็นการยากที่จะนำมาสืบในภายหลัง บุคคลนั้นหรือคู่ความฝ่ายนั้นอาจยื่นคำขอต่อศาลล้มละลายโดยทำเป็นคำร้องขอหรือคำร้องให้ศาลมีคำสั่งให้สืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันที

เมื่อศาลได้รับคำขอเช่นนั้น ให้ศาลหมายเรียกผู้ขอและคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องมาศาล และเมื่อได้ฟังบุคคลเหล่านั้นแล้ว ให้ศาลสั่งคำขอตามที่เห็นสมควร ถ้าศาลสั่งอนุญาตตามคำขอแล้วให้สืบพยานหลักฐานไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ส่วนรายงานและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนั้นให้ศาลเก็บรักษาไว้

มาตรา ๑๗ ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน เมื่อมีการยื่นคำขอตามมาตรา ๑๖ ผู้ยื่นคำขอจะยื่นคำร้องรวมไปด้วยเพื่อให้ศาลล้มละลายมีคำสั่งหรือออกหมายตามที่ขอโดยไม่ชักช้า และถ้าจำเป็นจะขอให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยึดหรืออายัดเอกสารหรือวัตถุที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานที่ขอสืบไว้ก่อน โดยมีเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

ให้นำมาตรา ๒๖๑ ถึงมาตรา ๒๖๓ และมาตรา ๒๖๗ ถึงมาตรา ๒๖๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้แก่กรณีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ เมื่อศาลล้มละลายเห็นเป็นการสมควร จะให้ศาลอื่นหรือเจ้าพนักงานศาลทำการสืบพยานหลักฐานส่วนใดส่วนหนึ่งแทนก็ได้ การสืบพยานหลักฐานดังกล่าวจะกระทำในศาลหรือนอกศาลก็ได้

มาตรา ๑๙ เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม อธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐานใช้บังคับในศาลล้มละลายได้

ข้อกำหนดนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๐ ศาลล้มละลายอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีได้ แต่ต้องให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและไม่ตัดสิทธิคู่ความในอันที่จะขอให้เรียกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนมาให้ความเห็นโต้แย้งหรือเพิ่มเติมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

มาตรา ๒๑ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลล้มละลายขอให้มาให้ความเห็น มีสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๒ คู่ความหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในคดีจะแต่งตั้งบุคคลใดซึ่งมีภูมิลำเนาในเขตศาลล้มละลายเป็นผู้รับคำคู่ความหรือเอกสารแทนตนก็ได้โดยให้ยื่นคำขอต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้น เมื่อศาลอนุญาตแล้ว จะส่งคำคู่ความหรือเอกสารแก่บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งนั้นก็ได้

ถ้าคู่ความหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในคดีไม่มีภูมิลำเนาหรือสำนักทำทำงานในเขตศาล
ล้มละลายที่พิจารณาคดี เพื่อความสะดวกในการส่งคำคู่ความหรือเอกสาร ศาลนั้นจะสั่งให้คู่ความ
หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในคดีแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในเขตศาลนั้นเป็นผู้รับคำคู่ความหรือเอกสาร
แทนภายในเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้

ถ้าคู่ความหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในคดีไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในวรรคสอง การส่ง
คำคู่ความหรือเอกสารจะกระทำโดยวิธีปิดประกาศไว้ ณ ศาลที่พิจารณาคดีแจ้งให้คู่ความหรือผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องในคดีมารับคำคู่ความหรือเอกสารนั้นแทนการส่งโดยวิธีอื่นก็ได้ การส่งคำคู่ความหรือเอกสาร
โดยวิธีนี้ให้มีผลใช้ได้เมื่อพ้นสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศ

การส่งคำคู่ความหรือเอกสารแก่บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้ง ให้กระทำได้เช่นเดียวกันกับการ
ส่งคำคู่ความหรือเอกสารแก่คู่ความ หรือการส่งโดยวิธีอื่นแทนดังที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความแพ่ง การส่งคำคู่ความหรือเอกสารแก่บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคนี้ ให้มีผล
ใช้ได้เมื่อพ้นเจ็ดวันนับแต่วันส่งหรือสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีการส่งโดยวิธีอื่นแทน

มาตรา ๒๓ เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจสั่งให้ส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใดให้แก่
คู่ความหรือบุคคลใดโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก็ได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าคู่ความหรือบุคคลนั้นจะมี
ภูมิลำเนาอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร กรณีเช่นนี้ให้ถือว่าคำคู่ความหรือเอกสารที่ส่งโดยเจ้าพนักงาน
ไปรษณีย์มีผลเสมือนเจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่ง

ส่วนที่ ๒

อุทธรณ์

มาตรา ๒๔ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย คำพิพากษาหรือคำสั่งของ
ศาลล้มละลายในคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้รวมถึงคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกันกับคดีดังกล่าวให้อุทธรณ์ไปยัง
ศาลฎีกาภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลล้มละลายในคดีล้มละลายอื่นให้บังคับไป
ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

มาตรา ๒๕ ให้ประธานศาลฎีกาจัดตั้งแผนกคดีล้มละลายขึ้นในศาลฎีกา เพื่อพิจารณาคดีล้มละลายที่อุทธรณ์ขึ้นมา และให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยเร็ว

มาตรา ๒๖ คดีตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่งที่ศาลล้มละลายรับอุทธรณ์ส่งมาให้ศาลฎีกา นั้น หากศาลฎีกาพิจารณาเห็นว่าอุทธรณ์ดังกล่าวต้องห้ามตามกฎหมาย ให้พิพากษายกอุทธรณ์ แต่ถ้าศาลฎีกาพิจารณาเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจำเป็นต้องแก้ไขข้อผิดพลาดจะรับพิจารณาพิพากษาคดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์ดังกล่าวนั้นก็ได้อีก

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่ประธานศาลฎีกาเห็นสมควร จะให้มีการพิจารณาวินิจฉัยปัญหา ข้อกฎหมายใดในคดีล้มละลายใดโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาก็ได้

มาตรา ๒๘ ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการพิจารณาพิพากษาและการชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นอุทธรณ์ และชั้นฎีกามาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาและการชี้ขาดตัดสินคดีที่มีการอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ในศาลฎีกาโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๙ บรรดาคดีล้มละลายที่ยังไม่ถึงที่สุดในวันเปิดทำการของศาลล้มละลายกลางที่ได้จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๕ ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยล้มละลายที่ใช้อยู่ในขณะนั้น มาใช้บังคับ เว้นแต่คดีนั้นจะได้มีการโอนมาพิจารณาพิพากษาในศาลล้มละลายกลาง

สำหรับคดีล้มละลายที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลชั้นต้น ถ้าคู่ความทุกฝ่ายตกลงกัน ร้องขอให้โอนคดีนั้นมาพิจารณาพิพากษาในศาลล้มละลายกลางภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ ศาลล้มละลายกลางเปิดทำการ ก็ให้ศาลล้มละลายกลางรับคดีไว้พิจารณาพิพากษาต่อไป

มาตรา ๓๐ ในระหว่างที่ศาลล้มละลายภาคยังมีได้เปิดทำการในท้องที่ใด ให้ศาลล้มละลายกลางมีเขตในท้องที่นั้นด้วย การยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอจะยื่นต่อศาลจังหวัดซึ่งลูกหนี้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือประกอบธุรกิจอยู่ในเขต ไม่ว่าด้วยตนเองหรือโดยตัวแทนในขณะที่ยื่นคำ

ฟ้องหรือคำร้องขอหรือภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีก่อนนั้นก็ให้ ศาลจังหวัดแจ้งไปยังศาลล้มละลาย
กลาง เมื่อศาลล้มละลายกลางรับคดีนั้นไว้แล้วจะออกไปทำการไต่สวน นั่งพิจารณาและพิพากษาคดี
ณ ศาลจังหวัดแห่งท้องที่นั้นหรือจะกำหนดให้ทำการไต่สวน นั่งพิจารณาและพิพากษาคดี ณ
ศาลล้มละลายกลางก็ได้ตามที่ศาลล้มละลายกลางจะเห็นสมควร

ศาลล้มละลายกลางอาจขอให้ศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอ
ไว้หรือศาลจังหวัดอื่นใดดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ อันมิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดีได้
ตามความจำเป็น ในกรณีเช่นนี้ ให้ศาลจังหวัดนำวิธีพิจารณาคดีในหมวด ๓ มาใช้บังคับแก่การดำเนิน
กระบวนการพิจารณาในศาลนั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

ข้อกำหนดคดีล้มละลาย

พ.ศ. ๒๕๔๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ อธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกาออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐานใช้บังคับในศาลล้มละลาย และศาลอื่นที่มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาแทนศาลล้มละลาย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อกำหนดนี้เรียกว่า "ข้อกำหนดคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒"

ข้อ ๒ ข้อกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

หมวด ๑

บททั่วไป

วิธีการติดต่อระหว่างศาล

ข้อ ๓ เพื่อให้กระบวนการพิจารณาเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม การติดต่อระหว่างศาลล้มละลายกับศาลอื่นอาจทำโดยโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น แทนการติดต่อโดยทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษหรือประกอบกันก็ได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน และความเหมาะสมแก่ลักษณะเนื้อหาของเรื่องที่ทำการติดต่อ รวมทั้งจำนวนและลักษณะของเอกสาร หรือวัตถุอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ศาลกำหนด

หมวด ๒ การดำเนินกระบวนการพิจารณา

การยื่นคำคู่ความต่อศาลจังหวัด

ข้อ ๔ ในระหว่างที่ศาลล้มละลายภาคยังมีได้เปิดทำการในท้องที่ใด เมื่อมีผู้ยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลจังหวัดตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ผู้ยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอจัดทำสำเนาคำฟ้องหรือคำร้องขอสำหรับศาลจังหวัดด้วยหนึ่งชุด แล้วให้ศาลจังหวัดส่งต้นฉบับมายังศาลล้มละลายกลางโดยเร็ว เพื่อมีคำสั่งและแจ้งคำสั่งดังกล่าว พร้อมกับส่งหมายเรียกให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง ถ้าหากมีไปยังศาลจังหวัดโดยเร็วเช่นกัน

ข้อ ๕ ให้ศาลจังหวัดแจ้งคำสั่งที่ได้รับจากศาลล้มละลายกลางให้ผู้ยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอทราบโดยเร็ว และในกรณีที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งรับคำฟ้องหรือคำร้องขอ ให้ผู้ยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอ ร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลจังหวัดภายในเจ็ดวันนับแต่วันทราบคำสั่ง เพื่อให้ส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องหรือสำเนาคำร้องขอให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่ในคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ให้ศาลล้มละลายกลางดำเนินการตามมาตรา ๙๐/๙ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๓

เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งรับคำฟ้องหรือคำร้องขอแล้ว ให้รับนำเสนออธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางเพื่อกำหนดวัน เวลา และศาลที่จะนั่งพิจารณาพิพากษาคดีตามความเหมาะสม และให้ศาลล้มละลายกลางแจ้งศาลจังหวัดเพื่อให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และศาลที่จะนั่งพิจารณาพิพากษาคดีนั้นให้คู่ความทราบโดยเร็ว

การขอให้สืบพยานหลักฐานไว้ก่อน

ข้อ ๖ คำร้องขอหรือคำร้องให้ศาลมีคำสั่งให้สืบพยานหลักฐานไว้ก่อนตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ ต้องบรรยายข้อเท็จจริงที่แสดงว่ามีความจำเป็นที่จะต้องสืบพยานหลักฐานไว้ก่อน และในกรณีที่ยังมิได้มีคดีล้มละลายเกิดขึ้นต้องบรรยายข้อเท็จจริงที่แสดงว่ามีเหตุที่จะเกิดคดีล้มละลายขึ้น

ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คำร้องต้องบรรยายถึงข้อเท็จจริงที่แสดงว่ามีเหตุฉุกเฉินซึ่งหากเร่งให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องทราบก่อนแล้ว พยานหลักฐานดังกล่าวจะถูกทำให้เสียหาย สูญหาย หรือมีเหตุอื่นใดที่จะทำให้ยากแก่การนำมาสืบในภายหลังได้

ข้อ ๗ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องให้ยึดหรืออายัดเอกสารหรือวัตถุที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินตามข้อ ๖ วรรคสอง ศาลอาจสั่งให้ผู้ขอวางหลักประกันตามจำนวนภายในระยะเวลาและกำหนดเงื่อนไขอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควรสำหรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นก็ได้

ข้อ ๘ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการสืบพยานบุคคลโดยระบบการประชุมทางจอภาพตามข้อ ๑๗ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาตามข้อ ๖ และข้อ ๗ โดยอนุโลม

เอกสารภาษาต่างประเทศ

ข้อ ๙ ถ้าเอกสารที่ส่งต่อศาลได้ทำขึ้นเป็นภาษาอังกฤษและคู่ความตกลงกันว่าไม่ต้องทำคำแปลทั้งฉบับหรือแต่บางส่วน และศาลเห็นว่ามิใช่พยานหลักฐานในประเด็นหลักแห่งคดี ศาลจะอนุญาตให้ส่งเอกสารนั้นเป็นพยานหลักฐานต่อศาลโดยไม่ต้องทำคำแปลก็ได้

การบันทึกคำเบิกความของพยาน

ข้อ ๑๐ ในการบันทึกคำเบิกความของพยาน ศาลอาจจัดให้มีการบันทึกด้วยวิธีหนึ่งวิธีใด หรือหลายวิธีประกอบกัน ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้บันทึกและอ่านคำเบิกความนั้นให้พยานฟังแทน
- (๒) ให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้บันทึกด้วยการจดขวเลข หรือวิธีใด ๆ

อันสามารถถอดความเป็นภาษาไทยได้

- (๓) บันทึกโดยใช้เครื่องมือในการบันทึกเสียง
- (๔) บันทึกโดยใช้เครื่องมือในการบันทึกภาพและเสียง

ถ้าศาลจัดให้มีการบันทึกตาม (๒) ศาลต้องจัดให้มีการบันทึกด้วยวิธีการอื่นประกอบด้วย

ข้อ ๑๑ เมื่อศาลจัดให้มีการบันทึกคำเบิกความของพยานด้วยวิธีการตามข้อ ๑๐ (๒) (๓) หรือ (๔) ศาลอาจจัดให้มีการลงลายมือชื่อของพยานเพื่อรับรองว่าตนเป็นผู้ให้ถ้อยคำตามที่มีการบันทึกไว้ก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลไม่จำเป็นต้องจัดให้มีการถอดความบันทึกคำเบิกความของพยานเป็นภาษาไทยหรือเป็นหนังสืออีก เว้นแต่เมื่อมีคู่ความฝ่ายใดยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในประเด็นที่เกี่ยวกับพยานนั้น

หมวด ๓

พยานหลักฐาน

การกำหนดแนวทางการดำเนินคดี

ข้อ ๑๒ ก่อนมีการสืบพยานศาลอาจสั่งให้คู่ความทุกฝ่ายมาศาล เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินคดี เช่น

(๑) กำหนดระยะเวลาทั้งหมดในการดำเนินคดี

(๒) กำหนดวัน เวลา วิธีการ และขั้นตอนในการดำเนินคดีที่จำเป็น เช่น จำนวนและรายละเอียดเกี่ยวกับพยานที่จะนำมาเบิกความ บันทึกถ้อยคำแทนการสืบพยานบุคคล พยานผู้เชี่ยวชาญพยานเอกสารและพยานหลักฐานที่ต้องการให้ศาลเรียกจากคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการเดินเผชิญสืบและการส่งประเด็นไปสืบยังศาลอื่น เป็นต้น

(๓) กำหนดตัวผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒

(๔) โกล่เกลี่ยเพื่อให้คดีเสร็จไปหรือนำวิธีการอนุญาโตตุลาการมาใช้

การทบทวนความจำของพยาน

ข้อ ๑๓ ภายใต้บังคับบทบัญญัติตามมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เมื่อพยานเบิกความถึงรายละเอียดของข้อเท็จจริงใดแห่งคดี ซึ่งพยานไม่สามารถจำข้อเท็จจริงอันเป็นรายละเอียดนั้นได้ พยานอาจอุทธรณ์ทบทวนความจำของพยานประกอบการเบิกความโดยได้รับอนุญาตจากศาล

คู่ความอีกฝ่ายอาจร้องต่อศาลขอตรวจดูบันทึกทบทวนความจำของพยานดังกล่าวได้เมื่อพยานเบิกความเสร็จ และหากศาลเห็นสมควร อาจรวมบันทึกทบทวนความจำของพยานนั้นไว้ในสำนวนก็ได้

การเสนอบันทึกถ้อยคำในการสืบพยานบุคคล

ข้อ ๑๔ เมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีคำขอและศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจอนุญาตให้คู่ความเสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของผู้ที่ตนประสงค์จะอ้างเป็นพยานแทนการซักถามผู้ให้ถ้อยคำเป็นพยานต่อหน้าศาลทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้

คู่ความที่ประสงค์จะขอเสนอบันทึกถ้อยคำแทนการซักถามพยานตามวรรคหนึ่งจะต้องยื่นคำร้องแสดงความจำนงพร้อมเหตุผลต่อศาลก่อนวันสืบพยานบุคคลนั้น ให้ศาลพิจารณากำหนดระยะเวลาที่คู่ความจะต้องยื่นบันทึกถ้อยคำดังกล่าวต่อศาลและส่งสำเนาบันทึกถ้อยคำนั้นให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อมีการยื่นบันทึกถ้อยคำต่อศาลแล้ว คู่ความที่ยื่นไม่อาจขอถอนบันทึกถ้อยคำนั้น และให้ถือว่าบันทึกถ้อยคำดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานในคดีแล้ว

ให้ผู้ให้ถ้อยคำมาศาลเพื่อเบิกความตอบคำถามค้านและคำถามดึงของคู่ความ หากผู้ให้ถ้อยคำไม่มาศาล ให้ศาลปฏิเสธที่จะรับฟังบันทึกถ้อยคำของผู้นั้นเป็นพยานหลักฐานในคดี แต่ถ้าศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จะรับฟังบันทึกถ้อยคำที่ผู้ให้ถ้อยคำมิได้มาศาลนั้น ประกอบพยานหลักฐานอื่นก็ได้

ในกรณีที่คู่ความตกลงกันให้พยานไม่ต้องมาศาล หรือคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งไม่ติดใจ
ถามค้านพยาน ให้ศาลรับฟังบันทึกถ้อยคำดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานในคดี

ข้อ ๑๕ บันทึกถ้อยคำตามข้อ ๑๔ ให้มีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อศาล และเลขคดี
- (๒) วัน เดือน ปี และสถานที่ที่ทำการบันทึกถ้อยคำ
- (๓) ชื่อและสกุลของคู่ความ
- (๔) ชื่อ สกุล อายุ ที่อยู่ อาชีพ และความสัมพันธ์กับคู่ความของผู้ให้ถ้อยคำ
- (๕) รายละเอียดแห่งข้อเท็จจริง และหรือความเห็นของผู้ให้ถ้อยคำ
- (๖) ลายมือชื่อผู้ให้ถ้อยคำ

ห้ามมิให้แก้ไขเพิ่มเติมบันทึกถ้อยคำที่ได้ยื่นไว้แล้วต่อศาล เว้นแต่เป็นรายการใน

(๑) ถึง (๓) หรือเป็นการแก้ไขข้อผิดพลาดหรือผิดหลงเล็กน้อย

บันทึกถ้อยคำแทนการสืบพยานบุคคลของผู้ให้ถ้อยคำซึ่งอยู่ต่างประเทศ

ข้อ ๑๖ เมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีคำขอและศาลเห็นสมควร
เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจอนุญาตให้เสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริง หรือ
ความเห็นของผู้ให้ถ้อยคำซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศต่อศาลแทนการนำผู้ให้ถ้อยคำมาเบิกความเป็น
พยานต่อหน้าศาลทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ ทั้งนี้บันทึกถ้อยคำดังกล่าวให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ใน
ข้อ ๑๕ หรือตามกฎหมายของประเทศที่บันทึกถ้อยคำนั้นได้ทำขึ้น

การสืบพยานบุคคลโดยระบบการประชุมทางจอภาพ

ข้อ ๑๗ เมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีคำขอและศาลเห็นสมควร
เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจอนุญาตให้ทำการสืบพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลโดย
ระบบการประชุมทางจอภาพ (VIDEO CONFERENCE) ได้ โดยให้คู่ความฝ่ายที่อ้างพยานเป็น
ผู้ออกค่าใช้จ่าย และไม่ให้ถือว่าค่าใช้จ่ายนั้นเป็นค่าฤชาธรรมเนียมในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

ซึ่งศาลอาจพิพากษาให้คู่ความฝ่ายอื่นรับผิดชอบได้ตามมาตรา ๑๖๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

การสืบพยานตามวรรคหนึ่งให้ถือเสมือนว่าพยานเบิกความในห้องพิจารณาของศาล

การรับฟังข้อมูลคอมพิวเตอร์

ข้อ ๑๘ ศาลอาจรับฟังข้อมูลที่บันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นพยานหลักฐานในคดีได้ หาก

(๑) การบันทึกข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือการประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นการกระทำตามปกติในการประกอบกิจการของผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และ

(๒) การบันทึกและการประมวลผลข้อมูลเกิดจากการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ปฏิบัติงานตามขั้นตอนการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างถูกต้อง และแม้หากมีกรณีการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องก็ไม่กระทบถึงความถูกต้องของข้อมูลนั้น

การกระทำตามปกติของผู้ใช้ตาม (๑) และความถูกต้องของการบันทึกและการประมวลผลข้อมูลตาม (๒) ต้องมีคำรับรองของบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือดำเนินการนั้น

ข้อ ๑๙ คู่ความที่ประสงค์จะเสนอข้อมูลที่บันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์จะต้องระบุข้อมูลที่จะอ้างไว้ในบัญชีระบุพยานตามมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พร้อมยื่นคำแถลงแสดงความจำนงเช่นนั้น และคำรับรองตามข้อ ๑๘ วรรคสอง กับสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นในจำนวนที่เพียงพอเพื่อให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมารับไปจากเจ้าพนักงานศาล เว้นแต่

(๑) สื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นอยู่ในความครอบครองของคู่ความฝ่ายอื่น หรือของบุคคลภายนอก ให้คู่ความฝ่ายที่อ้างอิงข้อมูลยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลขออนุญาตส่งคำรับรองตามข้อ ๑๘ วรรคสอง และสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูล และขอให้ศาลมีคำสั่งเรียกสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นมาจากผู้ครอบครองโดยให้คู่ความฝ่ายที่อ้างอิงนั้นมีหน้าที่ติดตามเพื่อให้ได้สื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นมาแสดงต่อศาลในวันสืบพยาน หรือในวันอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนด

(๒) ถ้าการทำสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้น จะทำให้กระบวนการพิจารณาล่าช้าหรือเป็นที่เสื่อมเสียแก่คู่ความซึ่งอ้างอิงข้อมูลนั้น หรือมีเหตุผลแสดงว่าไม่อาจส่งสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นให้แล้วเสร็จภายในเวลาตามที่กำหนดได้ ให้คู่ความฝ่ายที่อ้างอิงข้อมูลยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล ขออนุญาตส่งสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลและขอสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นมาแสดงต่อศาลในวันสืบพยานหรือในวันอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนด

ถ้าคู่ความฝ่ายที่อ้างอิงไม่สามารถนำสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นมาแสดงต่อศาลได้ภายในเวลาตามวรรคหนึ่ง ศาลจะกำหนดให้ทำการตรวจข้อมูลดังกล่าว ณ สถานที่ เวลา และภายในเงื่อนไขตามที่ศาลเห็นสมควรแล้วแต่สภาพแห่งข้อมูลนั้น ๆ ก็ได้

ถ้าคู่ความที่ประสงค์จะอ้างอิงข้อมูลที่บันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามความในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ห้ามมิให้ศาลรับฟังข้อมูลนั้นเป็นพยานหลักฐาน แต่ถ้าศาลเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจะรับฟังข้อมูลเช่นนั้นเป็นพยานหลักฐานประกอบพยานหลักฐานอื่นด้วยก็ได้

ข้อ ๒๐ คู่ความฝ่ายที่ถูกอีกฝ่ายหนึ่งอ้างอิงข้อมูลที่บันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์มาเป็นพยานหลักฐานยันตนอาจยื่นคำแถลงต่อศาลก่อนการสืบข้อมูลนั้นเสร็จ คัดค้านการอ้างอิงข้อมูลนั้น โดยเหตุที่ว่าข้อมูลดังกล่าวไม่เข้าเงื่อนไขของการรับฟังตามข้อ ๑๘ หรือสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นปลอม หรือสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นไม่ถูกต้องทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่จะแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลว่ามีเหตุอันสมควรที่ไม่อาจทราบเหตุแห่งการคัดค้านได้ก่อนเวลาดังกล่าว คู่ความฝ่ายนั้นอาจยื่นคำร้องขออนุญาตคัดค้านการอ้างอิงข้อมูลหรือสื่อหรือสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลเช่นนั้นต่อศาลไม่ว่าเวลาใด ๆ ก่อนพิพากษาคดี และถ้าศาลเห็นว่าคู่ความฝ่ายนั้นไม่อาจยกข้อคัดค้านได้ก่อนนั้นและคำร้องนั้นมีเหตุผลฟังได้ ก็ให้ศาลอนุญาตตามคำร้อง ในกรณีที่มีการคัดค้านดังว่ามานี้ ให้นับมาตรา ๑๒๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าคู่ความซึ่งประสงค์จะคัดค้านไม่คัดค้านการอ้างอิงข้อมูลดังกล่าวเสียก่อนการสืบข้อมูลนั้นเสร็จ หรือศาลไม่อนุญาตให้คัดค้านภายหลัง ห้ามมิให้คู่ความฝ่ายนั้นคัดค้านการอ้างอิงข้อมูลนั้นเป็นพยานหลักฐาน แต่ทั้งนี้ไม่ตัดอำนาจของศาลในการที่จะไต่สวนและชี้ขาดในเรื่องเงื่อนไขของการรับฟังข้อมูลนั้นตามข้อ ๑๘ หรือในเรื่องความแท้จริงหรือถูกต้องของสื่อหรือสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลเช่นนั้น ในเมื่อศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๒๑ ให้นำข้อกำหนด ข้อ ๑๘ ถึงข้อ ๒๐ มาใช้บังคับแก่การรับฟัง ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหรือได้มาจากไมโครฟิล์ม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประเภทอื่นโดยอนุโลม

การรับฟังพยานบอกเล่า

ข้อ ๒๒ ศาลอาจรับฟังพยานบอกเล่าเป็นพยานหลักฐานประกอบพยานหลักฐานอื่น ได้เมื่อศาลเห็นว่า

(๑) ตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมการบอกเล่า พยานบอกเล่าที่มีความน่าเชื่อถือได้ว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ หรือ

(๒) มีเหตุจำเป็น เนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือ ทราบข้อความในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นมาด้วยตนเองโดยตรงมาเบิกความเป็นพยาน ได้ และมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่า

ข้อความซึ่งเป็นการบอกเล่าที่พยานบุคคลใดเบิกความต่อศาลก็ดี หรือที่บันทึกไว้ในเอกสารหรือวัตถุอื่นใดซึ่งอ้างเป็นพยานหลักฐานต่อศาลก็ดี หากนำเสนอเพื่อพิสูจน์ความจริง แห่งข้อความนั้น ให้ถือเป็นพยานบอกเล่า

การวินิจฉัยชี้ว่าบันทึกพยานหลักฐาน

ข้อ ๒๓ ในการวินิจฉัยว่าบันทึกถ้อยคำที่ผู้ให้ถ้อยคำมิได้มาศาล ตามข้อ ๑๔ วรรคสาม หรือวรรคสี่ บันทึกถ้อยคำตามข้อ ๑๖ หรือพยานบอกเล่าตามข้อ ๒๒ มีน้ำหนักให้ เชื่อฟังได้หรือไม่และเพียงใดนั้น ศาลต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง โดยคำนึงถึงสภาพ ลักษณะ และแหล่งที่มาของบันทึกถ้อยคำหรือพยานบอกเล่าด้วย

หมวด ๔ คำพิพากษาและคำสั่งของศาล

รายการในคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลล้มละลาย

ข้อ ๒๔ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลล้มละลายที่จะต้องทำเป็นหนังสือนั้น จะไม่กล่าวหรือแสดงรายละเอียดแห่งคำฟ้อง คำร้องขอ คำร้อง คำให้การ คำคัดค้าน และทางนำสืบของคู่ความก็ได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องกล่าวหรือแสดงไว้โดยชัดแจ้งซึ่งเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในประเด็นแห่งคดี ตลอดทั้งคำอุทธรณ์

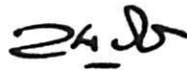
หมวด ๕ แบบพิมพ์

แบบพิมพ์

ข้อ ๒๕ อธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางอาจกำหนดแบบพิมพ์ใด ๆ เพื่อใช้ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายได้

เมื่อมีกรณีที่จะต้องใช้แบบพิมพ์ตามวรรคหนึ่ง คู่ความอาจจัดทำเอกสารตามรูปแบบแห่งแบบพิมพ์นั้นด้วยวิธีการใด ๆ โดยไม่จำเป็นต้องใช้กระดาษแบบพิมพ์ตามที่ศาลจัดไว้ให้ก็ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

(นายสุนทร สิทธิเวชจิตร)

ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา

ช่วยทำงานในตำแหน่ง

อธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลาง

พระราชบัญญัติล้มละลาย

พุทธศักราช ๒๔๘๓

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

อาทิตย์ทิพอาภา

พล.อ. พิชยนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๓

เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยลักษณะล้มละลาย
เสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมแก่กาลสมัยยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช

๒๔๘๓"

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๔ เป็นต้นไป

ให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้บังคับแก่คดีล้มละลายทั้งปวงที่ได้ยื่นต่อศาลตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่ามูลคดีได้เกิดขึ้นก่อนหรือหลังวันใช้นั้น และแก่คดีล้มละลายทั้งปวงที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลหรือที่เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์

มาตรา ๓ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในเขตจังหวัดพระนคร จังหวัดธนบุรี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดนนทบุรี และเมื่อเห็นสมควรจะให้ใช้ในเขตจังหวัดอื่นใด เมื่อใด จะได้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติล้มละลายรัตนโกสินทร์ศก ๑๓๐ พระราชบัญญัติลักษณะล้มละลายแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๐ พระราชบัญญัติลักษณะล้มละลายแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๔ และบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนเจ้าพนักงาน ออกกฎกระทรวงและจัดวางระเบียบข้อบังคับทางธุรการ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์” หมายความว่า ตลอดถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ปฏิบัติการแทน

“เจ้าพนักงานบังคับคดี” หมายความว่า เจ้าพนักงานบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

000554

ศาลล้มละลายกลาง

“เจ้าหนี้มีประกัน” หมายความว่า เจ้าหนี้ผู้มีสิทธิเหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ในทาง
จำนอง จำน่า หรือสิทธิยึดหน่วง หรือเจ้าหนี้ผู้มีบุริมสิทธิที่บังคับได้ทำนองเดียวกับผู้รับจำนำ

“กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย” หมายความว่า กระบวนการพิจารณาซึ่งบัญญัติไว้ใน
พระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะกระทำต่อศาลหรือต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตั้งแต่เริ่มคดีจนถึงคดีสิ้นสุด

“พิพากษา” หมายความว่า ตลอดถึงการที่ศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีโดยทำเป็นคำสั่ง

“พิทักษ์ทรัพย์” หมายความว่า พักทรัพย์สินไม่ว่าเด็ดขาดหรือชั่วคราว

“มติ” หมายความว่า มติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนึ่งข้างมาก ซึ่งได้เข้าประชุมด้วย
ตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนในที่ประชุมเจ้าหนี้และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น

“มติพิเศษ” หมายความว่า มติของเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมากและมีจำนวนหนึ่งเท่ากับสามใน
สี่แห่งจำนวนหนึ่งทั้งหมดของเจ้าหนี้ซึ่งได้เข้าประชุมด้วยตนเอง หรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทน
ในที่ประชุมเจ้าหนี้ และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น

“บุคคลล้มละลายทุจริต” หมายความว่า บุคคลล้มละลายที่ถูกศาลพิพากษาว่า
ความผิดตามมาตรา ๑๖๓ ถึงมาตรา ๑๗๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือมีความผิดเกี่ยวกับการล้มละลาย
ฐานยกยอกหรือฉ้อโกงตามกฎหมายลักษณะอาญา

หมวด ๑

กระบวนการพิจารณาดังแต่ขอให้ล้มละลายจนถึงปลดจากล้มละลาย

ส่วนที่ ๑

การขอให้ล้มละลายและการสั่งพิทักษ์ทรัพย์

มาตรา ๗ ลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวอาจถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลายได้ ถ้าลูกหนี้
นั้นมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร หรือประกอบธุรกิจในราชอาณาจักรไม่ว่าด้วยตนเอง หรือโดยตัวแทน
ในขณะที่มีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีก่อนนั้น

มาตรา ๘ ถ้ามีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้เกิดขึ้น ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าลูกหนี้
มีหนี้สินล้นพ้นตัว

(๑) ถ้าลูกหนี้โอนทรัพย์สินหรือสิทธิจัดการทรัพย์สินของตนให้แก่บุคคลอื่น เพื่อประโยชน์แห่งเจ้าหนี้ทั้งหลายของตน ไม่ว่าได้กระทำการนั้นในหรือนอกราชอาณาจักร

(๒) ถ้าลูกหนี้โอนหรือส่งมอบทรัพย์สินของตนไปโดยการแสดงเจตนาหลง หรือโดยการฉ้อฉล ไม่ว่าได้กระทำการนั้นในหรือนอกราชอาณาจักร

(๓) ถ้าลูกหนี้โอนทรัพย์สินของตนหรือก่อให้เกิดทรัพย์สินหรืออย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นเหนือทรัพย์สินนั้น ซึ่งถ้าลูกหนี้ล้มละลายแล้ว จะต้องถือว่าเป็นการให้เปรียบ ไม่ว่าได้กระทำการนั้นในหรือนอกราชอาณาจักร

(๔) ถ้าลูกหนี้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ เพื่อประวิงการชำระหนี้หรือมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้

ก. ออกไปเสียนอกราชอาณาจักร หรือได้ออกไปก่อนแล้วและคงอยู่นอกราชอาณาจักร

ข. ไปเสียจากเคหะสถานที่เคยอยู่ หรือซ่อนตัวอยู่ในเคหะสถานที่ซ่อนตัวอยู่ หรือหลบไปหรือวิธีอื่นหรือปิดสถานที่ประกอบธุรกิจ

ค. ยักย้ายทรัพย์สินไปให้พ้นอำนาจศาล

ง. ยอมตนให้ต้องคำพิพากษาซึ่งบังคับให้ชำระเงินซึ่งตนไม่ควรต้องชำระ

(๕) ถ้าลูกหนี้ถูกยึดทรัพย์ตามกฎหมายบังคับคดี หรือไม่มีทรัพย์สินอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะพึงยึดมาชำระหนี้ได้

(๖) ถ้าลูกหนี้แถลงต่อศาลในคดีใด ๆ ว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้

(๗) ถ้าลูกหนี้แจ้งให้เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดของตนทราบว่า ไม่สามารถชำระหนี้ได้

(๘) ถ้าลูกหนี้เสนอคำขอประนอมหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตั้งแต่สองคนขึ้นไป

(๙) ถ้าลูกหนี้ได้รับหนังสือทวงถามจากเจ้าหนี้ให้ชำระหนี้แล้ว ไม่น้อยกว่าสองครั้งซึ่งมีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่าสามสิบวันและลูกหนี้ไม่ชำระหนี้

มาตรา ๙ เจ้าหนี้จะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ก็ต่อเมื่อ

(๑) ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

(๒) ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา เป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นบาท หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคน เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท และ

(๓) หนี้้นั้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ไม่ว่าหนี้้นั้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือในอนาคตก็ตาม

มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๙ เจ้าหนี้มีประกันจะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ก็ต่อเมื่อ

(๑) มิได้เป็นผู้ต้องห้ามมิให้บังคับการชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้เกินกว่าตัวทรัพย์สินที่เป็นประกัน และ

(๒) กล่าวในฟ้องว่า ถ้าลูกหนี้ล้มละลายแล้ว จะยอมสละหลักประกันเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย หรือตีราคาหลักประกันมาในฟ้องซึ่งเมื่อหักกับจำนวนหนี้ของตนแล้วเงินยังขาดอยู่สำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นบาท หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท

มาตรา ๑๑ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ต้องวางเงินประกันค่าใช้จ่ายไว้ต่อศาล เป็นจำนวนหนึ่งพันบาทในขณะที่ยื่นคำฟ้องคดีล้มละลาย และจะถอนคำฟ้องนั้นไม่ได้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาต

มาตรา ๑๒ ถ้ามีคำฟ้องหลายรายให้ลูกหนี้คนเดียวกับล้มละลายก็ดี หรือให้ลูกหนี้ร่วมกันแต่ละคนล้มละลายก็ดี ศาลมีอำนาจสั่งให้รวมการพิจารณาได้

มาตรา ๑๓ เมื่อศาลรับฟ้องคดีล้มละลายไว้แล้ว ให้กำหนดวันนั่งพิจารณากลับเป็นการด่วน และให้ออกหมายเรียกและส่งสำเนาคำฟ้องไปยังลูกหนี้ให้ทราบก่อนวันนั่งพิจารณาไม่น้อยกว่า ๗ วัน

มาตรา ๑๔ ในการพิจารณาคดีล้มละลายตามคำฟ้องของเจ้าหนี้้นั้น ศาลต้องพิจารณาเอาความจริง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ ถ้าศาลพิจารณาได้ความจริงให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินของลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าไม่ได้ความจริงหรือลูกหนี้นำสืบได้ว่าอาจชำระหนี้ได้ทั้งหมดหรือมีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ให้ศาลยกฟ้อง

มาตรา ๑๕ ตราบใดที่ลูกหนี้ยังมิได้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดจะฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายอีกก็ได้ แต่เมื่อศาลได้สั่งในคดีหนึ่งคดีใดให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ให้จำหน่ายคดีล้มละลาย ซึ่งเจ้าหนี้อื่นฟ้องลูกหนี้คนเดียวกันนั้น

มาตรา ๑๖ เมื่อศาลได้รับคำฟ้องคดีล้มละลายแล้ว ถ้าเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์มีคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้อง และโจทก์นำสืบได้ว่าลูกหนี้ได้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

ก. ออกไปหรือกำลังจะออกไปนอกเขตอำนาจศาล หรือได้ออกไปก่อนแล้วและคงอยู่นอกเขตอำนาจศาล โดยเจตนาที่จะป้องกันหรือประวิงมิให้เจ้าหนี้ได้รับการชำระหนี้

ข. ปกปิด ซุกซ่อน โอน ขาย จำหน่าย หรือยกย้ายทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี หรือเอกสาร ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายในการดำเนินคดีล้มละลายให้พ้นอำนาจศาล หรือกำลังจะกระทำการดังกล่าวนั้น

ค. กระทำหรือกำลังจะกระทำการขโมยเจ้าหนี้ หรือกระทำหรือกำลังจะกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งมีโทษตามพระราชบัญญัตินี้

ศาลมีอำนาจสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าไปในเคหะสถานหรือที่ทำการของลูกหนี้ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกเพื่อตรวจสอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี หรือเอกสารของลูกหนี้ และให้มีอำนาจสอบสวนลูกหนี้หรือออกหมายเรียกลูกหนี้มาสอบสวนได้

(๒) ให้ลูกหนี้ให้ประกันจนพอใจศาลว่า ลูกหนี้จะไม่หลบหนีไปนอกอำนาจศาล และจะมาศาลทุกคราวที่ศาลสั่ง ถ้าลูกหนี้ไม่สามารถให้ประกัน ศาลมีอำนาจสั่งขังลูกหนี้ได้มีกำหนดไม่เกินครั้งละหนึ่งเดือน แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหกเดือน

(๓) ออกหมายจับลูกหนี้มาขังไว้จนกว่าศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย หรือจนกว่าศาลจะยกฟ้อง หรือจนกว่าลูกหนี้จะให้ประกันจนพอใจศาล

มาตรา ๑๗ ก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องขอให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ชั่วคราวก็ได้ เมื่อศาลได้รับคำร้องนี้แล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนต่อไปโดยทันที ถ้าศาลเห็นว่าคดีมีมูล ก็ให้สั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ชั่วคราว แต่ก่อนจะสั่งดังว่านี้ จะให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ให้ประกันค่าเสียหายของลูกหนี้ตามจำนวนที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๑๘ ถ้าคำสั่งตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ นั้น มีเหตุอันสมควรจะเปลี่ยนแปลงแก้ไข โดยศาลเห็นเองก็ดี หรือลูกหนี้ได้มีคำขอขึ้นมาก็ดี ศาลมีอำนาจถอนคำสั่งนั้นหรือมีคำสั่งอย่างอื่นตามที่เห็นสมควรได้

มาตรา ๑๙ คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ให้ถือเสมือนว่า เป็นหมายของศาลให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้ายึดดวงตรา สมุดบัญชีและเอกสารของลูกหนี้และบรรดาทรัพย์สินซึ่งอยู่ในความครอบครองของลูกหนี้หรือของผู้อื่นอันอาจแบ่งได้ในคดีล้มละลาย

ในการยึดทรัพย์นั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ อันเป็นของลูกหนี้ หรือที่ลูกหนี้ได้ครอบครองอยู่ และมีอำนาจหักงักเพื่อเข้าไปในสถานที่นั้น ๆ รวมทั้งเปิดตู้निรภัย ตู้หรือที่เก็บของอื่น ๆ ตามที่จำเป็น

ทรัพย์สินต่าง ๆ ที่ยึดได้ตามมาตรานี้ ห้ามมิให้ขายจนกว่าศาลจะได้มีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย เว้นแต่เป็นของเสียง่าย หรือถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนแห่งค่าของทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๒๐ เมื่อศาลเห็นเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีทรัพย์สินของลูกหนี้ซุกซ่อนอยู่ในเรือนโรง เคหะสถาน หรือสถานที่อื่นอันมิใช่เป็นของลูกหนี้ ศาลมีอำนาจออกหมายค้นให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือเจ้าพนักงานที่อื่นของศาล ให้มีอำนาจดำเนินการตามข้อความในหมายนั้น

มาตรา ๒๑ ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอ ศาลมีอำนาจสั่งให้พนักงานไปรษณีย์ โทรเลข ส่งโทรเลข ไปรษณีย์ภัณฑ์ จดหมาย หรือหนังสือต่าง ๆ ที่มีถึงลูกหนี้ภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ลูกหนี้ถูกสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

มาตรา ๒๒ เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) จัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้หรือกระทำการที่จำเป็น เพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป

(๒) เก็บรวบรวมและรับเงิน หรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้ หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น

(๓) ประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดีใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้

มาตรา ๒๓ เมื่อลูกหนี้ได้รับทราบคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ลูกหนี้ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารอันเกี่ยวกับทรัพย์สินและกิจการของตนซึ่งอยู่ในความครอบครอง ให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทั้งสิ้น

มาตรา ๒๔ เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว ห้ามมิให้ลูกหนี้กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือกิจการของตน เว้นแต่จะได้กระทำตามคำสั่งหรือความเห็นชอบของศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้จัดการทรัพย์ หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๕ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าว่าคดีแพ่งทั้งปวงอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลในขณะที่มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ และเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมีอำนาจงดการพิจารณาคดีแพ่งนั้นไว้ หรือจะสั่งประการใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๒๖ ตราบใดที่ศาลยังมิได้สั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด เจ้าหนี้จะฟ้องคดีแพ่งอันเกี่ยวกับหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระได้ตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้นับบทบัญญัติในมาตราก่อนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว เจ้าหนี้จะขอรับชำระหนี้ได้ก็แต่โดยปฏิบัติตามวิธีการที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แม้จะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเป็นเจ้าหนี้ที่ได้ฟ้องคดีแพ่งไว้แล้ว แต่คดียังอยู่ในระหว่างพิจารณาก็ตาม

มาตรา ๒๘ เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาคำสั่งนั้นในราชกิจจานุเบกษา และในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับ ในคำโฆษณานั้นให้แสดงการขอให้ล้มละลาย วันที่ศาลมีคำสั่ง ชื่อ ตำบลที่อยู่ และอาชีพของลูกหนี้

ในคำโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดนั้น ให้แจ้งกำหนดเวลาให้เจ้าหนี้ทั้งหลายเสนอคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ด้วย

มาตรา ๒๙ ถ้าปรากฏภายหลังว่า เจ้าหนี้แกล้งให้ศาลใช้อำนาจดังกล่าวไว้ในมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ เมื่อลูกหนี้มีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหนี้ชดใช้ค่าเสียหายตามจำนวนที่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ ในกรณีเช่นนี้ หากเจ้าหนี้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ศาลมีอำนาจบังคับเจ้าหนี้นั้นเสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ส่วนที่ ๒

คำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้

มาตรา ๓๐ เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว ลูกหนี้ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ลูกหนี้ได้ทราบคำสั่งนั้น ลูกหนี้ต้องไปสาบานตัวต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และยื่นคำชี้แจงตามแบบพิมพ์ว่า ได้มีส่วนร่วมกับผู้ใดหรือไม่ ถ้ามีให้ระบุชื่อและตำบลที่อยู่ของห้างหุ้นส่วนและผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมด

(๒) ภายในเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ได้ทราบคำสั่งนั้น ลูกหนี้ต้องไปสาบานตัวต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และยื่นคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามแบบพิมพ์ แสดงเหตุผลที่ทำให้มีหนี้สินล้นพ้นตัว สินทรัพย์และหนี้สิน ชื่อ ตำบลที่อยู่ และอาชีพของเจ้าหนี้ ทรัพย์สินที่ได้ให้เป็นประกันแก่เจ้าหนี้ และวันที่ได้ให้ทรัพย์สินนั้น ๆ เป็นประกัน รายละเอียดแห่งทรัพย์สินอันจะตกได้แก่ตนในภายหน้า ทรัพย์สินของคู่สมรสตลอดจนทรัพย์สินของบุคคลอื่น ซึ่งอยู่ในความยึดถือของตน

ระยะเวลาตามมาตรานี้ เมื่อมีเหตุผลพิเศษ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจขยายให้ได้ตามสมควร

ถ้าลูกหนี้ไม่อยู่หรือไม่สามารถทำคำชี้แจงตามมาตรานี้ได้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ทำแทน หรือช่วยลูกหนี้ในการทำคำชี้แจงแล้วแต่กรณี และเพื่อการนี้ ให้มีอำนาจจ้างบุคคลอื่นเข้าช่วยตามที่เห็นจำเป็น โดยคิดหักค่าใช้จ่ายจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้

ส่วนที่ ๓ การประชุมเจ้าหนี้

มาตรา ๓๑ เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายโดยเร็วที่สุด เพื่อปรึกษาว่าจะควรยอมรับคำขอประนอมหนี้ของลูกหนี้หรือควรขอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย และปรึกษาถึงวิธีที่จะจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไป การประชุมนี้ให้เรียกว่าการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องโฆษณากำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับ ลงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และต้องแจ้งไปยังเจ้าหนี้ทั้งหลายเท่าที่ทราบด้วย

มาตรา ๓๒ การประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นนั้น ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกตามเวลาที่เห็นสมควร หรือตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือตามที่ศาลสั่ง หรือเมื่อเจ้าหนี้ซึ่งมีจำนวนหนึ่งรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนหนี้ที่ได้มีการยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ ได้ทำหนังสือขอให้เรียกประชุม

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องแจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่กับหัวข้อประชุมไปยังเจ้าหนี้ที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน และในกรณีที่ยังไม่พ้นกำหนดเวลาที่เจ้าหนี้จะยื่นคำขอรับชำระหนี้ได้นั้น ให้แจ้งไปยังเจ้าหนี้ที่ยังไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ แต่มีชื่อในบัญชีซึ่งลูกหนี้ได้ทำยื่นไว้ หรือปรากฏตามหลักฐานอื่นด้วย

มาตรา ๓๓ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในการประชุมเจ้าหนี้ทุกคราว และให้มีรายงานการประชุม ลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เก็บไว้เป็นหลักฐาน

มาตรา ๓๔ เจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้ ต้องเป็นเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ได้ และได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้แล้วก่อนวันประชุมหนี้

เจ้าหนี้จะออกเสียงด้วยตนเอง หรือมอบฉันทะเป็นหนังสือให้ผู้อื่นออกเสียงแทนก็ได้
ข้อปรีกษาใดที่ทำให้เจ้าหนี้หรือผู้แทนหรือผู้มีหุ้นส่วนกับเจ้าหนี้หรือผู้แทนได้รับผลประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้โดยตรงหรือโดยอ้อม นอกจากที่ควรได้รับตามส่วนในฐานะเป็นเจ้าหนี้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้อื่นนั้น เจ้าหนี้หรือผู้แทนจะออกเสียงลงคะแนนไม่ได้

มาตรา ๓๕ ในการนับคะแนนเสียงในการประชุมเจ้าหนี้คราวหนึ่ง ๆ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถามเจ้าหนี้ที่มาประชุมหนี้ว่า ผู้ใดจะคัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้ที่ศาลยังไม่ได้มีคำสั่งรับคำขอรับชำระหนี้รายใดบ้างหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านก็ให้นับคะแนนเสียงสำหรับเจ้าหนี้รายนั้น

ถ้ามีผู้คัดค้านคำขอรับชำระหนี้รายใด ก็ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งให้ออกเสียงในจำนวนหนี้ได้เท่าใดหรือไม่ ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่ายังสั่งในขณะนั้นไม่ได้ ก็ให้หมายเหตุการขัดข้องไว้ แล้วให้เจ้าหนี้ออกเสียงไปพลางก่อน โดยมีเงื่อนไขว่า ถ้าต่อไปเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งไม่ให้ออกเสียงเพียงใด การออกเสียงของเจ้าหนี้นั้น ให้ถือว่าเป็นอันใช้ไม่ได้เพียงนั้น

คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้น อาจอุทธรณ์ไปยังศาลได้

มาตรา ๓๖ เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่ามติของที่ประชุมเจ้าหนี้ขัดต่อกฎหมายหรือประโยชน์อันร่วมกันของเจ้าหนี้ทั้งหลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล และศาลอาจมีคำสั่งห้ามมิให้ปฏิบัติการตามมตินั้นได้ แต่ต้องยื่นต่อศาลภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติ

ส่วนที่ ๔ กรรมการเจ้าหนี้

มาตรา ๓๗ ที่ประชุมเจ้าหนี้อาจลงมติตั้งกรรมการเจ้าหนี้ไว้ เพื่อแทนเจ้าหนี้ทั้งหลายในกิจการเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

กรรมการเจ้าหนี้ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน และไม่เกินกว่าเจ็ดคน โดยเลือกจากเจ้าหนี้หรือผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้ แต่เจ้าหนี้หรือผู้รับมอบอำนาจนั้นจะกระทำการเป็นกรรมการเจ้าหนี้ได้ต่อเมื่อศาลได้สั่งรับคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้นั้นแล้ว

มาตรา ๓๘ มติของกรรมการเจ้าหนี้นั้น ให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาประชุม และกรรมการเจ้าหนี้ต้องมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวน จึงเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๓๙ กรรมการเจ้าหนี้ขาดจากตำแหน่งด้วยเหตุดังต่อไปนี้

- (๑) ลาออกโดยมีหนังสือแจ้งไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
- (๒) ถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลาย หรือถูกศาลสั่งให้เป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) ที่ประชุมเจ้าหนี้ให้ออกจากตำแหน่ง โดยได้แจ้งการที่จะประชุมให้ออกนี้ให้เจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

เมื่อตำแหน่งกรรมการเจ้าหนี้ว่างลงด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดดังกล่าวแล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้โดยไม่ชักช้า เพื่อเลือกตั้งผู้อื่นขึ้นแทน

มาตรา ๔๐ ในระหว่างที่ยังไม่ได้เลือกตั้งกรรมการเจ้าหนี้ขึ้นแทนตามความในมาตรา ก่อน ถ้ากรรมการเจ้าหนี้มีจำนวนเหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งแล้วให้กรรมการเจ้าหนี้นั้นกระทำการต่อไปได้

มาตรา ๔๑ ถ้าไม่ได้ตั้งกรรมการเจ้าหนี้ไว้ การกระทำใด ๆ ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ว่าต้องได้รับความเห็นชอบจากกรรมการเจ้าหนี้ก่อนนั้น ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขอความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้

ส่วนที่ ๕

การไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย

มาตรา ๔๒ เมื่อได้มีการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกเสร็จแล้ว ให้ศาลไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยเป็นการด่วน เพื่อทราบกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ เหตุผลที่ทำให้มีหนี้สินล้นพ้นตัวตลอดจนความประพฤติของลูกหนี้ว่าได้กระทำหรือละเว้นกระทำการใดซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นเกี่ยวกับการล้มละลาย หรือเป็นข้อบกพร่องอันจะเป็นเหตุให้ศาลไม่ยอมปลดจากล้มละลายโดยไม่มีเงื่อนไข

ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งประกาศแจ้งความกำหนดวันเวลาที่ศาลนัดไต่สวนโดยเปิดเผยให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับ

มาตรา ๔๓ ในการไต่สวนโดยเปิดเผย ลูกหนี้ต้องสาบานตัวและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวไว้ในมาตรา ๔๒ วรรคแรก ซึ่งศาลได้อนุญาตให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และเจ้าหนี้ซึ่งได้ขอรับชำระหนี้แล้ว หรือผู้ได้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้นั้นถาม หรือศาลจะถามเองตามที่เห็นสมควรและให้ศาลจดถ้อยคำของลูกหนี้อ่านให้ลูกหนี้ฟังแล้วให้ลูกหนี้ลงลายมือชื่อไว้และให้ใช้เป็นพยานหลักฐานยันแก่ลูกหนี้ได้ ในการนี้ลูกหนี้จะให้ทนายความเข้าทำการแทนไม่ได้

เมื่อศาลได้ไต่สวนลูกหนี้ได้ความเพียงพอแล้ว ให้ศาลมีคำสั่งปิดการไต่สวน และส่งสำเนาการไต่สวนให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หนึ่งฉบับ คำสั่งนี้ไม่ตัดอำนาจศาลที่จะสั่งให้ไต่สวนลูกหนี้เพิ่มเติมอีกเมื่อมีเหตุอันสมควร

มาตรา ๔๔ เมื่อปรากฏว่าลูกหนี้เป็นคนวิกลจริตหรือพันทิพย์ ไม่สมประกอบ หรือกายพิการ ซึ่งศาลเห็นว่าไม่สามารถจะให้ศาลไต่สวนโดยเปิดเผยได้ ศาลมีอำนาจสั่งงดการไต่สวนโดยเปิดเผย หรือจะสั่งให้มีการไต่สวนโดยวิธีอื่นใด ณ ที่ใด ตามที่เห็นสมควรก็ได้

ส่วนที่ ๖

การประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย

มาตรา ๔๕ เมื่อลูกหนี้ประสงค์จะทำความตกลงในเรื่องหนี้สินโดยวิธีขอชำระหนี้แต่เพียงบางส่วนหรือโดยวิธีอื่น ให้ทำคำขอประนอมหนี้เป็นหนังสือยื่นต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันยื่นคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินตามมาตรา ๓๐ หรือภายในเวลาตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กำหนดให้

คำขอประนอมหนี้ต้องแสดงข้อความแห่งการประนอมหนี้ หรือวิธีจัดการหรือทรัพย์สิน และรายละเอียดแห่งหลักประกัน หรือผู้ค้ำประกัน ถ้ามี

ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อปรึกษาลงมติพิเศษว่าจะยอมรับคำขอนั้นหรือไม่

มาตรา ๔๖ การยอมรับคำขอประนอมหนี้โดยมติพิเศษของที่ประชุมเจ้าหนี้ ยังไม่ผูกมัดเจ้าหนี้ทั้งหลาย จนกว่าศาลจะได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแล้ว

มาตรา ๔๗ ลูกหนี้อาจขอแก้ไขคำขอประนอมหนี้ในเวลาประชุมเจ้าหนี้หรือในเวลาที่สามารถพิจารณาได้ ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลเห็นว่าการแก้ไวนั้นจะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้โดยทั่วไป

มาตรา ๔๘ ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาคำขอประนอมหนี้นั้น เจ้าหนี้ที่ไม่มาประชุมจะออกเสียงโดยทำเป็นหนังสือก็ได้ แต่ต้องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับหนังสือนั้นก่อนวันประชุม ในกรณีเช่นนี้ให้ถือเสมือนหนึ่งว่าเจ้าหนี้้นั้นได้มาประชุมและออกเสียงด้วยตนเอง

มาตรา ๔๙ เมื่อเจ้าหนี้ได้ลงมติพิเศษยอมรับคำขอประนอมหนี้ของลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจขอต่อศาลให้สั่งว่าจะเห็นชอบด้วยหรือไม่

การกำหนดวันนั่งพิจารณาคำขอนี้ ต้องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีเวลาส่งแจ้งความให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา ๕๐ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นรายงานเกี่ยวกับการประนอมหนี้ กิจการ
ทรัพย์สินและความประพฤติของลูกหนี้ต่อศาล ไม่น้อยกว่าสามวัน ก่อนวันที่ศาลนั่งพิจารณา

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ศาลพิจารณาคำขอประนอมหนี้ จนกว่าจะได้ไต่สวนลูกหนี้โดย
เปิดเผยแล้ว เว้นแต่กรณีที่ลูกหนี้ร่วมขอประนอมหนี้นั้น แม้ศาลจะยังมิได้ไต่สวนลูกหนี้ทั้งหมดโดย
เปิดเผย เพราะเหตุว่าลูกหนี้บางคนไม่สามารถจะมาศาลโดยเจ็บป่วยหรืออยู่นอกราชอาณาจักร
ก็ตาม ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานว่าไม่จำเป็นจะต้องไต่สวนลูกหนี้นั้น ๆ ศาลมีอำนาจ
พิจารณาคำขอประนอมหนี้ได้ แต่ต้องได้มีการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยแล้วอย่างน้อยคนหนึ่ง

มาตรา ๕๒ ในการที่ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยการประนอมหนี้หรือไม่นั้น ให้ศาล
พิจารณารายงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และข้อคัดค้านของเจ้าหนี้ ถ้ามี
เจ้าหนี้ที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้แล้วมีอำนาจคัดค้านต่อศาลได้ ถึงแม้จะได้เคยออก
เสียงลงมติยอมรับไว้ในที่ประชุมเจ้าหนี้ก็ตาม

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยการประนอมหนี้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) การประนอมหนี้ไม่มีข้อความให้ใช้หนี้ก่อนและหลังตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติ
ไว้ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย
- (๒) การประนอมหนี้ไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั่วไป หรือทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบ
เสียเปรียบแก่กัน หรือปรากฏข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งถ้าหากว่าลูกหนี้ต้องล้มละลายแล้วไม่มี
เหตุที่จะปลดลูกหนี้จากล้มละลายได้เลย

มาตรา ๕๔ ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งถ้าหากว่าลูกหนี้ล้มละลาย
แล้วจะปลดลูกหนี้จากล้มละลายได้ก็แต่โดยมีเงื่อนไข ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยการประนอมหนี้ก็ได้
เมื่อลูกหนี้ให้ประกันสำหรับชำระหนี้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนหนี้ที่ไม่มีประกันซึ่งเจ้าหนี้อาจขอ
รับชำระได้

ในกรณีอื่น ศาลอาจมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยการประนอมหนี้ก็ได้ ตามแต่
จะเห็นสมควร

มาตรา ๕๕ เมื่อศาลได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยการประนอมหนี้แล้ว ให้เจ้าพนักงาน
พิทักษ์ทรัพย์โฆษณาในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับภายใน
เจ็ดวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบ

มาตรา ๕๖ การประนอมหนี้ซึ่งที่ประชุมเจ้าหนี้ได้ยอมรับและศาลเห็นชอบด้วย
แล้วผูกมัดเจ้าหนี้ทั้งหมด ในเรื่องหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระได้ แต่ไม่ผูกมัดเจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดใน
เรื่องหนี้ซึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ลูกหนี้ไม่อาจหลุดพ้นโดยคำสั่งปลดจากล้มละลายได้ เว้นแต่
เจ้าหนี้คนนั้นได้ยินยอมด้วยในการประนอมหนี้

มาตรา ๕๗ เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ มีอำนาจขอต่อศาล
ให้บังคับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันให้ปฏิบัติตามข้อความที่ประนอมหนี้ได้

มาตรา ๕๘ ในการประนอมหนี้ ถ้าได้ตั้งผู้จัดการทรัพย์สินหรือกิจการของลูกหนี้
เพื่อจัดการชำระหนี้ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ ว่าด้วยวิธีจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ และหมวด ๕
ว่าด้วยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๙ การประนอมหนี้ไม่ทำให้บุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้หรือรับผิดชอบร่วมกับ
ลูกหนี้ หรือผู้ค้ำประกันหรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ หลุดพ้นจากความรับผิดชอบไปด้วย

มาตรา ๖๐ ถ้าลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามที่ได้ตกลงไว้ในการประนอมหนี้ก็ดี หรือ
ปรากฏแก่ศาลโดยมีพยานหลักฐานว่า การประนอมหนี้นั้นไม่อาจดำเนินไปได้โดยปราศจากอภัยธรรม
หรือจะเป็นการเน้นซ้ำเกินสมควรก็ดี หรือการที่ศาลได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยนั้นเป็นเพราะถูกหลอกลวง
ทุจริตก็ดี เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานหรือเจ้าหนี้คนใดมีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมี

อำนาจยกเลิกการประนอมหนี้และพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงการใดที่ได้กระทำไปแล้วตามข้อประนอมหนี้นั้น

เมื่อศาลได้พิพากษาดังกล่าวในวาระก่อนแล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับ ในคำโฆษณาให้ระบุชื่อ ตำบลที่อยู่ อาชีพของลูกหนี้ และวันที่ศาลได้มีคำพิพากษา ทั้งให้แจ้งกำหนดเวลาให้เจ้าหนี้ทั้งหลายเสนอคำขอรับชำระหนี้ที่ลูกหนี้ได้กระทำขึ้นในระหว่างวันที่ศาลได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยการประนอมหนี้ถึงวันที่ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ด้วย

ส่วนที่ ๗

คำพิพากษาให้ล้มละลาย

มาตรา ๖๑ เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงาน ว่า เจ้าหนี้ได้ลงมติในการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก หรือในคราวที่ได้เลื่อนไป ขอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ดี หรือไม่ลงมติประการใดก็ดี หรือไม่มีเจ้าหนี้ไปประชุมก็ดี หรือการประนอมหนี้ไม่ได้รับความเห็นชอบก็ดี ให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจัดการทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายเพื่อแบ่งแก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย

ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับ ในคำโฆษณาให้ระบุชื่อ ตำบลที่อยู่ อาชีพของลูกหนี้ และวันที่ศาลได้มีคำพิพากษา

มาตรา ๖๒ การล้มละลายของลูกหนี้เริ่มต้นมีผลตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

ส่วนที่ ๘

การประนอมหนี้ภายหลังล้มละลาย

มาตรา ๖๓ เมื่อศาลพิพากษาให้ล้มละลายแล้ว ลูกหนี้จะเสนอคำขอประนอมหนี้ก็ได้ ในกรณีนี้ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๖ ว่าด้วยการประนอมหนี้ก่อนล้มละลายมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าลูกหนี้ได้เคยขอประนอมหนี้ไม่เป็นผลมาแล้ว ห้ามมิให้ลูกหนี้ขอประนอมหนี้ภายในกำหนดเวลาสามเดือน นับแต่วันที่มีการขอประนอมหนี้ครั้งสุดท้ายไม่เป็นผล

ถ้าศาลเห็นชอบด้วยการประนอมหนี้ ศาลมีอำนาจสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย และจะสั่งให้ลูกหนี้กลับมีอำนาจจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของตน หรือจะสั่งประการใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

ส่วนที่ ๙

การควบคุมตัวและทรัพย์สินของลูกหนี้และการจำกัดสิทธิ

มาตรา ๖๔ ลูกหนี้ซึ่งถูกพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ต้องไปในการประชุมเจ้าหนี้ทุกครั้งและตอบคำถามของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กรรมการเจ้าหนี้ หรือเจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการทรัพย์สินหรือหนี้ส่วนของตน และต้องกระทำการอันเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินหรือการที่จะแบ่งทรัพย์สินในระหว่างเจ้าหนี้ทั้งหลายตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้จัดการทรัพย์สินจะสั่งโดยมีเหตุอันสมควร หรือตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่ศาลจะได้มีคำสั่งให้กระทำแล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๕ เมื่อศาลพิพากษาให้ล้มละลายแล้ว ลูกหนี้ต้องเป็นธุระช่วยโดยเต็มความสามารถในการจำหน่ายทรัพย์สินและในการแบ่งทรัพย์สินในระหว่างเจ้าหนี้ทั้งหลาย และเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องการให้ทำสัญญาประกันชีวิต ลูกหนี้ต้องให้แพทย์ตรวจและต้องตอบข้อซักถาม และกระทำการต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อการนั้น

มาตรา ๖๖ เมื่อศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้ว ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ รายงานหรือเจ้าหนี้คนใดมีคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้อง และศาลพอใจ จากรายงานของเจ้าพนักงาน พินิจพิทักษ์ทรัพย์หรือพยานที่เจ้าหนี้นำมาสืบว่าลูกหนี้ได้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) ออกไปหรือกำลังจะออกไปนอกเขตอำนาจศาล หรือได้ออกไปก่อนแล้วและ คงอยู่นอกเขตอำนาจศาล โดยเจตนาที่จะหลีกเลี่ยง ประวิง หรือกระทำให้ขัดข้องแก่กระบวนการ พิจารณาคดีล้มละลาย

(๒) กระทำหรือกำลังจะกระทำการขโมยเจ้าหนี้ หรือกระทำหรือกำลังจะกระทำ ความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งมีโทษตามพระราชบัญญัตินี้

ศาลมีอำนาจออกหมายจับลูกหนี้มาซึ่งไว้จนกว่าลูกหนี้จะได้ให้ประกันจนพอใจศาล แต่ไม่ให้เกินกว่าหกเดือน

มาตรา ๖๗ เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้หรือพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้วและ ยังไม่ได้สั่งปลดจากล้มละลาย

(๑) ลูกหนี้จะต้องขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนดจำนวนเงินเพื่อให้จ่ายเลี้ยงชีพ ตนเองและครอบครัวตามสมควรแก่ฐานะรูป โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้อนุญาตให้ลูกหนี้ จ่ายจากเงินที่ลูกหนี้ได้มาในระหว่างล้มละลาย และลูกหนี้จะต้องส่งเงินหรือทรัพย์สินที่เหลือนั้นแก่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในเวลาที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนดพร้อมด้วยบัญชีรับจ่าย

(๒) ทุกครั้งที่ลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับทรัพย์สินอย่างใด ลูกหนี้จะต้องรายงานเป็น หนังสือให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ โดยแสดงรายละเอียดเท่าที่สามารถจะทำได้ภายในเวลา อันสมควร และไม่ว่าในกรณีใด ลูกหนี้จะต้องแสดงบัญชีรับจ่ายเสนอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทุก ระยะหกเดือน

(๓) ลูกหนี้จะออกไปนอกราชอาณาจักรไม่ได้ เว้นแต่ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ จะอนุญาตเป็นหนังสือ และถ้าจะย้ายที่อยู่ต้องแจ้งตำบลที่อยู่ใหม่เป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ทราบภายในเวลาอันสมควร

ส่วนที่ ๑๐

การปลดจากล้มละลาย

มาตรา ๖๘ เมื่อศาลได้พิพากษาให้ล้มละลายแล้ว บุคคลล้มละลายอาจยื่นคำขอ โดยทำเป็นคำร้องต่อศาล เพื่อขอให้มีการสั่งปลดจากล้มละลายได้ แต่ต้องนำเงินมาวางไว้ต่อเจ้าพนักงาน พิทักษ์ทรัพย์ตามจำนวนที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเห็นสมควรไม่เกินห้าร้อยบาท เพื่อเป็นประกัน ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย

การกำหนดวันนั่งพิจารณาคำขอนี้ ต้องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีเวลาส่งแจ้งความให้ บุคคลล้มละลายและเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน และโฆษณาในหนังสือพิมพ์ รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับ

มาตรา ๖๙ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นรายงานเกี่ยวกับกิจการทรัพย์สินและ ความประพฤติของบุคคลล้มละลายในเวลาก่อนหรือระหว่างที่ล้มละลายต่อศาล และส่งสำเนารายงาน นั้นให้บุคคลล้มละลายทราบไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันนั่งพิจารณาคำขอปลดจากล้มละลาย

มาตรา ๗๐ ในการพิจารณาคำขอปลดจากล้มละลายนั้น ศาลอาจฟังคำชี้แจง ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้หรือผู้แทนเจ้าหนี้ รายงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่ได้ ยื่นตามมาตรา ๖๙ และรายงานการไต่สวนโดยเปิดเผยของศาลนั่นเอง และศาลอาจให้บุคคลล้มละลาย สอบานตัวให้การหรือพิจารณาพยานหลักฐานตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๗๑ ศาลมีอำนาจมีคำสั่งปลดจากล้มละลายหรือไม่ยอมปลด หรือสั่งให้งด การปลดไว้ภายในเวลาที่กำหนด หรือปลดโดยมีเงื่อนไขเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะพึงได้มาในเวลาต่อไป ก็ได้

ห้ามมิให้ศาลมีคำสั่งปลดจากล้มละลาย ถ้าได้ความว่าเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต นอกจากจะมีเหตุผลพิเศษ และลูกหนี้ได้ล้มละลายแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา ๗๒ ถ้าพิจารณาข้อเท็จจริงได้ความอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าวไว้ในมาตรา ๗๓ แล้ว ให้ศาลมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ยอมปลดจากล้มละลาย

(๒) งดการปลดจากล้มละลายไว้ภายในกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสองปี

(๓) งดการปลดจากล้มละลายไว้จนกว่าจะได้แบ่งทรัพย์สินชำระให้แก่เจ้าหนี้แล้ว

ไม่น้อยกว่าห้าสิบในร้อย

(๔) ปลดจากล้มละลาย โดยให้บุคคลล้มละลายนั้นใช้เงินให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โดยเต็มจำนวนหนี้หรือแต่บางส่วน ซึ่งยังไม่ได้ชำระให้เสร็จในวันที่ปลดจากล้มละลายโดยมีเงื่อนไขตามที่ศาลเห็นสมควร ถ้าบุคคลล้มละลายไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจขอให้ศาลบังคับคดีได้ โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีขึ้นใหม่

เมื่อศาลได้มีคำสั่งตาม (๓) หรือ (๔) และเวลาได้ล่วงพ้นไปเกินกว่าสองปีแล้ว ถ้าบุคคลล้มละลายมีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมีอำนาจพิจารณาและเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นได้

มาตรา ๗๓ ข้อเท็จจริงที่ให้ศาลสั่งตามมาตรา ๗๒ นั้น คือ

(๑) สิทธิของบุคคลล้มละลายที่อาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ได้มีเหลือไม่ถึงห้าสิบในร้อยของหนี้ที่ไม่มีประกัน เว้นแต่บุคคลล้มละลายจะแสดงให้เห็นพอใจศาลว่า ตามเหตุผลที่ทำให้มีสิทธิเหลือเช่นนั้นไม่ควรจะตำหนิบุคคลล้มละลาย

(๒) บุคคลล้มละลายได้ละเว้นไม่ทำหรือเก็บรักษาสมุดบัญชีต่าง ๆ ซึ่งตามธรรมดาควรจะมีไว้ในการประกอบธุรกิจ ให้พอเห็นได้ว่าการประกอบธุรกิจและฐานะการเงินเป็นอย่างไรในระหว่างระยะเวลาสามปีก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ เว้นแต่จะสูญหายหรือถูกทำลายด้วยเหตุสุดวิสัย

(๓) บุคคลล้มละลายได้ขึ้นกระทำการค้าขายต่อไปอีก โดยรู้อยู่แล้วว่าไม่สามารถจะชำระหนี้ได้

(๔) บุคคลล้มละลายได้กระทำหรือมีส่วนในการกระทำให้เกิดการล้มละลายขึ้นโดยกระทำการเสี่ยงโชคอันน่าจะขาดทุนหรือโดยใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย หรือโดยเล่นการพนัน หรือโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในธุรกิจของตน

(๕) บุคคลล้มละลายได้กระทำให้เจ้าหนี้ซึ่งได้ฟ้องร้องบุคคลล้มละลาย โดยมีเหตุผลสมควรมานั้น ต้องเสียค่าใช้จ่ายอันไม่จำเป็นโดยได้รู้ความอย่างไม่มีมูลหรือแก้งประวิงความ

(๖) การที่ล้มละลายนั้นได้เกิดขึ้นโดยเหตุหรือเนื่องจากเหตุที่บุคคลล้มละลายได้ใช้จ่ายอย่างไร้ประโยชน์ในการฟ้องร้องคดีอันไม่มีมูล หรือเพื่อก่อความรำคาญ

(๗) ในระหว่างระยะเวลาสามเดือนก่อนมีการขอให้ล้มละลายและภายหลังนั้นบุคคลล้มละลายได้ให้เปรียบแก่เจ้าหนี้คนใดโดยใช่เหตุ

(๘) ในระหว่างระยะเวลาสามเดือนก่อนมีการขอให้ล้มละลายและภายหลังนั้นบุคคลล้มละลายได้ก่อให้เกิดหนี้ขึ้น เพื่อให้ได้สินทรัพย์มาพอชำระหนี้ถึงห้าสิบในร้อยของหนี้ที่ไม่มีประกัน

(๙) บุคคลล้มละลายได้เคยถูกพิพากษาให้ล้มละลายหรือได้เคยทำการประนอมหนี้กับเจ้าหนี้มาก่อนแล้ว ไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักร

(๑๐) ในระหว่างระยะเวลาสามเดือนก่อนมีการขอให้ล้มละลายและภายหลังนั้นบุคคลล้มละลายได้ส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร โดยเหตุผลซึ่งควรเชื่อได้ว่าไม่ได้กระทำการค้าขายโดยสุจริต

มาตรา ๗๔ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลล้มละลายได้ขึ้นกระทำการค้าขายต่อไปอีกโดยรู้อยู่แล้วว่าไม่สามารถจะชำระหนี้ได้ ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อศาลได้พิพากษาให้ล้มละลายแล้วหกเดือน และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลว่า สินทรัพย์ของบุคคลล้มละลายที่จำหน่ายได้มาแล้วรวมกับราคาประมาณแห่งสินทรัพย์ที่อาจจำหน่ายได้ต่อไปนั้น ไม่พอชำระส่วนแบ่งได้ถึงห้าสิบในร้อยของจำนวนหนี้

ห้ามมิให้เอาหนี้สินที่บุคคลซึ่งอยู่นอกอำนาจศาลเป็นหนี้บุคคลล้มละลาย และซึ่งได้ค้างชำระมาจนถึงวันที่มีการขอให้ล้มละลายกว่าสิบสองเดือนแล้ว มารวมคิดเข้าในการตีราคาสินทรัพย์ของบุคคลล้มละลาย

(๒) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลว่า ในวันหนึ่งวันใดก่อนล้มละลายบุคคลล้มละลายมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน และ

(ก) ไม่อาจแสดงให้เป็นที่พอใจศาลได้ว่าตนมีเหตุผลที่ควรเชื่อได้ว่าตนสามารถชำระหนี้ได้ หรือ

(ข) ไม่สามารถนำบัญชีและงบดุลประจำปีมาแสดงต่อศาลได้สำหรับระยะเวลาสามปีก่อนล้มละลาย โดยไม่มีเหตุอันสมควร

บัญชีและงบดุลที่กล่าวในวรรคก่อนนั้น ต้องเป็นบัญชีที่ได้ทำภายในเวลาอันสมควร เมื่อสิ้นปีที่เกี่ยวข้องนั้นและต้องแสดงให้เห็นฐานะของกิจการในเวลาสิ้นปีนั้นโดยถูกต้องตามจริง

มาตรา ๗๕ ถ้าบุคคลล้มละลายได้ให้เปรียบแก่เจ้าหนี้คนใดในระหว่างระยะเวลาสามเดือนก่อนมีการขอให้ล้มละลายและภายหลังนั้น ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นการให้เปรียบโดยใช่เหตุ

มาตรา ๗๖ เมื่อศาลได้มีคำสั่งปลดจากล้มละลายแล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับ

มาตรา ๗๗ คำสั่งปลดจากล้มละลายทำให้บุคคลล้มละลายหลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงอันพึงขอรับชำระได้ เว้นแต่

- (๑) หนี้เกี่ยวกับภาษีอากร หรือจังกอบของรัฐบาลหรือเทศบาล
- (๒) หนี้ซึ่งได้เกิดขึ้นโดยความทุจริตฉ้อโกงของบุคคลล้มละลาย หรือหนี้ซึ่งเจ้าหนี้ไม่ได้เรียกร้องเนื่องจากความทุจริตฉ้อโกงซึ่งบุคคลล้มละลายมีส่วนเกี่ยวข้องสมควร

มาตรา ๗๘ การที่ศาลได้มีคำสั่งปลดจากล้มละลายนั้น ไม่ทำให้บุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับบุคคลล้มละลาย หรือรับผิดชอบร่วมกับบุคคลล้มละลาย หรือค้ำประกัน หรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของบุคคลล้มละลายหลุดพ้นจากความรับผิดชอบไปด้วย

มาตรา ๗๙ บุคคลล้มละลายซึ่งได้ถูกปลดจากล้มละลายนั้น ยังมีหน้าที่ช่วยในการจำหน่ายและแบ่งทรัพย์สินของตนซึ่งตกอยู่กับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องการ

ถ้าบุคคลล้มละลายละเลยไม่ช่วย ศาลมีอำนาจเพิกถอนคำสั่งปลดจากล้มละลายนั้นได้ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงการใดที่ได้กระทำไปภายหลังการปลดจากล้มละลาย ก่อนที่ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนนั้น

มาตรา ๘๐ ในคำสั่งปลดจากล้มละลายโดยให้บุคคลล้มละลายใช้เงินแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้น ศาลมีอำนาจกำหนดจำนวนเงินสำหรับเลี้ยงชีพบุคคลล้มละลายและครอบครัวในปีหนึ่ง ๆ ที่ให้หักเอาจากทรัพย์สินซึ่งได้มาภายหลังมีคำสั่งนั้น และกำหนดให้ส่งเงินหรือทรัพย์สินที่เหลือแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อแบ่งแก่เจ้าหนี้ทั้งหลายและกำหนดวันให้ยื่นบัญชีแสดงการรับทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างปีทุก ๆ ปี ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

บุคคลล้มละลายซึ่งถูกปลดจากล้มละลายโดยให้ใช้เงินแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้นมีหน้าที่ไปให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลสอบสวน หรือไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้มาตามแต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลต้องการ

ถ้าบุคคลล้มละลายนั้นไม่ปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในสองวรรคแรก เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอ ศาลจะเพิกถอนคำสั่งปลดจากล้มละลายก็ได้ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงการใดที่ได้กระทำไปภายหลังการปลดจากล้มละลายก่อนที่ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนนั้น

มาตรา ๘๑ เมื่อศาลได้เพิกถอนคำสั่งปลดจากล้มละลายแล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับ ทั้งให้แจ้งกำหนดเวลาให้เจ้าหนี้ทั้งหลายเสนอคำขอรับชำระหนี้ที่ลูกหนี้ได้กระทำขึ้นภายหลังที่ศาลมีคำสั่งปลดจากล้มละลายก่อนที่ศาลได้มีคำสั่งให้เพิกถอนนั้นด้วย

หมวด ๒

กระบวนการพิจารณาในกรณีลูกหนี้ตาย

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่ลูกหนี้ตาย หากปรากฏว่าถ้าลูกหนี้ยังคงมีชีวิตอยู่ เจ้าหนี้อาจฟ้องให้ล้มละลายได้แล้วเจ้าหนี้อาจฟ้องขอให้จัดการทรัพย์สินมรดกของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ แต่ต้องยื่นคำฟ้องต่อศาลภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ลูกหนี้ตาย

มาตรา ๘๓ ในการฟ้องขอให้จัดการทรัพย์สินมรดกของลูกหนี้ตามความในมาตราก่อน เจ้าหนี้จะต้องขอให้เรียกทายาทหรือผู้จัดการมรดก หรือผู้ปกครองทรัพย์สินเข้ามาแก้คดีแทนลูกหนี้ที่ตายนั้น

ถ้าบุคคลที่ถูกเรียกไม่มาศาล หรือมาศาลแต่คัดค้านว่าตนไม่ใช่ทายาทหรือผู้จัดการมรดกหรือผู้ปกครองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ตายก็ดีหรือว่าตนไม่จำเป็นต้องยอมรับฐานะเช่นนั้นได้ตามกฎหมายก็ดี ให้ศาลทำการไต่สวน ถ้าศาลเห็นว่าบุคคลนั้นควรเข้าแก้คดีแทนลูกหนี้ที่ตายก็ให้สั่งเป็นผู้แทนลูกหนี้ นั้น มิฉะนั้นให้สั่งให้เจ้าหนี้จัดการขอให้เรียกบุคคลอื่นเข้ามาแก้คดีแทนลูกหนี้ที่ตายต่อไป

มาตรา ๘๔ เมื่อได้มีคำพิพากษาให้จัดการทรัพย์สินมรดกของลูกหนี้แล้ว ให้ปฏิบัติการและจัดการทรัพย์สินมรดกนั้นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้เท่าที่จะทำได้

ผู้แทนลูกหนี้ที่ตายมีหน้าที่ยื่นคำชี้แจงตามมาตรา ๓๐ ค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการนี้ให้คิดเอาได้จากทรัพย์สินมรดก

มาตรา ๘๕ การที่ทายาทหรือผู้จัดการมรดก หรือผู้ปกครองทรัพย์สินได้กระทำให้ไปเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดก จะใช้ได้เพียงไรหรือไม่นั้น ให้ถือเสมือนว่าเป็นการกระทำของลูกหนี้หรือบุคคลล้มละลายตามความในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๖ เมื่อได้ชำระหนี้ทั้งหมดโดยเต็มจำนวนพร้อมทั้งดอกเบี้ย ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้กับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หมดแล้ว ถ้ายังมีทรัพย์สินมรดกเหลืออยู่อีก ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มอบให้แก่ผู้แทนลูกหนี้ที่ตายหรือผู้จัดการมรดก

มาตรา ๘๗ ถ้าลูกหนี้ได้ถึงแก่ความตายในระหว่างการศึกษากรณีก็ดี หรือเมื่อศาลได้พิพากษาให้ล้มละลายแล้วก็ดี กระบวนพิจารณาคงดำเนินต่อไป และให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้มาใช้บังคับด้วย

หมวด ๓

กระบวนการพิจารณาในกรณีที่ลูกหนี้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลอื่น

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่ลูกหนี้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญซึ่งได้จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลอื่น นอกจากเจ้าหนี้จะฟ้องขอให้ล้มละลายได้ตามความในหมวด ๑ แล้ว ผู้ชำระบัญชีของนิติบุคคลนั้น ๆ อาจยื่นคำร้องขอต่อศาลขอให้สั่งให้นิติบุคคลนั้นล้มละลายได้ ถ้าปรากฏว่าเงินลงทุนหรือเงินค่าหุ้นได้ใช้เสร็จหมดแล้ว สินทรัพย์ก็ยังไม่พอกับหนี้สิน

เมื่อศาลได้รับคำร้องขอแล้ว ให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนิติบุคคลนั้นเด็ดขาดโดยทันที และให้ที่ประชุมเจ้าหนี้แต่งตั้งเจ้าหนี้คนหนึ่งขึ้นให้มีสิทธิและหน้าที่เสมือนเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์

มาตรา ๘๙ เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ห้างหุ้นส่วนสามัญซึ่งได้จดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดแล้ว เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอโดยทำเป็นคำร้องให้บุคคลซึ่งน่าสืบได้ว่าเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนนั้นล้มละลายได้ โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีขึ้นใหม่

มาตรา ๙๐ เมื่อได้มีคำขอตามมาตรา ๘๙ แล้ว ถ้าเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอฝ่ายเดียว โดยทำเป็นคำร้องขอให้พิทักษ์ทรัพย์ของผู้เป็นหุ้นส่วนชั่วคราวและมีพยานหลักฐานแสดงให้พอใจศาลว่าคำขอมีมูล ศาลมีอำนาจสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของผู้นั้นชั่วคราวได้ แต่ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งดังว่านี้จะให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ให้ประกันค่าเสียหายตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

ถ้าปรากฏภายหลังว่าบุคคลที่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวไม่ใช่ผู้เป็นหุ้นส่วน ให้ศาลมีคำสั่งถอนการพิทักษ์ทรัพย์ และถ้าผู้นั้นมีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ซึ่งขอให้พิทักษ์ทรัพย์ชดเชยค่าเสียหายตามจำนวนที่เห็นสมควรให้ผู้นั้น หรือจะสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จ่ายจากสินทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนก็ได้

ถ้าเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวไว้ในวรรคก่อน ศาลมีอำนาจบังคับเจ้าหนี้ผู้นั้นเสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

หมวด ๓/๑
กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้
ส่วนที่ ๑
บทนิยาม

มาตรา ๙๐/๑ ในหมวดนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

"เจ้าหนี้" หมายความว่า เจ้าหนี้มีประกันหรือเจ้าหนี้ไม่มีประกัน

"ลูกหนี้" หมายความว่า ลูกหนี้ที่เป็นบริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด หรือนิติบุคคล
อื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

"คำร้องขอ" หมายความว่า คำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

"ผู้ร้องขอ" หมายความว่า ผู้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

"แผน" หมายความว่า แผนฟื้นฟูกิจการ

"ผู้ถือหุ้นของลูกหนี้" หมายความว่า ผู้ถือหุ้นของบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด
ซึ่งเป็นลูกหนี้ และหมายความรวมถึงผู้มีส่วนได้เสียในนิติบุคคลอื่นซึ่งเป็นลูกหนี้ทำนองเดียวกับผู้ถือหุ้น

"ผู้ทำแผน" หมายความว่า ผู้จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ

"ผู้บริหารแผน" หมายความว่า ผู้จัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามแผนฟื้นฟู
กิจการ

"ผู้บริหารของลูกหนี้" หมายความว่า กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจดำเนินกิจการ
ของลูกหนี้อยู่ในวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

"ผู้บริหารชั่วคราว" หมายความว่า ผู้บริหารของลูกหนี้หรือบุคคลอื่นที่ศาลสั่งให้มี
อำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ชั่วคราวในระหว่างที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแต่ยังไม่มี
การตั้งผู้ทำแผน

ส่วนที่ ๒

การขอและการให้พื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๒ เจ้าหนี้หรือลูกหนี้หรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๙๐/๔ อาจร้องขอให้มีการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้ตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้ ไม่ว่าลูกหนี้จะถูกฟ้องให้ล้มละลายแล้วหรือไม่

กระบวนการพิจารณาสวนใดที่มีได้บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเฉพาะ ให้นำบทบัญญัติในหมวดอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๓ เมื่อลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวและเป็นหนี้เจ้าหนี้คนเดียวหรือหลายคนรวมกันเป็นจำนวนแน่นอนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท ไม่ว่าหนี้นั้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือในอนาคตก็ตาม ถ้ามีเหตุอันสมควรและมีช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ บุคคลตามมาตรา ๙๐/๔ อาจยื่นคำร้องขอ ต่อศาลให้มีการฟื้นฟูกิจการได้

มาตรา ๙๐/๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๐/๕ บุคคลซึ่งมีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อศาลให้ฟื้นฟูกิจการ ได้แก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหนี้ซึ่งอาจเป็นคนเดียวหรือหลายคนรวมกันและมีจำนวนหนี้แน่นอนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท

(๒) ลูกหนี้ซึ่งมีลักษณะตามมาตรา ๙๐/๓

(๓) ธนาคารแห่งประเทศไทย ในกรณีที่ลูกหนี้ตามมาตรา ๙๐/๓ เป็นธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์

(๔) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ในกรณีที่ลูกหนี้ตามมาตรา ๙๐/๓ เป็นบริษัทหลักทรัพย์

(๕) กรมการประกันภัย ในกรณีที่ลูกหนี้ตามมาตรา ๙๐/๓ เป็นบริษัทประกันวินาศภัยหรือบริษัทประกันชีวิต

(๖) หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการประกอบกิจการของลูกหนี้ตามมาตรา ๙๐/๓ ซึ่งเป็นนิติบุคคล หน่วยงานของรัฐและลูกหนี้ดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เจ้าหนี้ของลูกหนี้ตาม (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) หรือลูกหนี้นั้นเองจะยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๙๐/๓ ด้วยตนเองได้เมื่อได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐตาม (๖) แล้วแต่กรณี

การขอความยินยอม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่หน่วยงานตามวรรคสอง ประกาศกำหนด

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐตาม (๖) แล้วแต่กรณี ได้รับคำขอความยินยอม ให้หน่วยงานนั้นแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอทราบภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับคำขอ ในกรณีที่ไม่ให้ความยินยอมให้แจ้งเหตุผลโดยย่อ และให้ผู้ขอมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้กำกับดูแลหน่วยงานนั้นภายในเจ็ดวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๙๐/๕ บุคคลตามมาตรา ๙๐/๔ จะยื่นคำร้องขอให้มีการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด
- (๒) ศาลหรือนายทะเบียนได้มีคำสั่งให้เลิกหรือเพิกถอนทะเบียนนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้หรือมีการจดทะเบียนเลิกนิติบุคคลนั้น หรือนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ต้องเลิกกันด้วยเหตุอื่น ทั้งนี้ ไม่ว่าการชำระบัญชีของนิติบุคคลดังกล่าวจะเสร็จแล้วหรือไม่

มาตรา ๙๐/๖ คำร้องขอของบุคคลตามมาตรา ๙๐/๔ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจะต้องแสดงโดยชัดแจ้งถึง

- (๑) ความมีหนี้สินล้นพ้นตัวของลูกหนี้
- (๒) รายชื่อและที่อยู่ของเจ้าหนี้คนเดียวหรือหลายคนซึ่งลูกหนี้เป็นหนี้อยู่รวมกันเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท
- (๓) เหตุอันสมควรและช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการ

(๔) ชื่อและคุณสมบัติของผู้ทำแผน

(๕) หนังสือยินยอมของผู้ทำแผน

ผู้ทำแผนอาจเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล คณะบุคคล เจ้าหนี้หรือผู้บริหารของลูกหนี้ก็ได้

ถ้าเจ้าหนี้เป็นผู้ร้องขอ จะต้องแนบรายชื่อและที่อยู่ของเจ้าหนี้อื่นเท่าที่ทราบมาพร้อมคำร้องขอ

ถ้าลูกหนี้เป็นผู้ร้องขอ จะต้องแนบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ รายชื่อและที่อยู่โดยชัดแจ้งของเจ้าหนี้ทั้งหลายมาพร้อมคำร้องขอ

มาตรา ๙๐/๗ ในการร้องขอฟื้นฟูกิจการ ผู้ร้องขอต้องชำระค่าขึ้นศาลหนึ่งพันบาท และต้องวางเงินประกันค่าใช้จ่ายที่ผู้ร้องขอต้องรับผิดชอบในการขอฟื้นฟูกิจการไว้ต่อศาลเป็นจำนวนห้าหมื่นบาทในขณะยื่นคำร้องขอ หากค่าใช้จ่ายนั้นไม่เพียงพอ ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้ร้องขอวางเงินประกันค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นตามจำนวนที่เห็นสมควรก็ได้

ในกรณีที่ผู้ร้องขอไม่ยอมวางเงินประกันเพิ่มตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลยังไม่มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการให้ถือว่าผู้ร้องขอทั้งคำร้องขอ แต่ถ้าศาลได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้วให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายและธนาคารแห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือกรรมการประกันภัยหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการประกอบกิจการของลูกหนี้ตามมาตรา ๙๐/๓ ซึ่งได้ให้ความยินยอมตามมาตรา ๙๐/๔ แล้วแต่กรณี เพื่อแต่งตั้งเจ้าหนี้อื่นหรือลูกหนี้หรือผู้ให้ความยินยอมเป็นผู้ร้องขอแทนต่อไปโดยเร็วที่สุด ถ้าไม่มีผู้ร้องขอแทนหรือมีแต่ไม่วางเงินประกันดังกล่าวภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ผู้ร้องขอไม่ยอมวางเงินประกันดังกล่าวตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ในกรณีที่เจ้าหนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๙๐/๔ (๖) แล้วแต่กรณี เป็นผู้ร้องขอ ให้ผู้ทำแผนชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวจากทรัพย์สินของลูกหนี้คืนให้แก่ผู้ร้องขอภายหลังที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้วโดยไม่ชักช้า

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อฟื้นฟูกิจการ ให้ถือว่าธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๙๐/๔ (๖) แล้วแต่กรณี มีฐานะเช่นเดียวกับเจ้าหนี้

มาตรา ๙๐/๘ ผู้ร้องขอจะถอนคำร้องขอไม่ได้เว้นแต่ศาลจะอนุญาต แต่ถ้าศาลได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว ศาลจะอนุญาตให้ถอนคำร้องขอไม่ได้

ในกรณีที่ผู้ร้องขอทั้งคำร้องขอ หรือขาดนัดพิจารณา หรือศาลอนุญาตให้ถอนคำร้องขอ ก่อนที่ศาลจะสั่งจำหน่ายคดี ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเพื่อให้เจ้าหนี้ทั้งหลายและลูกหนี้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา ๙๐/๙ เมื่อศาลรับคำร้องขอแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนเป็นการด่วน และให้ศาลประกาศคำสั่งรับคำร้องขอและวันเวลานัดไต่สวนในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับ ไม่น้อยกว่าสองครั้งห่างกันไม่เกินเจ็ดวัน กับให้ส่งสำเนาคำร้องขอแก่เจ้าหนี้ทั้งหลายเท่าที่ทราบ และแก่นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทหรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อนายทะเบียนจะได้จัดแจ้งคำสั่งศาลไว้ในทะเบียนและให้ส่งให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๙๐/๔ (๖) แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้ส่งก่อนวันนัดไต่สวนไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ถ้าเจ้าหนี้เป็นผู้ร้องขอ ให้ผู้ร้องขอนำส่งสำเนาคำร้องขอให้ลูกหนี้ทราบก่อนวันนัดไต่สวนไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ลูกหนี้นำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่รายชื่อ และที่อยู่โดยชัดแจ้งของเจ้าหนี้ทั้งหลายต่อศาลก่อนวันนัดไต่สวนด้วย

ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้อาจยื่นคำคัดค้านก่อนวันนัดไต่สวนนัดแรกไม่น้อยกว่าสามวัน ในกรณีที่เป็นการคัดค้านผู้ทำแผน ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้จะเสนอชื่อบุคคลเป็นผู้ทำแผนด้วยหรือไม่ก็ได้ การเสนอชื่อผู้ทำแผนต้องเสนอหนังสือยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ทำแผนด้วย

ในกรณีที่ลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว ให้ผู้ร้องขอนำส่งสำเนาคำร้องขอแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ด้วย

มาตรา ๙๐/๑๐ ในการไต่สวนคำร้องขอ ศาลต้องไต่สวนเอาความจริงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๐/๓ ถ้าได้ความจริงและมีเหตุอันสมควรที่จะฟื้นฟูกิจการทั้งผู้ร้องขอยื่นคำร้องขอโดยสุจริต ให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ มิฉะนั้นให้มีคำสั่งยกคำร้องขอ

ในกรณีที่ไม่มีผู้คัดค้านคำร้องขอ ถ้าศาลเห็นสมควรจะงดการไต่สวน และมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการก็ได้

มาตรา ๙๐/๑๑ ในศาลดำเนินการไต่สวนคำร้องขอติดต่อกันไปโดยไม่ต้องเลื่อนจนกว่าจะเสร็จการไต่สวนและมีคำสั่ง เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย

ให้ผู้ร้องขอและผู้คัดค้านมาศาลในวันนัดไต่สวนทุกนัด ฝ่ายใดมีหน้าที่นำสืบในนัดใด ให้เตรียมพยานหลักฐานมาให้พร้อม ถ้าผู้ร้องขอหรือผู้คัดค้านไม่มาหรือไม่เตรียมพยานหลักฐานมาให้ถือว่าไม่ตั้งใจร้องขอหรือคัดค้าน หรือไม่ตั้งใจนำสืบพยานหลักฐานอีกต่อไป แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ที่มีหน้าที่นำสืบมีคำขอว่า ไม่อาจนำพยานหลักฐานสำคัญเกี่ยวกับประเด็นข้อสำคัญในคดีมาศาลในนัดใด เพราะมีความจำเป็นอันไม่อาจกล่าวลงเสียได้เกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ถ้าศาลเห็นสมควร ศาลจะสั่งให้เลื่อนการสืบพยานหลักฐานนั้นไปก็ได้ แต่ให้สั่งเลื่อนได้เพียงครั้งเดียว

ในกรณีที่ผู้ร้องขอหรือผู้คัดค้านไม่มีหน้าที่นำสืบในนัดใด เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้วจะไม่มาศาลในนัดนั้นก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าผู้นั้นละสิทธิถามค้านพยานที่น่าสืบในนัดนั้น

ในกรณีที่ผู้ร้องขอหรือผู้คัดค้านไม่มาศาลในนัดใด ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตจากศาลหรือไม่ ให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบกระบวนการพิจารณาของศาลในนัดนั้นแล้ว

มาตรา ๙๐/๑๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๐/๑๓ และมาตรา ๙๐/๑๔ นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาจนถึงวันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผน หรือวันที่ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน หรือวันที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอ หรือจำหน่ายคดี หรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการหรือพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามความในหมวดนี้

(๑) ห้ามมิให้ฟ้องหรือร้องขอให้ศาลพิพากษาหรือสั่งให้เลิกนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ ถ้ามีการฟ้องหรือร้องขอคดีดังกล่าวไว้ก่อนแล้ว ให้ศาลลงการพิจารณาคดีนั้นไว้

(๒) ห้ามมิให้นายทะเบียนมีคำสั่งให้เลิกหรือจดทะเบียนเลิกนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้และห้ามมิให้นิติบุคคลนั้นเลิกกันโดยประการอื่น

(๓) ห้ามมิให้ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๙๐/๔ (๖) แล้วแต่กรณี สั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการของลูกหนี้หรือสั่งให้หยุดประกอบกิจการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ

(๔) ห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือเสนอข้อพิพาทที่ลูกหนี้อาจต้องรับผิดชอบหรือได้รับความเสียหาย ให้อนุญาตตุลาการชี้ขาดถ้ามูลแห่งนั้นเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลาย ในกรณีที่มีการฟ้องคดีหรือเสนอข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการชี้ขาดไว้ก่อนแล้ว ให้งดการพิจารณาไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๕) ห้ามมิให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ ถ้ามูลแห่งนั้นตามคำพิพากษานั้นเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ในกรณีที่ได้นำดำเนินการบังคับคดีไว้ก่อนแล้ว ให้ศาลงดการบังคับคดีนั้นไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น หรือการบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะทราบว่าได้มีการยื่นคำร้องขอ หรือการบังคับคดีตามคำพิพากษาให้ลูกหนี้ส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งเสร็จก่อนวันดังกล่าว

ในกรณีที่ทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้เป็นของเสียง่าย หรือถ้าห่วงง้อไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนแห่งค่าของทรัพย์สินนั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขายได้โดยวิธีขายทอดตลาดหรือวิธีอื่นที่สมควร แล้วให้หักเงินไว้ ถ้าศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมอบเงินนั้นแก่ผู้บริหารแผนนำไปใช้จ่ายได้ ถ้าศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอหรือจำหน่ายคดีหรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา แต่ถ้าศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินของลูกหนี้เด็ดขาดและยังเหลือเงินอยู่ให้ส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินต่อไป

(๖) ห้ามมิให้เจ้าหนี้มีประกันบังคับชำระหนี้เอาหลักทรัพย์ซึ่งเป็นหลักประกัน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ

(๗) ห้ามมิให้เจ้าหนี้ซึ่งบังคับชำระหนี้ได้เองตามกฎหมาย ยึดทรัพย์สินหรือขายทรัพย์สินของลูกหนี้

(๘) ห้ามมิให้เจ้าของทรัพย์สินที่เป็นสาระสำคัญในการดำเนินกิจการของลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ สัญญาซื้อขายหรือสัญญาอื่นที่มีเงื่อนไขหรือเงื่อนไขในการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสัญญาเช่าที่ยังไม่สิ้นสุดกำหนดเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ ติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้หรือของบุคคลอื่นที่อาศัยสิทธิของลูกหนี้รวมตลอดจนฟ้องร้องบังคับคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้ซึ่งเกิดขึ้นจากสัญญาดังกล่าว ถ้ามีการฟ้องคดีดังกล่าวไว้ก่อนแล้ว ให้ศาลลงการพิจารณาคดีนั้นไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น หรือหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราว แล้วแต่กรณี ผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อ ราคา ค่าตอบแทนการใช้ทรัพย์สินหรือค่าเช่าตามสัญญาสองคราวติดต่อกัน หรือกระทำความผิดสัญญาในข้อที่เป็นสาระสำคัญ

(๙) ห้ามมิให้ลูกหนี้จำหน่าย จ่าย โอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้ หรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สิน นอกจากเป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินต่อไปได้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๑๐) คำสั่งตามวิธีการชั่วคราวของศาลให้ยึดอายัด ห้ามจำหน่าย จ่าย โอนทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ชั่วคราว ซึ่งมีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณานั้น ให้ศาลที่รับคำร้องขอมียอำนาจสั่งให้ระงับผลบังคับไว้ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ถ้าต่อมาศาลนั้นมีคำสั่งยกคำร้องขอ หรือจำหน่ายคดี หรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ ก็ให้มีคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวหรือคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ชั่วคราวดังกล่าวตามที่เห็นสมควรต่อไป

(๑๑) ห้ามมิให้ผู้ประกอบการสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ งดให้บริการแก่ลูกหนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ หรือหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราว แล้วแต่กรณี ไม่ชำระค่าบริการที่เกิดขึ้นหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการสองคราวติดต่อกัน

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งไม่ห้ามผู้ประกอบการสาธารณูปโภคที่จะมีคำร้องให้ศาลที่รับคำร้องขอมีคำสั่งเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ร้องตามที่ศาลเห็นสมควร

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล หรือคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดของวรรคหนึ่งไม่มีผลผูกพันลูกหนี้

การออกคำสั่งของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท นายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับนิติบุคคลซึ่งเป็นลูกหนี้ การทำนิติกรรม หรือการชำระหนี้ใด ๆ ที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดของวรรคหนึ่ง การนั้นเป็นโมฆะ

มาตรา ๙๐/๑๓ เจ้าหนี้และบุคคลซึ่งถูกจำกัดสิทธิตามมาตรา ๙๐/๑๒ อาจยื่นคำร้องต่อศาลที่รับคำร้องขอเพื่อให้มีคำสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อจำกัดสิทธิของตนตามมาตรา ๙๐/๑๒ ได้ หากการจำกัดสิทธิของผู้ร้องนั้น

- (๑) ไม่มีความจำเป็นต่อการฟื้นฟูกิจการ หรือ
- (๒) มิได้ให้ความคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ที่มีประกันอย่างเพียงพอ

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลดำเนินการพิจารณาเป็นการด่วน หากปรากฏเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ร้อง และหากเป็นกรณีตาม (๒) ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขเพื่อให้เจ้าหนี้มีประกันได้รับความคุ้มครองอย่างเพียงพอก็ได้

มาตรา ๙๐/๑๔ การดำเนินการดังต่อไปนี้ ถือเป็นการให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหนี้ที่มีประกันอย่างเพียงพอแล้ว

(๑) มีการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้มีประกันในจำนวนเท่ากับมูลค่าที่ลดลงไปของทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันที่ตกอยู่ภายใต้บังคับของการจำกัดสิทธิตามมาตรา ๙๐/๑๒(๖) เพราะเหตุของการจำกัดสิทธินั้น

(๒) มีการให้หลักประกันแก่เจ้าหนี้มีประกันเพื่อชดเชยหลักประกันเดิมในจำนวนเท่ากับมูลค่าที่ลดลงไปของทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันที่ตกอยู่ภายใต้บังคับของการจำกัดสิทธิตามมาตรา ๙๐/๑๒(๖) เพราะเหตุการจำกัดสิทธินั้น หรือ

(๓) มีการดำเนินการอื่นใดที่เจ้าหนี้มีประกันนั้นยินยอม หรือที่ศาลเห็นว่าจะทำให้เจ้าหนี้มีประกันสามารถได้รับชำระหนี้ของตนตามมูลค่าของทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันในเวลาที่มีการยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการพร้อมดอกเบี้ยและผลประโยชน์ตามสัญญา เมื่อการดำเนินการตามความในหมวดนี้สิ้นสุดลง

มาตรา ๙๐/๑๕ ถ้าอายุความหรือระยะเวลาเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการบังคับคดี หรือระยะเวลาเกี่ยวกับการเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการที่ถูกห้ามมิให้ดำเนินการหรือถูกงดไว้ตามมาตรา ๙๐/๑๒ ครบกำหนดก่อนวันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผน หรือวันที่ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผนหรือวันที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอหรือจำหน่ายคดีหรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ หรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้หรือพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามความในหมวดนี้ หรือจะครบกำหนดภายในหกเดือนนับแต่วันดังกล่าว ให้อายุความหรือระยะเวลานั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันดังกล่าว แล้วแต่กรณี แต่ถ้าอายุความหรือระยะเวลานั้นตามกฎหมายมีน้อยกว่าหนึ่งปี ก็ให้นำอายุความหรือระยะเวลาที่สั้นกว่าดังกล่าวนั้นมาใช้แทนกำหนดเวลาหนึ่งปีดังกล่าว

ส่วนที่ ๓ การตั้งผู้ทำแผน

มาตรา ๙๐/๑๖ ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ของการฟื้นฟูกิจการ รัฐมนตรีจะออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับกำรจดทะเบียนและการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนก็ได้

มาตรา ๙๐/๑๗ ในการพิจารณาดังผู้ทำแผน ถ้าลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ผู้คัดค้านไม่ได้เสนอบุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผนด้วย เมื่อศาลสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ศาลจะมีคำสั่งตั้งบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอเป็นผู้ทำแผนก็ได้ ถ้าศาลเห็นว่าบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอไม่สมควรเป็นผู้ทำแผนก็ดี หรือลูกหนี้ เจ้าหนี้ ผู้คัดค้านเสนอบุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผนด้วยก็ดี ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายโดยเร็วที่สุดเพื่อพิจารณาเลือกบุคคลใดสมควรเป็นผู้ทำแผน

ในกรณีที่ลูกหนี้มิได้เสนอผู้ทำแผน มติเลือกผู้ทำแผนต้องเป็นมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนึ่งข้างมากซึ่งได้ออกเสียงคะแนนในมตินั้น แต่ในกรณีที่ลูกหนี้เสนอผู้ทำแผนด้วย ให้ผู้ทำแผนที่ลูกหนี้เสนอเป็นผู้ทำแผน เว้นแต่จะมีมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนึ่งไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนหนึ่งทั้งหมดของเจ้าหนี้ซึ่งได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้นกำหนดให้บุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผน ในการลงมติตามมาตรานี้ ให้เจ้าหนี้มีประกันออกเสียงได้เต็มตามจำนวนหนึ่ง

ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผน ถ้าที่ประชุมมีมติเลือกผู้ทำแผนได้ และศาลเห็นชอบด้วย ให้ศาลตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผน หากศาลไม่เห็นชอบด้วย ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อเลือกบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งเจ้าหนี้หรือลูกหนี้เสนอชื่อเป็นผู้ทำแผน

ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติเลือกผู้ทำแผนได้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนอีกครั้งหนึ่ง เว้นแต่ในกรณีที่เห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการก็ได้

ในการประชุมเจ้าหนี้ในวรรคสามหรือวรรคสี่ ถ้าที่ประชุมมีมติเลือกผู้ทำแผนได้ ให้ศาลตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผน เว้นแต่ในกรณีที่เหตุผลอันสมควรที่จะไม่ตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผนหรือที่ประชุมไม่อาจมีมติเลือกผู้ทำแผนได้ ให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานผลของการประชุมเจ้าหนี้ที่พิจารณาเลือกผู้ทำแผนทุกครั้งต่อศาลภายในสามวันนับแต่วันประชุม เพื่อให้ศาลพิจารณาและมีคำสั่งต่อไป

การเสนอชื่อผู้ทำแผนต่อที่ประชุมเจ้าหนี้ต้องเสนอหนังสือยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ทำแผนด้วย

มาตรา ๙๐/๑๘ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องโฆษณากำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และต้องแจ้งไปยังลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายตามบัญชีรายชื่อที่ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้เสนอต่อศาลและเจ้าหนี้อื่นเท่าที่ทราบด้วย

ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในการประชุมเจ้าหนี้ และให้มีรายงานการประชุมลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เก็บไว้เป็นหลักฐาน

มาตรา ๙๐/๑๙ ในการพิจารณาของศาลและการประชุมเจ้าหนี้ทุกครั้ง ให้ลูกหนี้ไปศาล ไปประชุมและตอบคำถามของศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราว หรือเจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของตน ในกรณีเช่นนี้ลูกหนี้จะเสนอความเห็นอย่างหนึ่งอย่างใดต่อศาลหรือที่ประชุมก็ได้

เมื่อลูกหนี้ร้องขอ ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะอนุญาตให้ลูกหนี้ไม่ต้องไปศาลหรือไม่ไปประชุมเจ้าหนี้ในนัดใดก็ได้ แล้วแต่กรณี

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่ผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน และผู้บริหารแผนชั่วคราว ในการพิจารณาของศาลและการประชุมเจ้าหนี้ในระหว่งที่บุคคลเหล่านี้ยังคงมีหน้าที่ตามตำแหน่งดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๒๐ ในกรณีที่ศาลสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแต่ยังไม่มี การตั้งผู้ทำแผน ให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของผู้บริหารของลูกหนี้สิ้นสุดลง ให้ศาลมีคำสั่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนหรือผู้บริหารของลูกหนี้เป็นผู้บริหารชั่วคราวมีอำนาจหน้าที่จัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไปภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จนกว่าจะมีการตั้งผู้ทำแผน ในระหว่างที่ไม่สามารถมีคำสั่งตั้งผู้บริหารชั่วคราวได้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ชั่วคราว

ในการกำกับดูแลนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกำหนดอำนาจหน้าที่รวมทั้งสั่งให้ผู้บริหารชั่วคราวทำคำชี้แจงในเรื่องบัญชี เรื่องการเงินหรือเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับการจัดการกิจการและทรัพย์สิน หรือจะสั่งให้กระทำหรือมิให้กระทำการใด ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้

เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้บริหารชั่วคราวพ้นจากอำนาจหน้าที่ ในกรณีเช่นนี้ศาลจะสั่งตั้งผู้บริหารชั่วคราวใหม่ขึ้นทำหน้าที่ก็ได้ ถ้าศาลไม่มีคำสั่งตั้งผู้บริหารชั่วคราวใหม่ ก็ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ชั่วคราวไปตามวรรคหนึ่ง

ให้ศาลแจ้งคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและคำสั่งตั้งหรือให้ผู้บริหารชั่วคราวพ้นจากอำนาจหน้าที่ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ และให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการในราชกิจจานุเบกษาและหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายไม่น้อยกว่าสองฉบับ และแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทหรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยด่วน เพือนายทะเบียนจะได้

จดแจ้งคำสั่งศาลไว้ในทะเบียนและแจ้งไปยังธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๙๐/๔(๖) แล้วแต่กรณี เพื่อทราบด้วย

มาตรา ๙๐/๒๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๐/๔๒ และมาตรา ๙๐/๖๔ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแต่ยังไม่มีผู้ทำแผน ให้บรรดาสิทธิตามกฎหมายของผู้ถือหุ้นของลูกหนี้ระงับลง เว้นแต่สิทธิที่จะได้รับเงินปันผล และให้สิทธิดังกล่าวตกแก่ผู้บริหารชั่วคราวหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี จนกว่าจะมีการตั้งผู้ทำแผน

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๑๒(๙) มาใช้บังคับแก่ผู้บริหารชั่วคราวและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยอนุโลม

เมื่อได้รับทราบคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว ผู้บริหารของลูกหนี้ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนังสือ และกิจการของลูกหนี้แก่ผู้บริหารชั่วคราวหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้วแต่กรณีโดยเร็วที่สุด เพื่อการนี้ให้ผู้บริหารชั่วคราวหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจเรียกให้ผู้ครอบครองส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารข้างต้นแก่ตนได้ด้วย

ให้ผู้บริหารชั่วคราวที่ศาลมีคำสั่งให้พ้นจากอำนาจหน้าที่มีหน้าที่ตามความในวรรคสามด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๒๒ เจ้าหนี้มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผน ต้องเป็นเจ้าหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ และลูกหนี้ได้ก่อนนิติสัมพันธ์ดังกล่าวนั้นขึ้นก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ แม้ว่าหนี้นั้นยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือมีเงื่อนไขก็ตาม โดยเจ้าหนี้ได้แสดงความประสงค์จะเข้าประชุมตามแบบพิมพ์ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนด และแสดงหลักฐานแห่งความเป็นเจ้าหนี้จนเป็นที่พอใจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก่อนวันประชุม

เจ้าหนี้และลูกหนี้จะขอตรวจหลักฐานแห่งความเป็นเจ้าหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ได้ เจ้าหนี้จะออกเสียงด้วยตนเองหรือมอบฉันทะเป็นหนังสือให้ผู้อื่นออกเสียงแทนก็ได้

มาตรา ๙๐/๒๓ ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามกฎหมายลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่มาประชุมว่าจะคัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้รายใดหรือไม่ ถ้ามีผู้คัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้รายใด ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบถามผู้คัดค้าน เจ้าหนี้ ผู้ถูกคัดค้าน และลูกหนี้เกี่ยวกับเรื่องที่คัดค้าน ถ้าบุคคลดังกล่าวมาประชุม แล้วมีคำสั่งให้เจ้าหนี้รายนั้นออกเสียงในจำนวนหนี้ได้หรือไม่เท่าใด

คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด โดยให้มีผลเฉพาะให้เจ้าหนี้มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้หรือไม่เท่านั้น แต่ไม่มีผลให้มติเลือกผู้ทำแผนที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลเปลี่ยนแปลงไปหรือกระทบถึงสิทธิในการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้

มาตรา ๙๐/๒๔ ถ้าศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน ให้ศาลแจ้งคำสั่งนั้นแก่ผู้ทำแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารของลูกหนี้ และผู้บริหารชั่วคราว โดยไม่ชักช้า อำนาจหน้าที่ของผู้ทำแผนให้เริ่มแต่วันที่ศาลมีคำสั่งดังกล่าว และให้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารของลูกหนี้ หรือผู้บริหารชั่วคราว สิ้นสุดลง

เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้ว ให้นำความในมาตรา ๙๐/๒๐ วรรคสี่ และมาตรา ๙๐/๒๑ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม กับให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังเจ้าหนี้ทั้งหลายตามบัญชีรายชื่อที่ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้เสนอต่อศาลและเจ้าหนี้อื่นเท่าที่ทราบ

ในคำโฆษณาและหนังสือแจ้งคำสั่งตามวรรคสอง ให้แจ้งกำหนดเวลาให้เจ้าหนี้ทั้งหลายเสนอคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามแบบพิมพ์ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ด้วย

มาตรา ๙๐/๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๐/๔๒ และมาตรา ๙๐/๖๓ เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้ว ให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ และบรรดาสิทธิตามกฎหมายของผู้ถือหุ้นของลูกหนี้ ยกเว้นสิทธิที่จะได้รับเงินปันผลตกแก่ผู้ทำแผน และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๑๒(๙) มาใช้บังคับแก่ผู้ทำแผนโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๔

การขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๒๖ เจ้าหนี้จะขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ก็แต่โดยปฏิบัติตามวิธีการที่กล่าวไว้ในส่วนนี้ แม้จะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเป็นเจ้าหนี้ที่ได้ฟ้องคดีแพ่งไว้แล้วแต่คดียังอยู่ระหว่างพิจารณาก็ตาม ทั้งนี้ ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้พร้อมสำเนาต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผน และให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งสำเนาคำขอรับชำระหนี้ให้ผู้ทำแผนโดยไม่ชักช้า

บุคคลใดได้รับความเสียหายเพราะการโอนทรัพย์สิน หรือการกระทำใด ๆ ถูกเพิกถอนตามมาตรา ๙๐/๔๑ มีสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับหนี้เดิมหรือค่าเสียหายได้ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง แต่ให้นับจากวันที่อาจใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ ถ้ามีข้อโต้แย้งเป็นคดีให้นับจากวันคดีถึงที่สุด

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๑ วรรคสอง มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๘ และบทบัญญัติในหมวด ๘ ส่วนที่ ๓ ว่าด้วยเรื่องค่าธรรมเนียมมาใช้บังคับเกี่ยวกับการขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๒๗ เจ้าหนี้อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ ถ้ามูลแห่งหนี้ได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ แม้ว่าหนี้นั้นยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือมีเงื่อนไขก็ตาม เว้นแต่หนี้ที่เกิดขึ้นโดยฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี หรือหนี้ที่จะฟ้องร้องให้บังคับคดีไม่ได้

ผู้ซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้ตามมาตรา ๑๐๑ อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบี่ยงในเวลาภายหน้าได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว

หนี้ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้บริหารชั่วคราวก่อขึ้น หนี้ที่ลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๙๐/๑๒(๘) หรือ (๑๑) และหนี้ภาษีอากรหรือหนี้อื่นอันมีลักษณะเดียวกันซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน เจ้าหนี้นียอมมีสิทธิได้รับชำระหนี้ตาม

ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนโดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ แต่เจ้าหนี้ดังกล่าวจะต้องมีหนังสือขอให้ผู้ทำแผนออกหนังสือรับรองสิทธิของตนก่อนวันประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน ถ้าผู้ทำแผนจะปฏิเสธสิทธิของเจ้าหนี้จะต้องปฏิเสธเป็นหนังสือไปยังเจ้าหนี้ภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือของเจ้าหนี้ มิฉะนั้น ถือว่ายอมรับสิทธิของเจ้าหนี้ตามที่ขอมา ถ้าเจ้าหนี้มิได้มีหนังสือขอให้ผู้ทำแผนออกหนังสือรับรองสิทธิของตน หรือผู้ทำแผนมีหนังสือปฏิเสธสิทธิของเจ้าหนี้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวข้างต้น เจ้าหนี้มีอำนาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในสิบสี่วันนับแต่วันประชุมเจ้าหนี้ เพื่อพิจารณาแผนหรือวันที่เจ้าหนี้ได้รับคำปฏิเสธนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๙๐/๒๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๐/๑๒(๖) มาตรา ๙๐/๑๓ และมาตรา ๙๐/๑๔ เจ้าหนี้มีประกันจะใช้สิทธิบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันโดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการก็ได้ แต่ต้องยอมให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ทำแผนตรวจดูทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๙๐/๒๙ เจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนอาจขอตรวจและโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ แต่ต้องกระทำภายในกำหนดสิบสี่วันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้

มาตรา ๙๐/๓๐ คำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายใด ถ้าเจ้าหนี้อื่น ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนไม่ได้แย้ง ให้เจ้าหนี้รายนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้เต็มจำนวนหนี้ตามที่ระบุไว้ในคำขอรับชำระหนี้ ถ้ามีผู้โต้แย้ง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนโดยด่วนแล้วมีคำสั่งว่าจะให้เจ้าหนี้รายนั้นออกเสียงในจำนวนหนี้ได้หรือไม่เท่าใดและให้นำความในมาตรา ๙๐/๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๓๑ ถ้าหนี้ที่ขอรับชำระได้กำหนดไว้เป็นเงินตราต่างประเทศให้คิดเป็นเงินตราไทยตามอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๓๒ คำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายใด ถ้าเจ้าหนี้อื่น ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนไม่ได้แย้ง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจสั่งอนุญาตให้รับชำระหนี้ได้ เว้นแต่ มีเหตุอันสมควรสั่งเป็นอย่างอื่น

คำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายใด ถ้ามีผู้โต้แย้ง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้วมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ยกคำขอรับชำระหนี้
- (๒) อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน
- (๓) อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้บางส่วน

การคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้มีส่วนได้เสียอาจยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลได้ภายในกำหนดสิบสี่วันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

มาตรา ๙๐/๓๓ ถ้าเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการเป็นหนี้ลูกหนี้ในเวลาที่มิคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ เจ้าหนี้นั้นอาจใช้สิทธิหักกลบลบหนี้ได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้สิทธิเรียกร้องต่อลูกหนี้ภายหลังที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

ส่วนที่ ๕

คำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้

มาตรา ๙๐/๓๔ ภายในเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งตั้งผู้ทำแผน ให้ผู้บริหารของลูกหนี้ยื่นคำชี้แจงตามมาตรา ๙๐/๓๕ เกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ตนรับรองแล้วตามแบบพิมพ์ต่อผู้ทำแผน

เมื่อผู้บริหารของลูกหนี้มีคำขอขยายระยะเวลาก่อนสิ้นกำหนดเวลาดังกล่าวข้างต้น โดยมีเหตุอันควร ผู้ทำแผนอาจขยายระยะเวลาให้อีกได้ตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินสามสิบวัน

ถ้าผู้บริหารของลูกหนี้ไม่ทำหรือไม่สามารถทำคำชี้แจงได้ ให้ผู้ทำแผนเป็นผู้ทำแทน และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจจ้างบุคคลอื่นเข้าช่วยตามที่เห็นจำเป็นโดยคิดหักค่าใช้จ่ายจากทรัพย์สินของลูกหนี้

มาตรา ๙๐/๓๕ คำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ จะต้องแสดงโดยชัดแจ้งถึงรายการต่อไปนี้ ณ วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้พิจารณา

- (๑) กิจการของลูกหนี้
- (๒) สินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพันต่าง ๆ ที่ลูกหนี้มีต่อบุคคลภายนอก
- (๓) ทรัพย์สินที่ได้ให้ประกันแก่เจ้าหนี้ และวันที่ได้ให้ทรัพย์สินนั้นเป็นประกัน
- (๔) ทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่อยู่ในความยึดถือของลูกหนี้
- (๕) การเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทหรือนิติบุคคลหรือเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนอื่น
- (๖) ชื่อ อาชีพ และที่อยู่โดยละเอียดของเจ้าหนี้ทั้งหลาย
- (๗) ชื่อ อาชีพ และที่อยู่โดยละเอียดของผู้เป็นลูกหนี้ของลูกหนี้
- (๘) รายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่จะตกแก่ลูกหนี้ในภายหน้า
- (๙) ข้อมูลอื่นตามที่ผู้ทำแผนเห็นสมควรให้แจ้งเพิ่มเติม

คำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นหลักฐานอันถูกต้องที่ใช้ยืนยันลูกหนี้ได้

มาตรา ๙๐/๓๖ ผู้บริหารชั่วคราวหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องทำคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อผู้ทำแผนตามมาตรา ๙๐/๓๕ ในช่วงเวลาที่ตนมีอำนาจบริหารกิจการชั่วคราว และให้นำมาตรา ๙๐/๓๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๓๗ ในกรณีจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการทำแผนและการบริหารแผน ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราวอาจขอให้ศาลออกหมายเรียกผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารของลูกหนี้ ลูกจ้างของลูกหนี้ ผู้สอบบัญชีของลูกหนี้ ผู้บริหารชั่วคราว หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งได้ความหรือสงสัยว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในครอบครองหรือเชื่อว่าเป็นหนี้ลูกหนี้หรือเห็นว่าสามารถ

แจ้งข้อความเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้มาพบตนเพื่อสอบถามหรือขอให้ศาลสั่งให้บุคคลนั้น ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุพยานซึ่งอยู่ในความยึดถือหรืออำนาจของผู้นั้นอันเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้มาให้ตนก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการทำแผนและการบริหารแผน ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะออกหมายเรียกบุคคลตามวรรคหนึ่งมาไต่สวนหรือสอบสวนเองหรือสั่งให้บุคคลนั้น ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุพยานก็ได้

บุคคลใดจงใจขัดขึ้นหมายเรียกหรือคำสั่งของศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ให้ศาลมีอำนาจออกหมายจับบุคคลนั้นมาซึ่งไว้จนกว่าจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

มาตรา ๙๐/๓๘ เมื่อผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอศาลมีอำนาจบังคับให้บุคคลที่รับว่าเป็นหนี้ลูกหนี้หรือรับว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในครอบครองชำระหนี้หรือส่งมอบทรัพย์สินแก่ตนได้ภายในกำหนดเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเสมือนหนึ่งว่าบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๙๐/๓๙ เมื่อปรากฏว่าลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดชำระหนี้หรือส่งมอบทรัพย์สินแก่ลูกหนี้และบุคคลนั้นไม่ได้รับว่าเป็นหนี้ลูกหนี้ หรือมีทรัพย์สินของลูกหนี้ในครอบครอง ให้ผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผนแจ้งต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อดำเนินการ

ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งความเป็นหนังสือไปยังบุคคลดังกล่าวให้ชำระหนี้หรือส่งมอบทรัพย์สินตามที่ได้แจ้งไป และให้แจ้งไปด้วยว่าถ้าจะปฏิเสธให้แสดงเหตุผลประกอบข้อปฏิเสธเป็นหนังสือมายังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันได้รับแจ้งความ มิฉะนั้นจะถือว่าเป็นหนี้ลูกหนี้ตามที่แจ้งไปเป็นการเด็ดขาด

ถ้าบุคคลที่รับแจ้งความนั้นปฏิเสธหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวน เมื่อเห็นว่าบุคคลนั้นไม่ได้เป็นหนี้ให้แจ้งต่อผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผนและบุคคลนั้นทราบ ถ้าเห็นว่าบุคคลนั้นเป็นหนี้เท่าใด ให้แจ้งเป็นหนังสือยืนยันไปยัง

บุคคลที่จะต้องรับผิดชอบนั้น และให้แจ้งไปด้วยว่าถ้าจะคัดค้านประการใดให้ร้องคัดค้านต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่ได้รับแจ้งความยืนยัน

ถ้าบุคคลที่ได้รับแจ้งความยืนยันนั้นคัดค้านต่อศาลโดยทำเป็นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ศาลพิจารณา ถ้าพอใจว่าเป็นหนี้ ให้มีคำบังคับให้บุคคลนั้นชำระหนี้หรือส่งมอบทรัพย์สินแก่ผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผน ถ้าเห็นว่าไม่ได้เป็นหนี้ ให้มีคำสั่งจำหน่ายจากบัญชีลูกหนี้

ถ้าบุคคลที่ได้รับแจ้งความจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มิได้ปฏิเสธต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือมิได้ร้องคัดค้านต่อศาลตามกำหนดเวลาที่กล่าวข้างต้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอต่อศาลให้บังคับให้บุคคลนั้นชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร

ถ้าบุคคลนั้นไม่ปฏิบัติตามคำบังคับของศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเสมือนหนึ่งว่าบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ในกรณีที่ผู้ถูกทวงหนี้ร้องคัดค้านต่อศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลให้สั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินของผู้ร้องคัดค้านไว้ชั่วคราวก่อนมีคำสั่งในเรื่องนี้นั้นได้

ส่วนที่ ๖

การเพิกถอนนิติกรรมที่ได้กระทำไปแล้ว

มาตรา ๙๐/๔๐ การขอให้ศาลเพิกถอนการฉ้อฉลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น ให้ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขอได้โดยทำเป็นคำร้อง

ถ้านิติกรรมที่ขอเพิกถอนการฉ้อฉลนั้น เกิดขึ้นภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันยื่นคำร้องขอและภายหลังนั้น หรือเป็นการทำให้โดยเสนาหา หรือเป็นการที่ลูกหนี้ได้รับค่าตอบแทนน้อยเกินสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นการกระทำที่ลูกหนี้และผู้ได้ลาภนอกแต่การนั้นรู้อยู่ว่าเป็นทางให้เจ้าหนี้ต้องเสียเปรียบ

มาตรา ๙๐/๔๑ เมื่อปรากฏว่ามีการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ซึ่งลูกหนี้ได้กระทำหรือยินยอมให้กระทำ ในระหว่างระยะเวลาสามเดือนก่อนมีการยื่นคำร้องขอและภายหลังนั้นโดยมี

จุดมุ่งหมายให้เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดได้เปรียบเจ้าหนี้อื่น ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
อาจยื่นคำขอต่อศาลโดยทำเป็นคำร้อง ในการนี้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำนั้นได้

ความในวรรคหนึ่ง ไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลภายนอกอันได้มาโดยสุจริตและมีคำตอบแทน
ก่อนมีการยื่นคำร้องขอ

ส่วนที่ ๗

การประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๔๒ ในแผนให้มีรายการต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

(๑) เหตุผลที่ทำให้มีการฟื้นฟูกิจการ

(๒) รายละเอียดแห่งสินทรัพย์ หนี้สินและภาระผูกพันต่าง ๆ ของลูกหนี้ในขณะ
ศาลสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ

(๓) หลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการ

(ก) ขั้นตอนของการฟื้นฟูกิจการ

(ข) การชำระหนี้ การยึดกำหนดเวลาชำระหนี้และการลดจำนวนหนี้ลง

(ค) การลดทุนและเพิ่มทุน

(ง) การก่อหนี้และการระดมเงินทุนรวมตลอดถึงแหล่งของเงินทุนและเงื่อนไข
แห่งหนี้สินและเงินทุนดังกล่าว

(จ) การจัดการและการหาประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้

(ฉ) เงื่อนไขการจ่ายเงินปันผลและประโยชน์อื่นใด

(๔) การไถ่ถอนหลักประกันในกรณีที่มีเจ้าหนี้มีประกัน

(๕) แนวทางแก้ปัญหาในกรณีขาดสภาพคล่องชั่วคราวระหว่างการปฏิบัติตามแผน

(๖) วิธีปฏิบัติในกรณีที่มีการโอนสิทธิเรียกร้องหรือโอนหนี้

(๗) ชื่อ คุณสมบัติ หนังสือยินยอมของผู้บริหารแผน และคำตอบแทนโดยนำความใน

มาตรา ๙๐/๖ วรรคสอง มาใช้บังคับเกี่ยวกับผู้บริหารแผนโดยอนุโลม

(๘) การแต่งตั้งและการพ้นตำแหน่งของผู้บริหารแผน

(๙) ระยะเวลาดำเนินการตามแผนซึ่งไม่เกินห้าปี

มิให้นำมาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ ถึงมาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๕ มาตรา ๑๒๖ มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๒๘ มาตรา ๑๒๙ มาตรา ๑๓๐ มาตรา ๑๓๑ มาตรา ๑๓๒ มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๓๔ มาตรา ๑๓๕ มาตรา ๑๓๖ มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๓๙ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ ถึงมาตรา ๑๔๔ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับแก่แผนตามมาตรานี้

มาตรา ๙๐/๔๓ ภายในกำหนดเวลาสามเดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้ทำแผนส่งแผนแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ พร้อมด้วยสำเนาจำนวนอันเพียงพอเพื่อส่งให้แก่เจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงและลูกหนี้

กำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจขยายให้อีกได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหนึ่งเดือน

มาตรา ๙๐/๔๔ เมื่อได้รับแผนพร้อมด้วยสำเนาจากผู้ทำแผนแล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดประชุมเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงโดยเร็วที่สุด เพื่อปรึกษาลงมติว่าจะยอมรับแผนหรือไม่ หรือจะแก้ไขอย่างไร โดยให้ส่งสำเนาแผนและแจ้งกำหนดวัน เวลา สถานที่ และหัวข้อประชุมไปยังเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียง ลูกหนี้และผู้ทำแผน กับให้โฆษณากำหนดการประชุมดังกล่าวในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสิบวัน

ในกรณีที่ผู้ทำแผนมาประชุมไม่ได้เพราะมีเหตุผลพิเศษ ให้แจ้งขอเลื่อนการประชุมต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก่อนวันประชุม เว้นแต่จะมีเหตุผลวิสัยทำให้แจ้งล่วงหน้าไม่ได้

ถ้าผู้ทำแผนไม่มาประชุม ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถามที่ประชุมเจ้าหนี้ว่า จะให้เลื่อนการพิจารณาแผนไปหรือไม่ ถ้าที่ประชุมมีมติให้เลื่อน ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เลื่อนการพิจารณาแผนได้ตามที่เห็นสมควร โดยแจ้งกำหนดวันเวลานัดประชุมใหม่ต่อที่ประชุม และให้ถือว่าเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนซึ่งไม่ได้มาประชุมได้ทราบนัดแล้ว

มาตรา ๙๐/๔๕ เจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนอาจขอแก้ไขแผน โดยยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน

ในกรณีที่เจ้าหนี้ หรือลูกหนี้เป็นผู้ขอ ต้องส่งสำเนาคำขอแก้ไขแผนทราบล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวันด้วย

ผู้ขอแก้ไขแผนโดยขอเปลี่ยนตัวผู้บริหารแผนต้องส่งหนังสือยินยอมของผู้ที่จะให้เป็นผู้บริหารแผนไปพร้อมกับคำขอแก้ไขแผนด้วย

มาตรา ๙๐/๔๖ มติของที่ประชุมเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนต้องเป็นมติพิเศษ

มาตรา ๙๐/๔๗ ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน ถ้าที่ประชุมไม่อาจพิจารณากิจการต่าง ๆ ให้สำเร็จสิ้นไปได้ในวันนั้น ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เลื่อนการประชุมไปในวันทำการถัดไปโดยนำบทบัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งนัดประชุมใหม่ตามมาตรา ๙๐/๔๔ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๔๘ ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน ถ้ามีการขอแก้ไขแผน ให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่าจะให้แก้ไขตามคำขอนั้นและข้อที่เกี่ยวข้องหรือไม่ก่อน ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้แก้ไข และผู้ทำแผนมาประชุม ก็ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบถามผู้ทำแผนว่ายอมให้แก้ไขแผนตามมติหรือไม่ เมื่อผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขแผนได้ จึงให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติพิเศษว่าจะยอมรับแผนที่มีการแก้ไขนั้นหรือไม่

ในกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้แก้ไขแผน แต่ผู้ทำแผนไม่มาประชุม ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เลื่อนการประชุมไปเพื่อสอบถามผู้ทำแผนว่ายอมให้แก้ไขแผนตามมตินั้นหรือไม่ แล้วดำเนินการต่อไปตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง โดยให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งนัดประชุมใหม่ตามมาตรา ๙๐/๔๔ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ไม่มีการขอแก้ไขแผนหรือผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขแผนแล้ว ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติพิเศษยอมรับแผนดังกล่าวก็ดี หรือไม่ลงมติประการใดก็ดี หรือไม่มีเจ้าหนี้ไปประชุมก็ดี ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลโดยไม่ชักช้า

เมื่อศาลได้รับรายงาน ให้ศาลนัดพิจารณาเป็นการด่วน และแจ้งวันเวลานัดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งแจ้งความให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลาย

ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ในการพิจารณาให้ศาลพิจารณายานหลักฐานในสำนวนและ พังคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และคำคัดค้านของลูกหนี้ ถ้าศาลเห็นสมควรให้ ลูกหนี้ล้มละลาย ให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าศาลไม่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ก็ให้มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๔๙ ในกรณีที่มีการขอแก้ไขแผนในสาระสำคัญ เมื่อผู้ทำแผน ลูกหนี้ หรือ เจ้าหนี้คนเดียวหรือหลายคนซึ่งมีจำนวนหนึ่งรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ ซึ่งได้เข้าประชุมขอให้เลื่อนการพิจารณาแผนไป เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจให้เลื่อนการพิจารณา แผนได้ตามที่เห็นสมควร โดยให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งนัดประชุมใหม่ตามมาตรา ๙๐/๔๔ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๕๐ ในการประชุมเจ้าหนี้ครั้งที่ต้องเลื่อนมาเพราะผู้ทำแผนไม่มาประชุม ตามมาตรา ๙๐/๔๔ หรือมาตรา ๙๐/๔๘ วรรคสอง ถ้าผู้ทำแผนไม่มาประชุมอีกหรือมาแต่ไม่อาจ แสดงให้เห็นที่พอใจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่ามีเหตุผลพิเศษ หรือมีเหตุสุดวิสัยจึงมาประชุมไม่ได้ หรือแจ้งล่วงหน้าก่อนวันประชุมครั้งก่อนไม่ได้ แล้วแต่กรณี ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เสนอให้ที่ ประชุมพิจารณาว่าสมควรให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่หรือไม่ ในกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้ตั้งผู้ทำแผน คนใหม่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๕๑ เกี่ยวกับการเลือกผู้ทำแผนคนใหม่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติไม่ให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ ไม่ว่าจะมีการขอแก้ไขแผน หรือไม่ ถ้าผู้ทำแผนไม่มาประชุมอีกให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาแล้วลงมติพิเศษว่าจะยอมรับแผนหรือ แผนที่มีการแก้ไบนั้นหรือไม่ ถ้าผู้ทำแผนมาประชุมให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการประชุมเจ้าหนี้ต่อไป ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๙๐/๔๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๕๑ ในกรณีที่ผู้ทำแผนไม่ยอมให้แก้ไขแผนตามที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้ แก้ไขไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติพิเศษยอมรับแผนของผู้ทำแผน ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถามที่ประชุมเจ้าหนี้ว่าจะให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่หรือไม่ ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ ลงมติให้มีการตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ ให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาเลือกผู้ทำแผนคนใหม่ในวันนั้น

เจ้าหนี้ที่มาประชุมหรือลูกหนี้มีสิทธิเสนอชื่อผู้ทำแผนคนใหม่โดยต้องแสดงหนังสือยินยอมของผู้ถูกเสนอชื่อด้วย

ถ้าไม่มีผู้ใดเสนอชื่อผู้ทำแผนตามความในวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เลื่อนการประชุมไปเพื่อเลือกผู้ทำแผนคนใหม่ภายในกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามวันแต่ไม่เกินเจ็ดวัน โดยให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเจียดประชุมใหม่ตามมาตรา ๙๐/๔๔ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๕๒ ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเลือกผู้ทำแผนคนใหม่ได้ ให้ศาลตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผนคนใหม่ โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๑๗ วรรคสอง และวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติไม่ให้งตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติเลือกผู้ทำแผนคนใหม่ได้ หรือศาลมีเหตุผลอันสมควรที่จะไม่ให้มีการตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ตามมติที่ประชุมเจ้าหนี้ตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดโดยเร็ว ในกรณีเช่นนี้ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๙๐/๔๘ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๕๓ เมื่อศาลตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ ให้อำนาจหน้าที่ของผู้ทำแผนคนใหม่และผู้ทำแผนคนเดิมเริ่มและสิ้นสุดในวันที่ศาลมีคำสั่งดังกล่าว และให้ศาลแจ้งคำสั่งนั้นแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ทำแผนคนเดิมและผู้ทำแผนคนใหม่โดยไม่ชักช้า

เมื่อได้ทราบคำสั่งศาล ให้ผู้ทำแผนคนเดิมส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินและกิจกรรมของลูกหนี้แก่ผู้ทำแผนคนใหม่โดยเร็วที่สุด

ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาคำสั่งนั้นในราชกิจจานุเบกษา และในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับ กับแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังบรรดาเจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงและนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทหรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยด่วน เพื่อนายทะเบียนจะได้จดแจ้งคำสั่งศาลไว้ในทะเบียน และให้แจ้งไปยังผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับนิติบุคคลซึ่งเป็นลูกหนี้เพื่อทราบด้วย

มาตรา ๙๐/๕๔ ภายในกำหนดเวลาสี่สิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่งศาล ให้ผู้ทำแผนคนใหม่ส่งแผนแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อนัดประชุมเจ้าหนี้ตามมาตรา ๙๐/๔๔ วรรคหนึ่ง ต่อไป

กำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจขยายให้อีกได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนดังกล่าว ถ้าไม่มีการขอแก้ไขแผน ให้เสนอแผนนั้นต่อที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อลงมติพิเศษว่าจะยอมรับหรือไม่

ถ้ามีการขอแก้ไขแผน ให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่าจะให้แก้ไขตามคำขอนั้น และข้อที่เกี่ยวข้องเนื่องกันก่อน หากไม่มีมติให้แก้ไข ก็ให้ลงมติพิเศษว่าจะยอมรับแผนที่เสนอตามวรรคหนึ่งหรือไม่

ถ้ามีมติให้แก้ไขแผนแต่ผู้ทำแผนไม่มาประชุม ก็ให้ลงมติพิเศษว่าจะยอมรับที่มีการแก้ไขนั้นหรือไม่ ถ้าไม่มีมติพิเศษยอมรับแผนดังกล่าว ก็ให้ลงมติพิเศษว่าจะยอมรับแผนที่เสนอตามวรรคหนึ่งหรือไม่

ถ้ามีมติให้แก้ไขแผนและผู้ทำแผนมาประชุม ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบถามความยินยอมของผู้ทำแผนก่อน เมื่อผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขแผนตามมติแล้ว จึงให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติพิเศษว่าจะยอมรับแผนที่มีการแก้ไขตามมติของที่ประชุมเจ้าหนี้หรือไม่ ในกรณีที่ผู้ทำแผนไม่ยอมให้แก้ไขแผนตามมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติพิเศษว่าจะยอมรับแผนที่มีการแก้ไขตามมติของที่ประชุมเจ้าหนี้หรือไม่ ถ้าไม่มีมติพิเศษยอมรับแผนดังกล่าวก็ให้ลงมติพิเศษว่าจะยอมรับแผนที่ผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขเพียงบางส่วน หรือแผนที่เสนอตามวรรคหนึ่งหรือไม่

ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติพิเศษยอมรับแผนของผู้ทำแผนคนใหม่หรือแผนที่มีการแก้ไขก็ดี หรือไม่ลงมติประการใดก็ดี หรือไม่มีเจ้าหนี้ไปประชุมก็ดี ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลโดยไม่ชักช้า และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๔๘ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๔๕ วรรคสาม มาตรา ๙๐/๔๗ และมาตรา ๙๐/๔๙ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาแผนที่เสนอใหม่โดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๕๕ ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติพิเศษยอมรับแผน ที่ประชุมเจ้าหนี้อาจลงมติตั้งคณะกรรมการเจ้าหนี้แทนเจ้าหนี้ทั้งหลายในการสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานตามแผนได้

คณะกรรมการเจ้าหนี้ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนและไม่เกินเจ็ดคน โดยเลือกจากเจ้าหนี้หรือผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้ เจ้าหนี้คนหนึ่งจะมีผู้แทนเป็นกรรมการเจ้าหนี้เกินกว่าหนึ่งคนไม่ได้

ส่วนที่ ๘

การพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๕๖ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนต่อศาลโดยเร็วเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งว่าจะเห็นชอบด้วยแผนหรือไม่ ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลกำหนดวันพิจารณาแผนเป็นการด่วน และให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีเวลาส่งแจ้งความให้ผู้ทำแผน ลูกหนี้ และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน

มาตรา ๙๐/๕๗ ในการพิจารณาแผน ให้ศาลพิจารณาคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ทำแผน รวมทั้งข้อคัดค้านของลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงตามมาตรา ๙๐/๓๐ ซึ่งไม่ได้ลงมติยอมรับแผน

มาตรา ๙๐/๕๘ ในกรณีที่แผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๙๐/๔๒ และข้อเสนอขอชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามแผนไม่ทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเสียเปรียบแก่กันโดยไม่เป็นธรรม หรือทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเสียเปรียบแก่กันโดยไม่เป็นธรรมแต่เจ้าหนี้ที่เสียเปรียบได้ยินยอมด้วย ให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เว้นแต่มีเหตุอันสมควรเป็นพิเศษ ศาลจะมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนก็ได้

ในกรณีที่แผนไม่มีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๙๐/๔๒ หรือข้อเสนอขอชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามแผนทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเสียเปรียบแก่กันโดยไม่เป็นธรรม และเจ้าหนี้ที่เสียเปรียบไม่ได้ยินยอมด้วย ให้ศาลสอบถามผู้ทำแผนหรือใกล้เคียง ถ้าศาลเห็นว่ารายการในแผนที่ขาดไปนั้นไม่ใช่ข้อสาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ หรือถ้าผู้ทำแผนและเจ้าหนี้ที่มาศาลตกลงกันได้ ให้ศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนหรือแผนที่ได้ตกลงกันแก่ไหนั้น ถ้าผู้ทำแผนและเจ้าหนี้ที่มาศาลตกลงกันไม่ได้ ให้ศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนโดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้ที่เสียเปรียบอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยก็ได้

ถ้าศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน ให้ศาลนัดพิจารณาว่าสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ ในกรณีเช่นนี้ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๙๐/๔๘ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๐/๕๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๐/๔๒ และมาตรา ๔๐/๖๔ เมื่อศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ให้ศาลแจ้งคำสั่งนั้นแก่ผู้บริหารแผนและผู้ทำแผนโดยไม่ชักช้า ให้บรรดาสหสิทธิและอำนาจหน้าที่ของผู้ทำแผนตกเป็นของผู้บริหารแผนตั้งแต่ผู้บริหารแผนได้ทราบคำสั่งศาล

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๐/๒๐ วรรคสี่ และมาตรา ๔๐/๒๑ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ถูกหนี้เป็นลูกหนี้ตามมาตรา ๔๐/๔ (๓)(๔)(๕) หรือ (๖) ให้ศาลแจ้งคำสั่งแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๔๐/๔(๖) แล้วแต่กรณีด้วย และห้ามมิให้ผู้มีอำนาจหน้าที่นั้นมีคำสั่งใด ๆ ที่ขัดหรือแย้งกับแผนที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้ว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ

ส่วนที่ ๙

การดำเนินการภายหลังศาลมีคำสั่งเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๔๐/๖๐ แผนซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้ว ผู้ก่อกำเนิดหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้และเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๐/๒๗

คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ หรือผู้ค้ำประกันหรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และไม่มีผลให้บุคคลเช่นนั้นต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วันดังกล่าว เว้นแต่บุคคลเช่นนั้นจะยินยอมโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย

มาตรา ๔๐/๖๑ เจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการผู้ใดไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๔๐/๒๖ หรือมาตรา ๔๐/๒๗ วรรคสาม แล้วแต่กรณี เจ้าหนี้ผู้นั้นย่อมหมดสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ไม่ว่าการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะเป็นผลสำเร็จตามแผนหรือไม่ เว้นแต่

- (๑) แผนจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หรือ
- (๒) ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๖๒ เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้โดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการใน
หนี้ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามแผนดังต่อไปนี้

- (๑) หนี้ซึ่งผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
หรือตัวแทนของบุคคลดังกล่าวก่อขึ้น
- (๒) หนี้ภาษีอากร และ
- (๓) หนี้อย่างอื่นที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้ต้องชำระ เช่น เงินสมทบกองทุน
เงินทดแทน เป็นต้น

มาตรา ๙๐/๖๓ เมื่อศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้ว ถ้ามีความจำเป็นต้องแก้ไข
แผนเพื่อให้การฟื้นฟูกิจการสำเร็จลุล่วงไปได้ ผู้บริหารแผนอาจเสนอขอแก้ไขแผน ในกรณีเช่นว่านี้
ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๒๐ วรรคสี่ มาตรา ๙๐/๔๔ มาตรา ๙๐/๔๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง
มาตรา ๙๐/๔๖ มาตรา ๙๐/๔๗ มาตรา ๙๐/๕๖ มาตรา ๙๐/๕๗ มาตรา ๙๐/๕๘ วรรคหนึ่งและวรรค
สอง มาตรา ๙๐/๕๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙๐/๖๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ห้ามมิให้เจ้าหนี้หรือลูก
หนี้ขอแก้ไขข้อเสนองานแก้ไขแผนนั้น เว้นแต่ผู้บริหารแผนจะยินยอมด้วย

การแก้ไขแผนโดยขอขยายกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผน ให้ทำได้ไม่เกินสอง
ครั้ง ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี เว้นแต่ในกรณีเป็นที่เห็นได้แน่ชัดว่าแผนได้ดำเนินมาใกล้จะสำเร็จแล้ว ผู้บริหาร
แผนจะขอขยายเวลาต่อไปอีกตามควรแก่กรณีก็ได้

ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติพิเศษยอมรับข้อเสนองานแก้ไขแผนตามวรรคหนึ่ง หรือศาล
มีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยข้อเสนองานแก้ไขแผนดังกล่าว ให้ผู้บริหารแผนบริหารกิจการของลูกหนี้ต่อไป
ตามแผนเดิม

มาตรา ๙๐/๖๔ ผู้บริหารแผนอาจร้องขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ทำข้อบังคับของ
ลูกหนี้ชั้นใหม่ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับ หรือข้อความในหนังสือบริคณห์สนธิของลูกหนี้ตาม
แนวทางที่กำหนดในแผนหรือแผนที่แก้ไข

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๒๐ วรรคสี่ มาใช้
บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๖๕ ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่งในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ตาย
- (๒) นิติบุคคลซึ่งเป็นผู้บริหารแผนเลิกกัน
- (๓) ศาลอนุญาตให้ลาออก
- (๔) ถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- (๖) พ้นจากตำแหน่งตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแผน
- (๗) เมื่อระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลง หรือเมื่อได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน
- (๘) ศาลมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๐/๖๗

มาตรา ๙๐/๖๖ ให้ผู้บริหารแผนจัดทำรายงานการปฏิบัติงานตามแผนเสนอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทุกรอบสามเดือนตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนด

มาตรา ๙๐/๖๗ ในกรณีที่ผู้บริหารแผนไม่ดำเนินการตามแผนหรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือขาดคุณสมบัติของผู้บริหารแผนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือมีเหตุอื่นที่ไม่สมควรเป็นผู้บริหารแผนต่อไป เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานหรือคณะกรรมการเจ้าหนี้หรือผู้บริหารของลูกหนี้มีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่งหรือมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๙๐/๖๘ เมื่อผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่งและยังมีกิจการตามแผนที่จะต้องดำเนินต่อไป ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ เพื่อลงมติพิเศษเลือกผู้บริหารแผนคนใหม่โดยเร็วที่สุด

เมื่อได้มีการประชุมเจ้าหนี้สองครั้งแล้ว แต่ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติพิเศษเลือกผู้บริหารคนใหม่ได้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาล ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลนัดพิจารณารายงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นการด่วน และต้องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีเวลาส่งแจ้งความให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน

เมื่อศาลได้พิจารณาพยานหลักฐานในจำนวนและฟังคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และลูกหนี้แล้ว ศาลจะมีคำสั่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้บริหารแผน หรือมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควร ถ้าศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าศาลไม่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ให้มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๒๑ วรรคสาม มาตรา ๙๐/๔๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๐/๕๑ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๙๐/๕๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙๐/๕๓ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๖๙ ในกรณีที่มีเหตุทำให้ผู้บริหารแผนทำหน้าที่ไม่ได้เป็นการชั่วคราวหรือในระหว่างที่ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่งและศาลยังมีคำสั่งตั้งผู้บริหารแผนคนใหม่ ให้ศาลมีคำสั่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้บริหารแผนชั่วคราวจนกว่าเหตุเช่นว่านั้นสิ้นสุดลง ในระหว่างที่ไม่สามารถมีคำสั่งตั้งผู้บริหารแผนชั่วคราวได้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้บริหารแผนชั่วคราว

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้บริหารแผนชั่วคราวให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๒๐ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐/๗๐ ถ้าผู้บริหารของลูกหนี้ ผู้บริหารแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราวหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี เห็นว่าการฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผนแล้ว ให้รายงานขอให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการโดยไม่ชักช้า และให้ศาลนัดพิจารณา หากได้

ความว่าการฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน ก็ให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ โดยไม่ชักช้า แต่ถ้าได้ความว่าการฟื้นฟูกิจการยังไม่เป็นผลสำเร็จตามแผน ในกรณีที่ยังเหลือระยะเวลาดำเนินการตามแผน ก็ให้ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการต่อไปภายในกำหนดระยะเวลาตามแผน ถ้าในระหว่างนั้นระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลงแล้ว แต่เป็นที่เห็นได้แน่ชัดว่าแผนได้ดำเนินการมาใกล้จะสำเร็จแล้ว ศาลจะขยายระยะเวลาดำเนินการตามแผนต่อไปอีกตามควรแก่กรณีก็ได้ มิฉะนั้นให้ศาลดำเนินการต่อไปตามวรรคสอง

เมื่อระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลง แต่การฟื้นฟูกิจการยังไม่เป็นผลสำเร็จตามแผน ให้ผู้บริหารแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราว หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้วแต่กรณี รายงานให้ศาลทราบภายในสิบสี่วันนับแต่ระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลง ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลนัดพิจารณาเป็นการด่วน และแจ้งวันเวลานัดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งแจ้งความให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ในการพิจารณาให้ศาลพิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนและฟังคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และคำคัดค้านของลูกหนี้ ถ้าศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าศาลไม่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ให้มีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

นับแต่ระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลงจนกระทั่งศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดหรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการตามวรรคสอง ให้ผู้บริหารแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราว หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี คงมีอำนาจหน้าที่จัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไปเท่าที่จำเป็น

มาตรา ๙๐/๗๑ เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ แต่ผู้บริหารของลูกหนี้ยังไม่ได้เข้าไปจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ให้ผู้บริหารแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราว หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี มีอำนาจจัดการเพื่อรักษาประโยชน์ของลูกหนี้ตามสมควรแก่พฤติการณ์ จนกว่าผู้บริหารของลูกหนี้จะเข้าจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้

ถ้าตำแหน่งผู้บริหารของลูกหนี้ว่างอยู่ในวันที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมผู้ถือหุ้นของลูกหนี้ หรือดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้มีการแต่งตั้งผู้บริหารของลูกหนี้โดยเร็วที่สุด

ในกรณีที่ต้องมีการประชุมเพื่อดำเนินการตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในการประชุมดังกล่าว และให้ถือว่าเป็นการประชุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ส่วนที่ ๑๐

การยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการ การยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ และการยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

มาตรา ๙๐/๗๒ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอ ให้ศาลประกาศคำสั่งดังกล่าวในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับ กับให้ศาลแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทหรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยด่วนเพื่อนายทะเบียนจะได้แจ้งคำสั่งศาลไว้ในทะเบียน และให้ศาลแจ้งไปยังธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๙๐/๔(๖) แล้วแต่กรณีเพื่อทราบด้วย

มาตรา ๙๐/๗๓ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ ให้ศาลแจ้งคำสั่งดังกล่าวแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผนหรือผู้บริหารแผนชั่วคราว แล้วแต่กรณี และผู้บริหารของลูกหนี้โดยไม่ชักช้า

เมื่อได้ทราบคำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่งแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราว แล้วแต่กรณี ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินและกิจการของลูกหนี้แก่ผู้บริหารของลูกหนี้โดยเร็วที่สุด

ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ แล้วแต่กรณี ในราชกิจจานุเบกษา และหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายไม่น้อยกว่าสองฉบับ และแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทหรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยด่วนเพื่อนายทะเบียนจะได้แจ้งคำสั่งศาลไว้ในทะเบียน และให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งไปยังธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๙๐/๔(๖) แล้วแต่กรณี เพื่อทราบด้วย

มาตรา ๙๐/๗๔ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการกิจกรรมและทรัพย์สินของลูกหนี้กลับเป็นของผู้บริหารของลูกหนี้ และให้ผู้ถือหุ้นของลูกหนี้กลับมีสิทธิตามกฎหมายต่อไป

มาตรา ๙๐/๗๕ คำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการมีผลให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ เว้นแต่หนี้ซึ่งเจ้าหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการจะได้ขอรับชำระหนี้ไว้แล้ว และให้มีผลดังนี้

(๑) ผู้บริหารของลูกหนี้กลับมีอำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไป

(๒) ผู้ถือหุ้นของลูกหนี้กลับมีสิทธิตามกฎหมายต่อไป

(๓) ค่าตอบแทนของผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราว และหนี้ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราว ก่อขึ้นเพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ยกเว้นหนี้ละเมิดเป็นหนี้บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้โดยให้อยู่ในลำดับเดียวกับบุริมสิทธิลำดับที่ ๑ ตามมาตรา ๒๕๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๙๐/๗๖ คำสั่งศาลที่ให้ยกคำร้องขอยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ และยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ ไม่กระทบถึงการใดที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราวได้กระทำไปแล้ว ก่อนศาลมีคำสั่งเช่นนั้น

ส่วนที่ ๑๑

การขอรับชำระหนี้เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด

มาตรา ๙๐/๗๗ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามมาตรา ๙๐/๔๘ มาตรา ๙๐/๕๐ มาตรา ๙๐/๕๒ มาตรา ๙๐/๕๔ มาตรา ๙๐/๕๘ มาตรา ๙๐/๖๘ และมาตรา ๙๐/๗๐ ให้ถือว่าวันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาเป็นวันที่มีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย และให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการรวมทั้งเจ้าหนี้ในหนี้อื่นที่อาจขอรับชำระหนี้ได้

จากมูลหนี้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ศาลได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๙๑ แล้วให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๐๔ ถึงมาตรา ๑๐๘

หนี้ค่าตอบแทนของผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน และผู้บริหารแผนชั่วคราว และหนี้ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราวก่อขึ้นเพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ รวมถึงหนี้ซึ่งลูกหนี้ก่อขึ้นโดยชอบตามมาตรา ๙๐/๑๒(๙) มิให้อยู่ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๙๔(๒)

หนี้ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารชั่วคราวก่อขึ้นตามแผนเพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ให้อยู่ในลำดับเดียวกับค่าใช้จ่ายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ตามมาตรา ๑๓๐(๒)

หนี้จำนวนใดที่เจ้าหนี้ตามวรรคหนึ่งได้ชำระค่าธรรมเนียมคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการแล้ว เจ้าหนี้ไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายสำหรับหนี้จำนวนนั้นอีก

ให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกแต่งตั้งเจ้าหนี้คนหนึ่งหรือหลายคนทำหน้าที่เป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์

มาตรา ๙๐/๗๘ คำสั่งของศาลที่ให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด ตามความในมาตรา ๙๐/๔๘ มาตรา ๙๐/๕๐ มาตรา ๙๐/๕๑ มาตรา ๙๐/๕๔ มาตรา ๙๐/๕๘ มาตรา ๙๐/๖๘ และมาตรา ๙๐/๗๐ ไม่กระทบถึงการใดที่ได้กระทำโดยสุจริตและเป็นไปตามแผนแล้วก่อนศาลมีคำสั่งเช่นนั้น และมีผลให้หนี้ที่เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระในการฟื้นฟูกิจการกลับคืนสู่สถานะดังที่เป็นอยู่เดิม เว้นแต่สภาพแห่งหนี้ในขณะนั้นจะไม่เปิดช่องให้กระทำได้

ส่วนที่ ๑๒

การอุทธรณ์

มาตรา ๙๐/๗๙ ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา หรือคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคดีของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ เว้นแต่

(๑) คำสั่งยกคำร้องขอ

(๒) คำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ได้รับชำระหนี้ตามแผนไม่ว่าทั้งหมดหรือ

แต่บางส่วน

(๓) คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด

(๔) คำสั่งอื่นใดที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลภาคผู้มีอำนาจแล้วแต่กรณี เห็นว่ามีเหตุสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมและอนุญาตให้อุทธรณ์เป็นหนังสือ แต่สำหรับการอนุญาตให้อุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา ให้กระทำได้ต่อเมื่อได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดคดี และมีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยชี้ขาดคดีนั้นด้วย

ส่วนที่ ๑๓

บทกำหนดโทษว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

มาตรา ๙๐/๔๐ ผู้ใดยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๙๐/๓ หรือแบบแสดงความประสงค์จะเข้าประชุมเพื่อเลือกผู้ทำแผนตามมาตรา ๙๐/๒๒ หรือคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามมาตรา ๙๐/๒๖ หรือหนังสือขอให้ผู้ทำแผนออกหนังสือรับรองสิทธิของตนตามมาตรา ๙๐/๒๗ วรรคสาม อันเป็นเท็จในสาระสำคัญซึ่งอาจทำให้ลูกหนี้ เจ้าหนี้ ผู้อื่น หรือประชาชนเสียหายต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๔๑ ผู้ใดให้ถ้อยคำ หรือส่งสมุดบัญชี เอกสาร หรือวัตถุพยานอันเป็นเท็จในสาระสำคัญเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้หรือการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๙๐/๑๒(๙) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๐/๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่ออกตามความใน มาตรา ๔๐/๒๐ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๔๐/๑๙ มาตรา ๔๐/๒๑ วรรคสาม มาตรา ๔๐/๒๔ วรรคสอง มาตรา ๔๐/๓๔ มาตรา ๔๐/๓๖ มาตรา ๔๐/๕๓ วรรคสอง มาตรา ๔๐/๕๔ วรรคสอง มาตรา ๔๐/๖๔ วรรคสี่ มาตรา ๔๐/๗๐ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๐/๗๓ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๐/๔๔ ผู้บริหารของลูกหนี้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ชี้แจงข้อความอันเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อศาลเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีเจตนาฉ้อฉล

(๒) มิได้แจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบภายในกำหนดเวลาสิบห้าวัน เมื่อได้ทราบว่ามีผู้นำหนี้สินอันเป็นเท็จมากล่าวอ้างเพื่อเลือกผู้ทำแผนหรือขอรับชำระหนี้ตามแผน

(๓) มิได้แจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบภายในกำหนดเวลาสิบห้าวัน เมื่อได้ทราบว่ามีผู้นำหนี้สินอันเป็นเท็จมาขอให้ชำระหนี้ตามมาตรา ๔๐/๒๗ วรรคสาม หรือมาตรา ๔๐/๖๒

(๔) ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ รายชื่อและที่อยู่ของเจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้ตามมาตรา ๔๐/๖ วรรคสี่ หรือมาตรา ๔๐/๙ วรรคสอง หรือยื่นคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามมาตรา ๔๐/๓๕ อันเป็นเท็จในสาระสำคัญซึ่งอาจทำให้เจ้าหนี้เสียหาย

ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๐/๔๕ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหนี้ หรือผู้อื่น โดยมุ่งหมายที่จะได้รับการสนับสนุนหรือการยอมรับของเจ้าหนี้ในการเลือกผู้ทำแผน หรือผู้บริหารแผน หรือการยอมรับแผนหรือการแก้ไขแผน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๙๖ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อที่จะให้ตนเองหรือเจ้าหนี้อื่นสนับสนุนหรือไม่คัดค้านในการเลือกผู้ทำแผน หรือผู้บริหารแผน หรือการยอมรับแผนหรือการแก้ไขแผน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๙๗ ผู้ใดล่วงรู้กิจการหรือข้อมูลใด ๆ ของลูกหนี้ที่ได้รับการฟื้นฟูเนื่องมาจากการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดในหมวด ๓/๑ นี้ อันเป็นกิจการหรือข้อมูลที่ตามปกติวิสัยของลูกหนี้ที่ได้รับการฟื้นฟูจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยด้วยประการใด ๆ นอกจากตามหน้าที่หรือเพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการตามหมวด ๓/๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาทหรือจำคุกไม่เกินสามปีหรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๙๘ ผู้ใดเป็นผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราว ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือกระทำการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งหมวด ๓/๑ โดยมุ่งหมายให้เกิดความเสียหายแก่ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปีหรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๙๐/๙๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามความในหมวด ๓/๑ เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือไม่สั่งการหรือกระทำการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๙๐/๑๐ ให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้เป็นผู้เสียหายในความผิดตามความในหมวด ๓/๑ ด้วย

หมวด ๔
การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้
ส่วนที่ ๑
การขอรับชำระหนี้

มาตรา ๙๑ เจ้าหนี้ซึ่งจะขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายจะเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์หรือไม่ก็ตาม ต้องยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาสองเดือน นับแต่วันโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แต่ถ้าเจ้าหนี้อยู่นอกราชอาณาจักร เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะขยายกำหนดเวลาให้อีกได้ไม่เกินสองเดือน

คำขอรับชำระหนี้้นั้นต้องทำตามแบบพิมพ์ โดยมีบัญชีแสดงรายละเอียดแห่งหนี้สิน และข้อความระบุถึงหลักฐานประกอบหนี้ และทรัพย์สินอย่างหนึ่งอย่างใดของลูกหนี้ที่ยึดไว้เป็นหลักประกันหรือตกอยู่ในความครอบครองของเจ้าหนี้

มาตรา ๙๒ บุคคลใดได้รับความเสียหายเพราะสิ่งของของตนถูกยึดไปตามมาตรา ๑๐๙ (๓) กิติ หรือเพราะการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ถูกเพิกถอนตามมาตรา ๑๑๕ กิติ หรือเพราะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ยอมรับทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาตามมาตรา ๑๒๒ กิติ มีสิทธิขอรับชำระหนี้สำหรับราคาส่งของหรือหนี้เดิมหรือค่าเสียหายได้ แล้วแต่กรณีภายในกำหนดเวลา ตามมาตรา ๙๑ แต่ให้นับจากวันที่อาจใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ได้ ถ้ามีข้อโต้แย้งเป็นคดี ให้นับจากวันคดีถึงที่สุด

มาตรา ๙๓ ในกรณีที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เชื่อว่าคดีที่ค้างพิจารณาอยู่แทนลูกหนี้ ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แพ้คดี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๙๑ แต่ให้นับจากวันคดีถึงที่สุด

มาตรา ๙๔ เจ้าหนี้ไม่มีประกันอาจขอรับชำระหนี้ได้ ถ้ามูลแห่งหนี้ได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ แม้ว่าหนี้นั้นยังไม่ได้กำหนดชำระหรือมีเงื่อนไขก็ตาม เว้นแต่

(๑) หนี้ที่เกิดขึ้นโดยฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีหรือหนี้ที่จะฟ้องร้องให้บังคับคดีไม่ได้

(๒) หนี้ซึ่งเจ้าหนี้ยอมให้ลูกหนี้กระทำการขึ้นเมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ถึงการที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

มาตรา ๘๕ เจ้าหนี้มีประกันย่อมมีสิทธิเหนือทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันซึ่งลูกหนี้ได้ให้ไว้ก่อนถูกพิทักษ์ทรัพย์ โดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ แต่ต้องยอมให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตรวจดูทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๘๖ เจ้าหนี้มีประกันอาจขอรับชำระหนี้ ภายในเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อยินยอมสละทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายแล้วขอรับชำระหนี้ได้เต็มจำนวน

(๒) เมื่อได้บังคับเอาแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันแล้ว ขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่

(๓) เมื่อได้ขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขายทอดตลาดทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันแล้วขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่

(๔) เมื่อตีราคาทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันแล้ว ขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่ในกรณีเช่นนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจไถ่ถอนทรัพย์สินตามราคานั้นได้ ถ้าเห็นว่าราคานั้นไม่สมควร เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจขายทรัพย์สินนั้นตามวิธีการที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และเจ้าหนี้ตกลงกัน ถ้าไม่ตกลงกัน จะขายทอดตลาดก็ได้ แต่ต้องไม่ให้เสียหายแก่เจ้าหนี้ และเจ้าหนี้หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจเข้าสู่ราคาในการขายทอดตลาดได้เมื่อขายได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใด ให้ถือว่าเป็นราคาที่เจ้าหนี้ได้ตีมาในคำขอ

ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่แจ้งโดยหนังสือให้เจ้าหนี้ทราบว่าจะใช้สิทธิไถ่ถอนหรือตกลงให้ขายทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน ภายในกำหนดเวลาสี่เดือนนับแต่วันที่เจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ ให้ถือว่ายินยอมให้ทรัพย์สินนั้นเป็นกรรมสิทธิแก่เจ้าหนี้ตามราคาที่เจ้าหนี้ได้ตีมาและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หมดสิทธิไถ่ถอนหรือขายทรัพย์สินนั้น

บทบัญญัติแห่งมาตรานี้ ไม่ให้บังคับในกรณีที่ตามกฎหมายลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบเกินกว่าราคาทรัพย์สินที่เห็นหลักประกัน

มาตรา ๙๗ ถ้าเจ้าหนี้มีประกันขอรับชำระหนี้โดยไม่แจ้งว่าเป็นเจ้าหนี้มีประกัน เจ้าหนี้
นั้นต้องคืนทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และสิทธิเหนือทรัพย์สินนั้นเป็นอัน
ระงับ เว้นแต่ เจ้าหนี้จะแสดงต่อศาลได้ว่าการละเว้นนั้นเกิดขึ้นโดยพลั้งเผลอ ในกรณีเช่นนี้ศาลอาจ
อนุญาตให้แก้ไขข้อความในรายการแห่งคำขอรับชำระหนี้ โดยกำหนดให้คืนส่วนแบ่งหรือกำหนด
อย่างอื่นตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๙๘ ถ้าหนี้ที่ขอรับชำระได้กำหนดไว้เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้คิดเป็นเงิน
ตราไทยตามอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

มาตรา ๙๙ ถ้าเป็นหนี้ค่าเช่าหรือหนี้อื่นอย่างอื่นซึ่งมีกำหนดระยะเวลาให้ชำระ และวันที่
ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ไม่ตรงกับวันกำหนด เจ้าหนี้อาจขอรับชำระหนี้ตามส่วนจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่ง
พิทักษ์ทรัพย์ได้

มาตรา ๑๐๐ ดอกเบี้ยหรือเงินค่าป่วยการอื่นแทนดอกเบี้ยภายหลังวันที่ศาลมีคำสั่ง
พิทักษ์ทรัพย์นั้น ไม่ให้ถือว่าเป็นหนี้ที่จะขอรับชำระได้

มาตรา ๑๐๑ ถ้าลูกหนี้รวมบางคนถูกพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้รวมคนอื่นอาจยื่นคำขอรับ
ชำระหนี้สำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบี่ยงในเวลาภายหลังหน้าได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระ
หนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว

บทบัญญัติในวรรคก่อน ให้ใช้บังคับแก่ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันร่วม หรือบุคคลที่อยู่ใน
ลักษณะเดียวกันนี้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๒ ถ้าเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้ เป็นลูกหนี้ในเวลาที่มีคำสั่งพิทักษ์
ทรัพย์ถึงแม้ว่ามูลแห่งหนี้ทั้งสองฝ่ายจะไม่มีวัตถุประสงค์เป็นอย่างเดียวกันก็ดีหรืออยู่ในเงื่อนไขหรือ
เงื่อนไขเวลาที่ดี ก็อาจหักกลบลบกันได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้สิทธิเรียกร้องต่อลูกหนี้ภายหลังที่มีคำสั่ง
พิทักษ์ทรัพย์แล้ว

มาตรา ๑๐๓ เมื่อบุคคลซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้ สำหรับหนี้ที่อยู่ในเงื่อนไขบังคับก่อน
ขอหักกลบลบหนี้ บุคคลนั้นจะต้องให้ประกันสำหรับจำนวนที่ขอหักกลบลบหนี้

มาตรา ๑๐๔ เมื่อพ้นกำหนดเวลาสองเดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด
แล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รับนัดลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายมาพร้อมกัน เพื่อตรวจคำขอ
รับชำระหนี้ โดยแจ้งความให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา ๑๐๕ ในการตรวจคำขอรับชำระหนี้ ไม่ว่าจะเป็นหนี้ตามคำพิพากษาหรือไม่
ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจออกหมายเรียกเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือบุคคลใดมาสอบสวนในเรื่อง
หนี้สิน แล้วทำความเห็นส่งสำนวนเรื่องหนี้สินที่ขอรับชำระหนี้ต่อศาล พร้อมทั้งรายงานว่ามีผู้โต้แย้ง
คำขอรับชำระหนี้ประการใดหรือไม่

มาตรา ๑๐๖ คำขอรับชำระหนี้รายใด ถ้าลูกหนี้ เจ้าหนี้ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
ไม่ได้โต้แย้ง ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้รับชำระหนี้ได้ เว้นแต่มีเหตุอันสมควรสั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๐๗ คำขอรับชำระหนี้รายใดถ้ามีผู้โต้แย้ง ให้ศาลพิจารณาแล้วมีคำสั่งอย่าง
หนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ยกคำขอรับชำระหนี้
- (๒) อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน
- (๓) อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้บางส่วน

มาตรา ๑๐๘ คำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ซึ่งศาลได้สั่งอนุญาตแล้วนั้น ถ้าต่อมา
ปรากฏว่าศาลได้สั่งไปโดยหลงผิด เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมี
อำนาจยกคำขอรับชำระหนี้หรือลดจำนวนหนี้ที่ได้สั่งอนุญาตไปแล้วได้

ส่วนที่ ๒

ทรัพย์สินซึ่งอาจเอามาชำระหนี้

มาตรา ๑๐๙ ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ได้

(๑) ทรัพย์สินทั้งหลายอันลูกหนี้มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลาย รวมทั้งสิทธิเรียกร้องเหนือทรัพย์สินของบุคคลอื่น เว้นแต่

ก. เครื่องใช้สอยส่วนตัวอันจำเป็นแก่การดำรงชีพ ซึ่งลูกหนี้รวมทั้งคู่สมรสและบุตรผู้เยาว์ของลูกหนี้ จำเป็นต้องใช้ตามสมควรแก่ฐานะารูป และ

ข. สัตว์ พืชพันธุ์ เครื่องมือและสิ่งของสำหรับการประกอบอาชีพของลูกหนี้ราคารวมกันไม่เกินสามพันบาท

(๒) ทรัพย์สินซึ่งลูกหนี้ได้มาภายหลังเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายจนถึงเวลาปลดจากล้มละลาย

(๓) สิ่งของซึ่งอยู่ในครอบครองหรืออำนาจสั่งการหรือสั่งจำหน่ายของลูกหนี้ในทางการค้าหรือธุรกิจของลูกหนี้ด้วยความยินยอมของเจ้าของอันแท้จริง โดยพฤติการณ์ซึ่งทำให้เห็นว่าลูกหนี้เป็นเจ้าของในขณะที่มีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย

ส่วนที่ ๓

ผลของการล้มละลายเกี่ยวกับกิจการที่ได้กระทำไปแล้ว

มาตรา ๑๑๐ คำสั่งของศาลที่ให้อายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ชั่วคราว หรือหมายบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ นั้น จะใช้ยันแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ไม่ได้ เว้นแต่การบังคับคดีนั้นได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

การบังคับคดีนั้น ให้ถือว่าได้สำเร็จบริบูรณ์เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้ยื่นคำขอเฉลี่ยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

บทบัญญัติในมาตรานี้ ไม่กระทบถึงสิทธิของเจ้าหนี้มีประกัน ในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันหรือถึงการที่ผู้ใดได้ชำระเงินโดยสุจริตแก่ศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีตามคำสั่งศาล หรือถึงความสมบูรณ์แห่งการซื้อโดยสุจริต ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามคำสั่งศาล

มาตรา ๑๑๑ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้จำหน่ายทรัพย์สินแล้ว แต่ยังไม่ได้จ่ายเงิน ถ้าได้รับคำสั่งความว่าได้มีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลายก่อนที่การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกักเงินไว้ และถ้าต่อไปศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีคิดหักไว้เป็นค่าใช้จ่ายของเจ้าพนักงานบังคับคดีและค่าธรรมเนียมโจทก์ในชั้นบังคับคดี เหลือเท่าใดให้ส่งเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลาย ในกรณีเช่นนี้มีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๑๑๒ ถ้าในระหว่างที่การบังคับคดียังไม่สำเร็จบริบูรณ์ เจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับคำสั่งความว่าลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งรายการทรัพย์สินของลูกหนี้ที่อยู่ในอำนาจหรือความยึดถือของตนแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และให้ปฏิบัติตามคำขอของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น ค่าใช้จ่ายของเจ้าพนักงานบังคับคดีและค่าธรรมเนียมโจทก์ในชั้นบังคับคดี ให้หักจากทรัพย์สินนั้นได้ก่อน ในกรณีเช่นนี้มีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๑๑๓ การขอให้ศาลเพิกถอนการซื้อตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขอได้ โดยทำเป็นคำร้อง

มาตรา ๑๑๔ การโอนทรัพย์สิน หรือการกระทำใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งลูกหนี้ได้กระทำหรือยินยอมให้กระทำในระหว่างระยะเวลาสามปีก่อนมีการขอให้ล้มละลายและภายหลังนั้น ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอโดยทำเป็นหนังสือคำร้อง ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำนั้นได้ เว้นแต่ผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์จะแสดงให้เห็นพอใจศาลว่าการโอนหรือการกระทำนั้นได้กระทำโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน

มาตรา ๑๑๕ การโอนทรัพย์สิน หรือการกระทำใด ๆ ซึ่งลูกหนี้ได้กระทำหรือยินยอม และภายหลังนั้นโดยมุ่งหมายให้เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดได้เปรียบแก่เจ้าหนี้อื่นถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ มีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำนั้นได้

มาตรา ๑๑๖ บัญญัติในสองมาตราก่อนนั้น ไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลภายนอกอันได้ มาโดยสุจริตและมีคำตอบแทนก่อนมีการขอให้ล้มละลาย

ส่วนที่ ๔

การรวบรวมและจำหน่ายทรัพย์สิน

มาตรา ๑๑๗ เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว ศาลหรือเจ้าพนักงาน พินิจทรัพย์มีอำนาจออกหมายเรียกลูกหนี้ คู่ภริยาของลูกหนี้ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งได้ความหรือ สงสัยว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในครอบครองหรือเชื่อว่าเป็นหนี้ลูกหนี้ หรือเห็นว่าสามารถแจ้งข้อ ความเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้มาได้ส่วน หรือสอบสวนและมีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้น ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุพยานซึ่งอยู่ในความยึดถือหรืออำนาจของผู้นั้นอันเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของ ลูกหนี้

ถ้าบุคคลนั้นจงใจขัดขืนหมายเรียกหรือคำสั่ง ศาลมีอำนาจออกหมายจับบุคคลนั้นมา ชังไว้จนกว่าจะไปปฏิบัติตามคำสั่งศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

มาตรา ๑๑๘ เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอ ศาลมีอำนาจบังคับให้บุคคลที่รับ ว่าเป็นหนี้ลูกหนี้ หรือรับว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในครอบครองชำระเงินหรือส่งมอบทรัพย์สินแก่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาตามที่ศาลเห็นสมควรถ้าไม่ปฏิบัติตามคำบังคับเจ้าพนักงาน พินิจทรัพย์อาจมีคำขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเสมือนหนึ่งว่าบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๑๑๙ เมื่อปรากฏว่าลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดชำระเงินหรือ ส่งมอบทรัพย์สินแก่ลูกหนี้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งความเป็นหนังสือไปยังบุคคลนั้น ให้ชำระ

เงินหรือส่งมอบทรัพย์สินตามจำนวนที่ได้แจ้งไปและให้แจ้งไปด้วยว่าถ้าจะปฏิเสธ ให้แสดงเหตุผล ประกอบข้อปฏิเสธเป็นหนังสือมายังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันได้รับแจ้งความ มิฉะนั้นจะถือว่าเป็นนี้กองทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ตามจำนวนที่แจ้งไปเป็นการเด็ดขาด

ถ้าบุคคลที่ได้รับแจ้งความนั้นปฏิเสธหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนด เวลาตามวรรคก่อน ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวน เมื่อเห็นว่าบุคคลนั้นไม่ได้เป็นหนี้ให้จำหน่าย ชื่อจากบัญชีลูกหนี้ และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบ ถ้าเห็นว่าบุคคลนั้นเป็นหนี้เท่าใดให้แจ้งจำนวนเป็น หนังสือยืนยัน ไปยังบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบ และให้แจ้งไปด้วยว่าถ้าจะคัดค้านประการใด ให้ร้อง คัดค้านต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งความยืนยัน

ถ้าบุคคลที่ได้รับแจ้งความยืนยันคัดค้านต่อศาลโดยทำเป็นคำร้อง ภายในกำหนด เวลาตามวรรคก่อน ให้ศาลพิจารณาถ้าพอใจว่าเป็นหนี้ ให้มีคำสั่งบังคับให้บุคคลนั้นชำระเงินหรือส่งมอบ ทรัพย์สินแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ถ้าเห็นว่าไม่ได้เป็นหนี้ ให้มีคำสั่งให้จำหน่ายจากบัญชีลูกหนี้

ถ้าบุคคลที่ได้รับแจ้งความจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มิได้ปฏิเสธต่อเจ้าพนักงาน พิทักษ์ทรัพย์หรือมิได้ร้องคัดค้านต่อศาลตามกำหนดเวลาที่กล่าวข้างต้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจ มีคำขอต่อศาลให้บังคับให้บุคคลนั้นชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร

ถ้าบุคคลนั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอให้ ศาลออกหมายบังคับคดีเสมือนหนึ่งว่าบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ในกรณีที่ผู้ถูกทวงหนี้ร้องคัดค้านต่อศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอ โดยทำ เป็นคำร้องต่อศาลให้สั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ร้องคัดค้านไว้ชั่วคราวก่อนมีคำสั่งในเรื่องนั้นนั้นได้

มาตรา ๑๒๐ ถ้าลักษณะแห่งธุรกิจของลูกหนี้มีเหตุอันสมควรที่จะดำเนินต่อไป เมื่อ ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินธุรกิจของลูกหนี้นั้นเอง เพื่อชำระสะสางธุรกิจนั้นให้เสร็จไป หรือจะตั้งบุคคลใดหรือลูกหนี้เป็นผู้จัดการโดยกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ก็ได้

ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตั้งบุคคลใดนอกจากลูกหนี้เป็นผู้จัดการบุคคลนั้นต้องให้ ประกันตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่ง และมีสิทธิได้รับบำเหน็จตามที่ที่ประชุมเจ้าหนี้กำหนด ถ้ามี ได้กำหนดไว้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้กำหนด

ผู้จัดการต้องทำบัญชียื่นตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่ง

มาตรา ๑๒๑ ถ้าลูกหนี้เป็นข้าราชการ เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีสิทธิรับเงินเดือน บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือเงินในทำนองเดียวกันนี้ของลูกหนี้จากเจ้าหน้าที่เพื่อรวบรวมแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ได้ แต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะต้องจ่ายค่าเลี้ยงชีพของลูกหนี้และครอบครัวตามสมควรแก่ฐานะานุรูป

บทบัญญัติในวรรคก่อน ให้ใช้บังคับในกรณีที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับเงินจากบุคคลหรือองค์การอื่นที่มีใช้รัฐบาลด้วย

มาตรา ๑๒๒ ภายในกำหนดเวลาสามเดือนนับแต่วันที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ ว่าทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญา มีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจไม่ยอมรับทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญานั้นได้

บุคคลใดได้รับความเสียหายโดยเหตุที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ยอมรับดังกล่าว มีสิทธิขอรับชำระหนี้สำหรับค่าเสียหายได้

มาตรา ๑๒๓ ทรัพย์สินซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รวบรวมได้มาเมื่อลูกหนี้ล้มละลายแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจขายตามวิธีที่สะดวกและเป็นผลดีที่สุด

การขายโดยวิธีอื่นนอกจากการขายทอดตลาดนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบของกรรมการเจ้าหนี้ เว้นแต่ทรัพย์สินที่เป็นของเสียง่ายหรือถ้านั่งงั่วจะเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายจะเกิน ส่วนกับค่าของทรัพย์สินนั้น

ผู้ได้รับโอนทรัพย์สินจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการขายหรือการแบ่ง ไม่ต้องรับผิดชอบในค่าภาษีอากรหรือจังกอบสำหรับปีก่อนที่ได้รับโอน

ส่วนที่ ๕ การแบ่งทรัพย์สิน

มาตรา ๑๒๔ ทรัพย์สินที่เหลือจากที่กันไว้สำหรับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องจัดการแบ่งในระหว่างเจ้าหนี้โดยเร็ว

การแบ่งทรัพย์สินต้องกระทำทุกกระยะเวลาไม่เกินหกเดือน นับแต่วันที่ศาลพิพากษาให้
ลูกหนี้ล้มละลาย เว้นแต่ศาลจะได้อนุญาตให้ขยายเวลาต่อไปโดยมีเหตุสมควร

มาตรา ๑๒๕ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องกันเงินส่วนแบ่งรายที่มีเงื่อนไข หรือมีข้อ
โต้แย้ง และค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายอันอาจเกิดขึ้นได้ตามสมควรแล้วแบ่งเงินที่เหลือให้แก่เจ้าหนี
้นอกนั้นไป

มาตรา ๑๒๖ ก่อนกระทำการแบ่งครั้งใด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องโฆษณาใน
หนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ และส่งแจ้งความไปยังเจ้าหนี้และบุคคลล้มละลายล่วงหน้าไม่
น้อยกว่าเจ็ดวัน กำหนดวันเวลาให้มาตรวจบัญชีส่วนแบ่ง ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านให้ถือว่าบัญชีนั้นถูกต้อง
และเป็นที่สุดแล้วให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาการแบ่งไว้ ณ สำนักงานและแจ้งจำนวนส่วนแบ่ง
ที่จะจ่ายไปยังเจ้าหนี้

มาตรา ๑๒๗ ถ้ามีผู้มีส่วนได้เสียคนใดคัดค้านบัญชีส่วนแบ่ง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์
ทรัพย์พิจารณาคำคัดค้านและคำชี้แจงของเจ้าหนี้ และบุคคลล้มละลายแล้วส่งตามที่เห็นสมควร

ผู้มีส่วนได้เสียอาจคัดค้านคำสั่งนั้น โดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลได้ภายในกำหนด
เวลาเจ็ดวันนับแต่ที่ได้ฟังคำสั่ง

ถ้ามีผู้คัดค้านต่อศาล ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เลื่อนการจ่ายเงินไปจนกว่าศาลได้มี
คำสั่งแล้ว แต่ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่าการเลื่อนนั้นจะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับความเสีย
หาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกันเงินค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอันอาจเกิดขึ้นได้ตามสมควร แล้ว
แบ่งเงินที่เหลือให้แก่เจ้าหนีรายที่ไม่มีข้อโต้แย้งไปก่อนได้

มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้จ่ายส่วนแบ่งแก่เจ้าหนี้คนใด เมื่อรวมส่วนแบ่งทุกครั้งแล้วเป็น
เงินไม่ถึงหนึ่งบาท

มาตรา ๑๒๙ สามหรือบริษัของบุคคลล้มละลายจะได้รับส่วนแบ่งในฐานะเจ้าหนี้ต่อเมื่อเจ้าหนี
้นั้นได้รับชำระหนี้เป็นที่พอใจแล้ว

มาตรา ๑๓๐ ในการแบ่งทรัพย์สินให้แก่เจ้านั้น ให้ชำระค่าใช้จ่ายและหนี้สินตามลำดับต่อไปนี้

- (๑) ค่าใช้จ่ายในการจัดการมรดกของลูกหนี้
- (๒) ค่าใช้จ่ายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้
- (๓) ค่าทำศพลูกหนี้ที่ตายตามสมควรแก่ฐานะานุรูป
- (๔) ค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินตามมาตรา ๑๗๙ (๓)
- (๕) ค่าธรรมเนียมของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์และค่าทนายความตามที่ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนด

พิทักษ์ทรัพย์กำหนด

- (๖) ค่าภาษีอากรและจังกอบที่ถึงกำหนดชำระภายในหกเดือนก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์
- (๗) ค่าจ้างเสมียน คนใช้ หรือคนงานของลูกหนี้ รับจำนวนสองเดือนก่อนคำสั่ง

พิทักษ์ทรัพย์ แต่ไม่เกินกว่าคนละคร้อยบาท

- (๘) หนี้อื่น ๆ

ถ้ามีเงินไม่พอชำระเต็มจำนวนหนี้ในลำดับใดให้เจ้านั้นในลำดับนั้นได้รับเฉลี่ยตามส่วน

มาตรา ๑๓๑ ก่อนกระทำการแบ่งครั้งสุดท้าย ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งแจ้งความไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องค่าจ้างแรงงานหรือเงินที่ได้ออกไปโดยคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่าให้ส่งบัญชีเงินที่เกี่ยวข้องนั้นภายในสิบสี่วันนับแต่วันได้รับแจ้งความ ถ้าไม่ส่งตามกำหนดเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะจัดการแบ่งครั้งสุดท้าย และจ่ายเงินไปโดยไม่คำนึงถึงเงินที่เกี่ยวข้องอยู่นั้น ถ้าผู้ที่ได้รับแจ้งความไม่ปฏิบัติตามนี้ ผู้นั้นหมดสิทธิเรียกร้องต่อไป

กำหนดเวลาดังกล่าวไว้ในวรรคก่อน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจขยายได้เมื่อมีเหตุสมควร

มาตรา ๑๓๒ เมื่อได้ชำระหนี้ทั้งหมดโดยเต็มจำนวนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในคดีล้มละลายหมดแล้ว ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่ให้คืนแก่บุคคลล้มละลายไป

ส่วนที่ ๖ การปิดคดี

มาตรา ๑๓๓ เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งสุดท้าย หรือได้หยุดกระทำการตามข้อตกลงในการประนอมหนี้ หรือเมื่อลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินจะให้แบ่ง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจทำรายงานแสดงกิจการและบัญชีรับจ่ายในคดีล้มละลายยื่นต่อศาลและขอให้ศาลสั่งปิดคดีได้

เมื่อศาลได้พิจารณารายงานและบัญชีของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ประกอบคำคัดค้านของเจ้าหนี้หรือผู้มีส่วนได้เสียแล้ว ศาลจะสั่งให้ปิดคดีหรือไม่ก็ได้

ถ้าศาลสั่งไม่ให้ปิดคดี เมื่อเจ้าหนี้หรือผู้มีส่วนได้เสียมีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลอาจสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รับผิดชอบในการที่ได้กระทำหรือละเว้นกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ก็ได้

คำสั่งปิดคดีทำให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์พ้นจากความรับผิดชอบในหน้าที่จนถึงวันที่ศาลสั่งนั้น

ถ้าปรากฏว่าศาลได้สั่งไปโดยผิดหลง ศาลอาจเพิกถอนคำสั่งปิดคดีนั้นได้

มาตรา ๑๓๔ คำสั่งปิดคดีมีผลเพียงให้ระงับการจัดการต่าง ๆ ไว้ แต่ไม่ทำให้คดีล้มละลายสิ้นสุด และไม่ทำให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หลุดพ้นจากหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) หน้าที่ตามมาตรา ๑๖๐
- (๒) หน้าที่อนุมัติการใด ๆ ที่กฎหมายบัญญัติไว้
- (๓) หน้าที่ตรวจบัญชีรับจ่ายของบุคคลล้มละลาย

ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่าบุคคลล้มละลายมีทรัพย์สินขึ้นใหม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจขอให้ศาลเปิดคดีต่อไปได้

ส่วนที่ ๗

การยกเลิกการล้มละลาย

มาตรา ๑๓๕ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอ ศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการล้มละลายได้ ถ้าปรากฏเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจดำเนินการให้ได้ผลเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายเพราะเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ไม่ช่วยหรือยอมเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายหรือวางเงินประกันตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกร้อง และไม่มีเจ้าหนี้อื่นสามารถและเต็มใจกระทำการดังกล่าวแล้ว ภายในกำหนดเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ชัดเจนหรือละเลยนั้น

(๒) ลูกหนี้ไม่ควรถูกพิพากษาให้ล้มละลาย

(๓) หนี้สินของบุคคลล้มละลายได้ชำระเต็มจำนวนแล้ว

ถ้าลูกหนี้ปฏิเสธหนี้รายใด แต่ลูกหนี้ยอมทำสัญญาและให้ประกันต่อศาลว่าจะใช้เงินให้เต็มจำนวนกับค่าธรรมเนียมด้วยก็ดี หรือถ้าหาตัวเจ้าหนี้ไม่พบ แต่ลูกหนี้ได้นำเงินเต็มจำนวนมาวางต่อศาลก็ดี ให้ถือว่าหนี้สินรายนั้นได้ชำระเต็มจำนวนแล้ว

(๔) เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้าย หรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่งให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ต่อแต่นั้นมาภายในกำหนดเวลาสิบปี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายได้อีก และไม่มีเจ้าหนี้นี้มาขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดการรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย

มาตรา ๑๓๖ คำสั่งยกเลิกการล้มละลายตามมาตรา ๑๓๕(๑) หรือ (๒) นั้น ไม่ทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นหนี้สิน แต่อย่างใด

มาตรา ๑๓๗ คำสั่งยกเลิกการล้มละลายไม่กระทบถึงการใดที่ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กระทำไปแล้ว ส่วนทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายให้ตกแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดตามที่ศาลกำหนด หรือถ้าไม่ได้กำหนดก็ให้คืนแก่บุคคลล้มละลาย

มาตรา ๑๓๘ เมื่อศาลได้มีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายแล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับ

หมวด ๕

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

ส่วนที่ ๑

การแต่งตั้งและถอดถอน

มาตรา ๑๓๙ รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนที่เห็นสมควร โดยเฉพาะตัวหรือโดยตำแหน่งหน้าที่ให้เป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และมีอำนาจถอดถอนได้

การแต่งตั้งหรือถอดถอนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้นให้โฆษณาในราชกิจจานุเบกษา เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้น ให้ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานของศาล

ส่วนที่ ๒

อำนาจหน้าที่

มาตรา ๑๔๐ ในการเป็นคู่ความในศาลก็ดี ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก็ดี หรือในการกระทำการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่ก็ดี ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ใช้นามตำแหน่งว่า "เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของ...ลูกหนี้" หรือ "เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของ...ผู้ล้มละลาย" โดยการกรอกนามของลูกหนี้หรือผู้ล้มละลายลงในช่องว่างแล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๔๑ ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจ้างทนายความเข้าทำการแทนได้

มาตรา ๑๔๒ นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในบทมาตรานี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รายงานข้อความเกี่ยวกับกิจการ ทรัพย์สิน หรือความประพฤติของลูกหนี้ตามที่ศาลต้องการ

(๒) ช่วยซักถามลูกหนี้ หรือบุคคลอื่นในการที่ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔๓ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำขอให้ศาล มีคำสั่งเกี่ยวกับการใดที่เป็นปัญหาได้

มาตรา ๑๔๔ ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นเป็นการจำเป็นที่จะต้องกู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์แห่งการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้วให้กู้ยืมได้

มาตรา ๑๔๕ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกระทำการต่อไปนี้ได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบของกรรมการเจ้าหนี้แล้ว

- (๑) ถอนการยึดทรัพย์ในคดีล้มละลาย
- (๒) โอนทรัพย์สินใด ๆ นอกจากโดยวิธีขายทอดตลาด
- (๓) สละสิทธิ
- (๔) พ้องหรือถอนฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินในคดีล้มละลายหรือฟ้องหรือถอนฟ้องคดีล้มละลาย
- (๕) ประนีประนอมยอมความหรือมอบคดีให้อนุญาตตุลาการวินิจฉัย

มาตรา ๑๔๖ ถ้าบุคคลล้มละลาย เจ้าหนี้ หรือบุคคลใดได้รับความเสียหาย โดยการกระทำหรือคำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ บุคคลนั้นอาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้ทราบการกระทำหรือคำวินิจฉัยนั้น ศาลมีอำนาจสั่งยืนตามกลับหรือแก้ไข หรือสั่งประการใดตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๔๗ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ต้องรับผิดชอบส่วนตัว เว้นแต่จะได้กระทำโดยเจตนาร้าย หรือโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

มาตรา ๑๔๘ การฟ้องเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามพระราชบัญญัติ
นี้ ในการที่ได้กระทำหรือละเว้นกระทำการตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้ฟ้องภายใน
กำหนดเวลาหกเดือนนับแต่วันที่เกิดอำนาจฟ้อง ให้ถือว่าขาดอายุความ

หมวด ๖

อำนาจศาลและกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย

ส่วนที่ ๑

อำนาจศาล

มาตรา ๑๔๙ ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
เว้นแต่ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลาย

มาตรา ๑๕๐ การยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอให้ล้มละลาย ให้ยื่นต่อศาลซึ่งลูกหนี้มีภูมิ
ลำนายอยู่ในเขตหรือประกอบธุรกิจในเขต ไม่ว่าด้วยตนเองหรือโดยตัวแทนในขณะที่ยื่น คำฟ้อง
หรือคำร้องขอ หรือภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีก่อนนั้น

มาตรา ๑๕๑ ศาลต้องสอดส่องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปฏิบัติหน้าที่โดยเรียบร้อย
เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทำคำชี้แจงในเรื่องบัญชีหรือเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับ
กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย หรือจะสั่งให้กระทำหรือละเว้นกระทำการตามที่เห็นสมควรได้

มาตรา ๑๕๒ ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นแก่กองทรัพย์สิน
ในคดีล้มละลายโดยเจตนาร้ายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงาน
พิทักษ์ทรัพย์ชดเชยค่าเสียหายเป็นส่วนตัวตามที่เห็นสมควรได้

ส่วนที่ ๒

กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย

มาตรา ๑๕๓ กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายให้ดำเนินการเป็นการด่วน ส่วนใดที่พระราชบัญญัตินี้มีได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕๔ ในคดีที่ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ชั่วคราวแล้ว ถ้าเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ทั้งฟ้อง ถอนฟ้อง หรือขาดนัดพิจารณา ก่อนที่ศาลจะสั่งจำหน่ายคดี ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับเพื่อให้เจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา ๑๕๕ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ มีหน้าที่ระงับประโยชน์ของเจ้าหนี้ทั้งหลาย ช่วยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้และรับผิดชอบในบรรดาค่าธรรมเนียม ค่าเสียหาย และค่าใช้จ่ายในคดีล้มละลายนั้น เพื่อประกันการรับผิดชอบนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจเรียกประกันจากเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ตามจำนวนที่เห็นว่าจำเป็น

มาตรา ๑๕๖ ถ้าเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ขัดขืนหรือละเลยไม่ช่วยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือไม่ให้ประกันตามที่กล่าวไว้ในมาตรา ๑๕๕ ภายในกำหนดเวลาเจ็ดวัน นับแต่วันที่รับคำสั่งความ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ด้วยความเห็นชอบของที่ประชุมเจ้าหนี้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหนี้คนอื่นเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์แทนต่อไป

มาตรา ๑๕๗ เมื่อได้ส่งแจ้งความนับประชุมหรือแจ้งความใด ๆ ไปยังเจ้าหนี้ทั้งหลายในราชอาณาจักรแล้ว แม้เจ้าหนี้บางคนจะยังไม่ได้รับ ก็ไม่ทำให้การประชุมหรือการนั้นเสียไป

มาตรา ๑๕๘ ผู้มีส่วนได้เสียคนใดเห็นว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่มีสิทธิยึดทรัพย์สินอย่างหนึ่งอย่างใด ให้คัดค้านต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับคำคัดค้าน แล้วให้สอบสวนและมีคำสั่ง ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งไม่ให้ถอนการยึด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำ

ร้องขอต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วัน นับแต่วันได้ทราบคำสั่งนั้น เมื่อศาลได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ศาลพิจารณาและมีคำสั่งชี้ขาดเหมือนอย่างคดีธรรมดา โดยเรียกเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้ามาสู่คดี

มาตรา ๑๕๙ เมื่อศาลได้พิพากษาหรือมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ให้แจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ

หมวด ๗

การสอบสวนและบทกำหนดโทษ

ส่วนที่ ๑

การสอบสวน

มาตรา ๑๖๐ ในระหว่างดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย ถ้ามีเหตุควรเชื่อได้ว่าลูกหนี้หรือผู้หนึ่งผู้ใดได้กระทำความผิดในทางอาญาเกี่ยวกับการล้มละลาย ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย

ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นว่าไม่ควรฟ้อง ซึ่งแย้งกับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ส่งสำนวนไปยังอธิบดีกรมอัยการเพื่อสั่ง

ส่วนที่ ๒

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๖๑ ลูกหนี้คนใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๖๗(๓) โดยไม่มีข้อแก้ตัวอันสมควร มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสองเดือนหรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๖๒ ลูกหนี้คนใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๗๙ หรือมาตรา ๘๐ โดยไม่มีข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขึ้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการปฏิบัติหน้าที่

ตามมาตรา ๑๖(๑) นั้น มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสี่เดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๖๓ ลูกหนี้คนใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

(๑) ผ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๓ มาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๖๗(๑) หรือ (๒) โดยไม่มีข้อแก้ตัวอันสมควร

(๒) ละเว้นไม่แจ้งข้อความอันเป็นสาระสำคัญ หรือกล่าวเท็จเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของตนต่อศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีเจตนาฉ้อฉล

(๓) มิได้แจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบภายในกำหนดเวลาหนึ่งเดือน เมื่อได้ทราบ หรือมีเหตุผลอันสมควรเชื่อได้ว่า มีผู้นำหนี้สินอันเป็นเท็จมาขอรับชำระในคดีล้มละลายอย่างคดีธรรมดา โดยเรียกเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้ามาสู่คดี

มาตรา ๑๖๔ ในระหว่างเวลาหนึ่งปีก่อนมีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือภายหลังนั้น แต่ก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้คนใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

(๑) ยักยอก ซุกซ่อน ทำลาย ก่อความชำรุดหรือเปลี่ยนแปลงดวงตรา สมุดบัญชี หรือเอกสารอันเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของตน หรือรู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำนั้น ๆ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า มิได้มีเจตนาปกปิดสภาพแห่งกิจการของตน

ถ้าปรากฏว่า ดวงตรา สมุดบัญชี หรือเอกสารสูญหาย ชำรุดหรือเปลี่ยนแปลง ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าลูกหนี้เป็นผู้กระทำ

(๒) ละเว้นจดข้อความอันเป็นสาระสำคัญ หรือจดข้อความเท็จลงในสมุดบัญชีหรือเอกสารอันเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของตน หรือรู้เห็นเป็นใจในการนั้น

(๓) นำทรัพย์สินซึ่งได้มาโดยเชื่อและยังมิได้ชำระราคาไปจำหน่าย จ้างนอง หรือจำหน่าย เว้นแต่การนั้นเป็นปกติธุระของลูกหนี้ และพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีเจตนาฉ้อฉล

(๔) รับสินเชื่อกับบุคคลอื่นโดยใช้อุบายหลอกลวงหรือซุกซ่อน โอน หรือส่งมอบทรัพย์สินของตนโดยทุจริต หรือกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำให้ทรัพย์สินของตนต้องมีภาระผูกพันขึ้นโดยทุจริต หรือยอมหรือสมยอมกับบุคคลอื่นให้ศาลพิพากษาให้ตนต้องชำระหนี้ ซึ่งตนมิควรต้องชำระ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า มิได้มีเจตนาปกปิดสภาพแห่งกิจการของตน

มาตรา ๑๖๕ ในระหว่างเวลาตั้งแต่ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จนถึงเวลาที่พ้นจากลี้มลลาย ลูกหนี้คนใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

(๑) รับสินเชื่อกับผู้อื่นมีจำนวนตั้งแต่หนึ่งร้อยบาทขึ้นไปโดยมิได้แจ้งให้ผู้นั้นทราบวาตนถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือลี้มลลาย

(๒) ประกอบการค้าหรือธุรกิจโดยใช้นามตัวหรือนามสมญาผิดจากที่ตนถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือลี้มลลาย และในการนั้นได้รับสินเชื่อกับบุคคลอื่นโดยมิได้แจ้งให้ผู้นั้นทราบวาตนถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือลี้มลลาย

(๓) ประกอบการค้าหรือธุรกิจโดยใช้นามหรือนามสมญาของผู้อื่นบังหน้า

(๔) ประกอบการค้าหรือธุรกิจโดยใช้นามตัว หรือนามสมญาผิดไปจากที่ตนถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือลี้มลลาย โดยมีได้โฆษณาการดังต่อไปนี้ในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยสองฉบับ

ก. นามตัวและนามสมญาที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือลี้มลลาย

ข. ตำบลที่ตนประกอบการค้าหรือธุรกิจในขณะถูกพิทักษ์ทรัพย์

ค. นามตัวและนามสมญาซึ่งประสงค์จะใช้ต่อไปในการค้าหรือธุรกิจ

ง. ลักษณะของการค้าหรือธุรกิจที่จะประกอบต่อไป

จ. ตำบลที่จะประกอบการค้าหรือธุรกิจ

มาตรา ๑๖๖ ลูกหนี้คนใดมีหนี้สินเนื่องในการค้า หรือธุรกิจอยู่ในขณะที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

(๑) เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบถามหรือศาลทำการไต่สวน ลูกหนี้ไม่สามารถให้เหตุผลอันสมควรถึงการที่ได้เสียทรัพย์สินไปเป็นจำนวนมากในระหว่างเวลาหนึ่งปีก่อนมีการขอให้ลี้มลลาย หรือภายหลังนั้นแต่ก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

(๒) กระทำหนี้สินอันพึงขอรับชำระได้ในคดีล้มละลาย โดยไม่มีเหตุอันน่าเชื่อว่าจะสามารถชำระหนี้สินนั้นได้

มาตรา ๑๖๗ บุคคลซึ่งประกอบพาณิชย์กิจตามที่ระบุไว้ในกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนพาณิชย์คนใดไม่มีบัญชีย้อนหลังขึ้นไปสามปีนับแต่วันที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ซึ่งจะแสดงให้เห็นการประกอบพาณิชย์กิจหรือฐานะการเงินของตนอย่างเพียงพอ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบัญชีซึ่งใช้อยู่ในเวลานั้น มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๖๘ ในระหว่างเวลาหกเดือนก่อนมีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย หรือภายหลังนั้น แต่ก่อนเวลาที่พ้นจากล้มละลาย ลูกหนี้คนใดออกไปหรือพยายามจะออกไปนอกราชอาณาจักร โดยนำทรัพย์สินซึ่งตามกฎหมายต้องเอาไว้แบ่งใช้หนี้แก่เจ้าหนี้ราคาเกินกว่าหนึ่งร้อยบาทออกไปด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีเจตนาฉ้อฉล มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๖๙ เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ลูกหนี้คนใดซ่อนตัวหรือหลบไปเสียจากที่ ๆ เคยอยู่ หรือที่ทำการค้า หรือประกอบธุรกิจแห่งสุดท้าย หรือออกไปนอกราชอาณาจักร โดยเจตนาหลีกเลี่ยงหมายเรียกหรือหมายนัดของศาลในคดีล้มละลาย หรือหลีกเลี่ยงที่จะถูกสอบสวน หรือไต่สวนเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของตน หรือทำให้เกิดความลำบากขัดข้อง แก่กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๗๐ เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ลูกหนี้คนใดกระทำการฉ้อฉลหรือให้หรือเสนอให้ หรือตกลงว่าจะให้ประโยชน์ใด ๆ แก่เจ้าหนี้ โดยมุ่งหมายที่จะได้รับความยินยอมของเจ้าหนี้ในการขอประนอมหนี้ หรือข้อตกลงเกี่ยวกับกิจการหรือการล้มละลายของตน หรือเพื่อมิให้มีการคัดค้านการขอปลดจากล้มละลาย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๗๑ เจ้าหนี้หรือผู้แทนเจ้าหนี้คนใดกล่าวอ้าง หรือขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายหรือการขอประนอมหนี้ หรือในการตกลงเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้โดยไม่เป็นความจริงในส่วนสาระสำคัญ เว้นแต่ จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีเจตนาฉ้อฉล มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๗๒ เจ้าหนี้หรือผู้แทนเจ้าหนี้คนใด เรียกหรือรับหรือยินยอมที่จะรับทรัพย์สินหลักประกันหรือผลประโยชน์ใด ๆ ไว้เป็นประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น เพื่อที่จะยินยอมหรือไม่ คัดค้านในการขอประนอมหนี้ หรือการขอปลดจากล้มละลาย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าเท่าของราคาผลประโยชน์อันมิควรได้นั้น

มาตรา ๑๗๓ ผู้ใดรู้ว่าได้มีหรือจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ แล้วยกย้าย ชุกซ่อน รับจำหน่าย หรือจัดการแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้โดยเจตนาทุจริต มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองเท่าของราคาทรัพย์สินนั้น หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ในราชกิจจานุเบกษาและหนังสือพิมพ์รายวันแล้ว บุคคลทุกคนได้ทราบว่ามีคำสั่งนั้น

มาตรา ๑๗๔ ผู้ใดกล่าวอ้างโดยไม่เป็นความจริงว่าตนเป็นเจ้าหนี้ โดยมุ่งหมายที่จะได้ดูหรือคัดสำเนาเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๗๕ บุคคลดังต่อไปนี้ มีหน้าที่และความรับผิดชอบทางอาญาเช่นเดียวกับลูกหนี้สำหรับกิจการที่ตนได้กระทำในขณะที่เป็นผู้ประกอบการงานของลูกหนี้

(๑) ถ้าลูกหนี้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญซึ่งได้จดทะเบียน หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หุ้นส่วนผู้จัดการ หรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งสอดเข้าไปเกี่ยวข้องจัดการงาน หรือผู้ชำระบัญชีของห้างหุ้นส่วนนั้น

(๒) ถ้าลูกหนี้เป็นบริษัทจำกัด ผู้เริ่มก่อการ กรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ชำระบัญชีของบริษัทนั้น

(๓) ถ้าลูกหนี้เป็นนิติบุคคลอื่นนอกจากที่กล่าวไว้ใน (๑)(๒) หรือผู้จัดการหรือผู้ชำระบัญชีของนิติบุคคลนั้น

(๔) ถ้าลูกหนี้มีตัวแทนหรือลูกจ้างเป็นผู้ประกอบการงาน ตัวแทนหรือลูกจ้างของลูกหนี้

(๕) ถ้าลูกหนี้ตาย ทายาท ผู้จัดการมรดก หรือผู้ปกครองทรัพย์สินของลูกหนี้

หมวด ๘

บทบัญญัติเบ็ดเสร็จ

ส่วนที่ ๑

เงินค้ำจ่าย

มาตรา ๑๗๖ เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินครั้งที่สุดแล้ว ถ้ามีเงินค้ำจ่ายซึ่งไม่มีผู้ใดมารับภายในกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลสั่งปิดคดี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับให้เจ้าหนี้มารับภายในกำหนดเวลาสองเดือน ถ้าไม่มารับภายในกำหนดให้เงินนี้ตกเป็นของแผ่นดิน

ส่วนที่ ๒

การล้มละลายเกี่ยวกับต่างประเทศ

มาตรา ๑๗๗ การพิทักษ์ทรัพย์หรือการล้มละลายตามพระราชบัญญัตินี้ มีผลเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตลอดและเฉพาะแต่ในราชอาณาจักร

การพิทักษ์ทรัพย์หรือการล้มละลายตามกฎหมายของประเทศอื่นไม่มีผลเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๗๘ เจ้าหนี้ต่างประเทศซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่นอกราชอาณาจักร จะขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายได้ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องพิสูจน์ว่า เจ้าหนี้ในประเทศไทยก็มีสิทธิขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายตามกฎหมายและในศาลแห่งประเทศของตนได้ในทำนองเดียวกัน

(๒) ต้องแถลงว่า ตนได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับทรัพย์สินหรือส่วนแบ่งจากทรัพย์สินของลูกหนี้คนเดียวกันนั้นนอกราชอาณาจักรเป็นจำนวนเท่าใดหรือไม่ และถ้ามีตนยอมส่งทรัพย์สิน หรือส่วนแบ่งจากทรัพย์สินของลูกหนี้ดังกล่าวแล้วมารวมในกองทรัพย์สินของลูกหนี้ในราชอาณาจักร

ส่วนที่ ๓ ค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๗๙ ค่าธรรมเนียมในคดีล้มละลายให้คิดตามอัตราดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าขึ้นศาลสำหรับคำฟ้องหรือคำร้องขอให้ล้มละลาย หักสิบบาท
- (๒) ค่ายื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายคิดตามจำนวนหนี้สินที่ขอรับชำระโดยอัตรา

ดังต่อไปนี้

- ก. หนี้สินไม่เกินห้าพันบาท ค่าธรรมเนียมยี่สิบห้าบาท
- ข. หนี้สินเกินห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท ค่าธรรมเนียมห้าสิบบาท
- ค. หนี้สินเกินสองหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท ค่าธรรมเนียมหนึ่งร้อยบาท
- ง. หนี้สินเกินห้าหมื่นบาทขึ้นไป ค่าธรรมเนียมสองร้อยบาท

ถ้าเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาให้คิดฉบับละยี่สิบห้าบาทเหมือนกันหมด

ในกรณีที่มีอุทธรณ์หรือฎีกาเรื่องขอรับชำระหนี้ให้เสียค่าขึ้นศาลชั้นศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาตามอัตราเดียวกันนี้

(๓) ค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สิน ให้คิดในอัตราร้อยละห้าของเงินสุทธิที่รวบรวมได้ สำหรับทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่าย ให้คิดในอัตราร้อยละสามครึ่งของราคาทรัพย์สินนั้น แต่ถ้ามีการประนอมหนี้ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละห้าของจำนวนเงินที่ประนอมหนี้ ทั้งนี้แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน

ค่าธรรมเนียมนอกจากนี้ ให้คิดอัตราเดียวกันกับค่าธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๑๘๐ ถ้ามีเงินเหลือพอ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จ่ายค่าป่วยการ และค่าพาหนะเดินทางของพยาน หรือบุคคลที่ถูกเรียกมาสอบสวนโดยอนุโลม ตามอัตราที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๑๘๑ แบบพิมพ์ซึ่งลูกหนี้จำต้องยื่นต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเว้นอากรแสตมป์

พระราชบัญญัติ
ล้มละลาย (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๔๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒

เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ

ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๔๒"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้อย่างเป็นกฎหมายว่า "มติพิเศษ" และคำว่า
"บุคคลล้มละลายทุจริต" ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

"บุคคลภายในของลูกหนี้" หมายความว่า

(๑) กรรมการ ผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการ หรือผู้สอบบัญชีของลูกหนี้

(๒) ผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นเกินจำนวนร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด ของกิจการของลูกหนี้

(๓) คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ลูกหนี้หรือบุคคล (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) เป็นหุ้นส่วน

(๕) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) เป็น หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดที่มีหุ้นรวมกันเกินร้อยละ สามสิบของหุ้นทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัด

(๖) บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (๔) หรือ (๕) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่ จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

(๗) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (๑) ถึง (๖) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

(๘) กรรมการ ผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการ หรือผู้สอบบัญชีของห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ตาม (๔) หรือ (๕) หรือ (๖) หรือ (๗) แล้วแต่กรณี หรือ คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว"

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๖ และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๒) ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคน เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียว หรือหลายคนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสองล้านบาท และ"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) กล่าวในที่นี้ว่า ถ้าลูกหนี้ล้มละลายแล้ว จะยอมสละหลักประกันเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย หรือตีราคาหลักประกันมาในท้องซึ่งเมื่อหักกับจำนวนหนี้ของตนแล้ว เงินยังขาดอยู่สำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสองล้านบาท”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ต้องวางเงินประกันค่าใช้จ่ายต่อศาลเป็นจำนวนห้าพันบาทในขณะยื่นคำฟ้องคดีล้มละลาย และจะถอนคำฟ้องนั้นไม่ได้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาต ศาลมีอำนาจเรียกให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์วางเงินประกันค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๔ เมื่อศาลได้พิพากษาให้ล้มละลายแล้ว บุคคลล้มละลายอาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล เพื่อขอให้มีการปลดจากล้มละลายได้ แต่ต้องนำเงินมาวางไว้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามจำนวนที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเห็นสมควรไม่เกินห้าพันบาท เพื่อเป็นประกันค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๙๐/๒๖ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"บุคคลใดได้รับความเสียหายเพราะการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ถูกเพิกถอนตามมาตรา ๙๐/๔๑ หรือเพราะผู้บริหารแผนไม่ยอมรับทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาตามมาตรา ๙๐/๔๑ ทวิ มีสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับหนี้เดิม หรือค่าเสียหายได้แล้วแต่กรณี ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง แต่ให้นับจากวันที่อาจใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ ถ้ามีข้อโต้แย้งเป็นคดีให้นับจากวันคดีถึงที่สุด"

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐/๓๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๐/๓๑ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณหนี้ที่ใช้ในการออกเสียงลงคะแนน ถ้าหนี้ได้กำหนดไว้เป็นเงินตราต่างประเทศให้คิดเป็นเงินตราไทยในวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการตามอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราประจำวันของธนาคารแห่งประเทศไทย"

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐/๔๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๐/๔๑ เมื่อปรากฏว่ามีการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ซึ่งลูกหนี้ได้กระทำหรือยินยอมให้กระทำ ในระหว่างระยะเวลาสามเดือนก่อนมีการยื่นคำร้องขอและภายหลังนั้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดได้เปรียบเจ้าหนี้อื่น ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจยื่นคำขอต่อศาลโดยทำเป็นคำร้อง ในการนี้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำนั้นได้

ถ้าเจ้าหนี้ผู้ได้เปรียบเป็นบุคคลภายในของลูกหนี้ ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำตามวรรคหนึ่งที่ได้กระทำขึ้นในระหว่างระยะเวลาหนึ่งปีก่อนมีการยื่นคำร้องขอและภายหลังนั้น

การเพิกถอนการโอนหรือการกระทำตามมาตรานี้ ไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลภายนอกอันได้มาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนก่อนมีการยื่นคำร้องขอ"

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๐/๔๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓

“มาตรา ๙๐/๔๑ ทวิ ภายในกำหนดเวลาสองเดือนนับแต่วันที่ผู้บริหารแผน
ทราบคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนของศาล ให้ผู้บริหารแผนมีอำนาจไม่ยอมรับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือ
สิทธิตามสัญญาที่มีภาระเกินกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้ ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผน

เจ้าหนี้หรือบุคคลใดได้รับความเสียหายโดยการกระทำของผู้บริหารแผนตาม
มาตรานี้ บุคคลนั้นอาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วัน นับแต่วันที่
ได้ทราบการกระทำนั้น ศาลมีอำนาจสั่งยืนตาม กลับ หรือแก้ไข หรือสั่งประการใดตามที่เห็นสมควร

บุคคลใดได้รับความเสียหายตามมาตรา นี้ มีสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ
สำหรับค่าเสียหายได้”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐/๔๒ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และ
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๐/๔๒ ในแผนให้มีรายการต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

(๑) เหตุผลที่ทำให้มีการฟื้นฟูกิจการ

(๒) รายละเอียดแห่งสินทรัพย์ หนี้สินและภาระผูกพันต่าง ๆ ของลูกหนี้ในขณะ
ศาลสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

(๓) หลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการ

(ก) ขั้นตอนของการฟื้นฟูกิจการ

(ข) การชำระหนี้ การยืดกำหนดเวลาชำระหนี้ การลดจำนวนหนี้ลง และ
การจัดกลุ่มเจ้าหนี้

(ค) การลดทุนและเพิ่มทุน

(ง) การก่อหนี้และระดมเงินทุน รวมตลอดถึงแหล่งของเงินทุนและเงื่อนไข
แห่งหนี้และเงินทุนดังกล่าว

(จ) การจัดการและการหาประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้

(ฉ) เงื่อนไขการจ่ายเงินปันผลและประโยชน์อื่นใด

(๔) การไถ่ถอนหลักประกันในกรณีที่มีเจ้าหนี้มีประกันและความรับผิดชอบ
ผู้ค้ำประกัน

(๕) แนวทางแก้ปัญหาในกรณีขาดสภาพคล่องชั่วคราวระหว่างการปฏิบัติตามแผน

(๖) วิธีปฏิบัติในกรณีที่มีการโอนสิทธิเรียกร้องหรือโอนหนี้

(๗) ชื่อ คุณสมบัติ หนังสือยินยอมของผู้บริหารแผน และคำตอบแทน โดย
นำความในมาตรา ๙๐/๖ วรคสอง มาใช้บังคับเกี่ยวกับผู้บริหารแผนโดยอนุโลม

(๘) การแต่งตั้งและการพ้นตำแหน่งของผู้บริหารแผน

(๙) ระยะเวลาดำเนินการตามแผนซึ่งไม่เกินห้าปี

(๑๐) การไม่ยอมรับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญา ในกรณีที่ทรัพย์สิน
ของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญามีภาระเกินกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้

มิให้นำมาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๑๑๙ มาตรา ๑๑๔๕ มาตรา ๑๒๒๐ ถึงมาตรา
๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๓๔ ถึงมาตรา ๑๒๔๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๑
มาตรา ๓๓ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๔ มาตรา ๘๔ มาตรา ๑๐๒ มาตรา
๑๐๗ มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๓๖ มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๙ มาตรา ๑๔๐
มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๖ ถึงมาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕
และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับ
แก่แผนตามมาตรานี้"

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๐/๔๒ ทวิ และ มาตรา ๙๐/๔๒
ตรี แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓

"มาตรา ๙๐/๔๒ ทวิ การจัดกลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา ๙๐/๔๒ (๓) (ข) ให้จัด
ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหนี้มีประกันแต่ละรายที่มีจำนวนหนี้มีประกันไม่น้อยกว่าร้อยละ
สิบห้าของจำนวนหนี้ทั้งหมดที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ ให้จัดเป็นรายละกลุ่ม

(๒) เจ้าหนี้มีประกันที่ไม่ได้จัดกลุ่มไว้ใน (๑) ให้จัดเป็นหนึ่งกลุ่ม

(๓) เจ้าหนี้ไม่มีประกัน อาจจัดได้เป็นหลายกลุ่ม โดยให้เจ้าหนี้ไม่มีประกันที่มี
สิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันหรือทำนองเดียวกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

(๔) เจ้าหนี้ตามมาตรา ๑๓๐ ทวิ ให้จัดเป็นหนึ่งกลุ่ม

เจ้าหนี้รายใดเห็นว่าการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ไม่ได้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง อาจยื่นคำร้อง
ขอต่อศาลภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รู้ถึงการจัดกลุ่ม และศาลอาจมีคำสั่งให้จัดกลุ่มเสียใหม่ให้
ถูกต้องโดยเร็ว คำสั่งศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๙๐/๔๒ ตริ สิทธิของเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต้องได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกัน เว้นแต่เจ้าหนี้ที่ได้รับการปฏิบัติที่เสียเปรียบในกลุ่มนั้นจะให้ความยินยอมเป็นหนังสือ"

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐/๔๖ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๐/๔๖ มติยอมรับแผนต้องเป็นมติพิเศษของ

(๑) ที่ประชุมเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มทุกกลุ่ม หรือ

(๒) ที่ประชุมเจ้าหนี้อย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม ซึ่งมีใช่กลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา ๙๐/๔๖ ทวิ และเมื่อนับรวมจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนในที่ประชุมเจ้าหนี้ทุกกลุ่มแล้ว มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบแห่งจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ซึ่งได้เข้าประชุมด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนในที่ประชุมเจ้าหนี้และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น

ในการนับจำนวนหนี้ ให้ถือว่าเจ้าหนี้ตามมาตรา ๙๐/๔๖ ทวิ ได้มาประชุมและได้ออกเสียงลงคะแนนในมติยอมรับแผนนั้นด้วย "

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๐/๔๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓

"มาตรา ๙๐/๔๖ ทวิ เจ้าหนี้ดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนตามมาตรา ๙๐/๔๖ แล้ว

(๑) เจ้าหนี้ที่ได้รับข้อเสนอจากผู้ทำแผนให้ได้รับชำระหนี้ที่ผิดนัดเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยและจะได้รับชำระหนี้ที่ผิดนัดเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และเจ้าหนี้นั้นยังคงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามสัญญา หรือข้อตกลงเดิมต่อไป โดยให้ถือเสมือนว่าลูกหนี้ไม่เคยตกเป็นผู้ผิดนัดเลย

(๒) เจ้าหนี้ที่ได้รับข้อเสนอจากผู้ทำแผนให้ได้รับชำระหนี้ตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิม

(๓) เจ้าหนี้ตามมาตรา ๑๓๐ ทวิ"

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐/๔๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๐/๔๘ ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน ถ้ามีการขอแก้ไขแผนให้มีประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่าจะให้แก้ไขตามคำขอนั้นและข้อที่เกี่ยวข้องกันหรือไม่ก่อน ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้แก้ไขและผู้ทำแผนมาประชุม ก็ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบถามผู้ทำแผนว่ายอมให้แก้ไขแผนตามมติหรือไม่ เมื่อผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขแผนแล้ว จึงให้มีประชุมเจ้าหนี้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ว่าจะยอมรับแผนที่มีการแก้ไขนั้นหรือไม่

ในกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้แก้ไขแผนแต่ผู้ทำแผนไม่มาประชุม ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เลื่อนการประชุมไปเพื่อสอบถามผู้ทำแผนว่ายอมให้แก้ไขแผนตามมตินั้นหรือไม่ แล้วดำเนินการต่อไปตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง โดยให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเจ้านัดประชุมใหม่ตามมาตรา ๙๐/๔๔ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ไม่มีมีการขอแก้ไขแผนหรือผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขแผนแล้ว ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ยอมรับแผนดังกล่าวก็ดี หรือไม่ลงมติประการใดก็ดี หรือไม่มีเจ้าหนี้ไปประชุมก็ดี ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลโดยไม่ชักช้า

เมื่อศาลได้รับรายงาน ให้ศาลนัดพิจารณาเป็นการด่วน และแจ้งวันเวลานัดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งแจ้งความให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ในการพิจารณาให้ศาลพิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนและฟังคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และคำคัดค้านของลูกหนี้ ถ้าศาลฟังได้ความตามวรรคสาม ให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ แต่ถ้าเป็นกรณีลูกหนี้ได้ถูกฟ้องให้เป็นบุคคลล้มละลายไว้ก่อนแล้วและศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ก็ให้ยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการเสียแล้วให้ดำเนินคดีล้มละลายที่ได้เฝ้าพิจารณาไว้ต่อไป”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๙๐/๕๐ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติไม่ให้งดผู้ทำแผนคนใหม่ ไม่ว่าจะมีการขอแก้ไขแผนหรือไม่ ถ้าผู้ทำแผนไม่มาประชุมอีกให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาแล้วลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖

ว่าจะยอมรับแผนหรือแผนที่มีการแก้ไขนั้นหรือไม่ ถ้าผู้ทำแผนมาประชุม ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ดำเนินการประชุมเจ้าหนี้ต่อไป ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๙๐/๔๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙๐/๕๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๐/๕๑ ในกรณีที่ผู้ทำแผนไม่ยอมให้แก้ไขแผนตามที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้แก้ไขไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ยอมรับแผนของผู้ทำแผน ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถามที่ประชุมเจ้าหนี้ว่าจะให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่หรือไม่ ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้มีการตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ ให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาเลือกผู้ทำแผนคนใหม่ในวันนั้น"

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐/๕๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๐/๕๔ ภายในกำหนดเวลาสี่สิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่งศาลให้ผู้ทำแผนคนใหม่ส่งแผนแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อนัดประชุมเจ้าหนี้ตามมาตรา ๙๐/๔๔ วรรคหนึ่ง ต่อไป

กำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจขยายให้อีกได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกิน สิบห้าวัน

ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนดังกล่าว ถ้าไม่มีการขอแก้ไขแผน ให้เสนอแผนนั้นต่อที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ว่าจะยอมรับหรือไม่

ถ้ามีการขอแก้ไขแผน ให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่าจะให้แก้ไขตามคำขอ นั้น และ ข้อที่เกี่ยวข้องกันก่อน หากไม่มีมติให้แก้ไข ก็ให้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ว่าจะยอมรับแผนที่เสนอตามวรรคหนึ่งหรือไม่

ถ้ามีมติให้แก้ไขแผนแต่ผู้ทำแผนไม่มาประชุม ก็ให้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ว่าจะยอมรับแผนที่มีการแก้ไขนั้นหรือไม่ ถ้าไม่มีมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ยอมรับแผนดังกล่าว ก็ให้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ว่าจะยอมรับแผนที่เสนอตามวรรคหนึ่งหรือไม่

ถ้ามีมติให้แก้ไขแผนและผู้ทำแผนมาประชุม ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบถามความยินยอมของผู้ทำแผนก่อน เมื่อผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขแผนตามมติแล้ว จึงให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ว่าจะยอมรับแผนที่มีการแก้ไขตามมติของที่ประชุมเจ้าหนี้หรือไม่ ในกรณีที่ผู้ทำแผนไม่ยอมให้แก้ไขแผนตามมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ว่าจะยอมรับแผนที่มีการแก้ไขตามมติของที่ประชุมเจ้าหนี้หรือไม่ ถ้าไม่มีมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ยอมรับแผนดังกล่าว ก็ให้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ว่า จะยอมรับแผนที่ผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขเพียงบางส่วนหรือแผนที่เสนอตามวรรคหนึ่งหรือไม่

ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ยอมรับแผนของผู้ทำแผนคนใหม่ หรือแผนที่มีการแก้ไขก็ดี หรือไม่ลงมติประการใดก็ดี หรือไม่มีเจ้าหนี้ไปประชุมก็ดี ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลโดยไม่ชักช้า และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๔๘ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๔๕ วรรคสาม มาตรา ๙๐/๔๗ และมาตรา ๙๐/๔๙ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาแผนที่เสนอใหม่โดยอนุโลม"

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙๐/๕๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๐/๕๕ ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ยอมรับแผนที่ประชุมเจ้าหนี้อาจลงมติตั้งคณะกรรมการเจ้าหนี้แทนเจ้าหนี้ทั้งหลายในการสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานตามแผนได้"

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐/๕๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๐/๕๘ ให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เมื่อศาลพิจารณาแล้ว เห็นว่า

(๑) แผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๙๐/๔๒

(๒) ข้อเสนอในการชำระหนี้ไม่ขัดต่อมาตรา ๙๐/๔๒ ตี และในกรณีที่มติดียอมรับแผนเป็นมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ (๒) ข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้นจะต้องเป็นไปตามลำดับ

ที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลาย เว้นแต่เจ้าหนี้จะให้ความยินยอม และ

(๓) เมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่า กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย

ในกรณีที่แผนมีรายการไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๙๐/๔๒ ให้ศาลสอบถามผู้ทำแผน ถ้าศาลเห็นว่ารายการในแผนที่ขาดไปนั้น ไม่ใช่สาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ให้ถือว่า แผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๙๐/๔๒

ถ้าศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน ให้ศาลนัดพิจารณาว่าสมควรให้ลูกหนี้ ล้มละลายหรือไม่ ในกรณีเช่นนี้ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๙๐/๔๔ วรยศ มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๙๐/๖๓ แห่งพระราชบัญญัติ ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ยอมรับข้อเสนอขอแก้ไขแผนตาม วรรคหนึ่ง หรือศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยข้อเสนอขอแก้ไขแผนดังกล่าว ให้ผู้บริหารแผนบริหาร กิจการของลูกหนี้ต่อไปตามแผนเดิม"

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๙๐/๖๔ แห่ง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๐/๖๔ เมื่อผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่งและยังมีกิจการตามแผนที่จะ ต้องดำเนินต่อไป ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ เลือกผู้บริหารแผนคนใหม่โดยเร็วที่สุด

เมื่อได้มีการประชุมเจ้าหนี้สองครั้งแล้ว แต่ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ เลือกผู้บริหารแผนคนใหม่ได้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาล ในกรณีเช่นนี้ ให้ศาลนัดพิจารณารายงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นการด่วน และต้องให้เจ้าพนักงาน พินิจทรัพย์มีเวลาส่งแจ้งความให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน"

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๙๐/๗๙ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๒) หนี้ที่เจ้าหนี้ยอมให้ลูกหนี้กระทำให้ขึ้นเมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ถึงการที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวแต่ไม่รวมถึงหนี้ที่เจ้าหนี้ยอมให้กระทำให้ขึ้นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้"

มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๐๙ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๑) ทรัพย์สินทั้งหลายอันลูกหนี้มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลาย รวมทั้งสิทธิเรียกร้องเหนือทรัพย์สินของบุคคลอื่น เว้นแต่

ก. เครื่องใช้สอยส่วนตัวอันจำเป็นแก่การดำรงชีพ ซึ่งลูกหนี้รวมทั้งคู่สมรสและบุตรผู้เยาว์ของลูกหนี้ จำเป็นต้องใช้ตามสมควรแก่ฐานะานุรูป และ

ข. สัตว์ พืชพันธุ์ เครื่องมือและสิ่งของสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพของลูกหนี้ ราคารวมกันไม่เกินหนึ่งแสนบาท"

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๑๔ ถ้านิติกรรมที่ขอเพิกถอนการฉ้อฉลตามมาตรา ๑๑๓ นั้น เกิดขึ้นภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนมีการขอให้ล้มละลายและภายหลังนั้น หรือเป็นการทำให้โดยเสนาหา หรือเป็นการที่ลูกหนี้ได้รับค่าตอบแทนน้อยเกินสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นการกระทำที่ลูกหนี้และผู้ที่ได้ลาภนอกแต่การนั้นรู้อยู่ว่าเป็นทางให้เจ้าหนี้ต้องเสียเปรียบ"

มาตรา ๒๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

“ถ้าเจ้าหนี้ผู้ได้เปรียบเป็นบุคคลภายในของลูกหนี้ ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอน
หรือการกระทำตามวรรคหนึ่งที่ได้กระทำขึ้นในระหว่างระยะเวลาหนึ่งปีก่อนมีการขอให้ล้มละลาย
และภายหลังนั้น”

มาตรา ๒๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๖ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๖ บทบัญญัติในมาตรา ๑๑๕ ไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลภายนอก
อันได้มาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนก่อนมีการขอให้ล้มละลาย”

มาตรา ๓๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๗ แห่งพระราชบัญญัติ
ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๗ เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว ศาลหรือเจ้าพนักงาน
พิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจออกหมายเรียกลูกหนี้ คู่สมรสของลูกหนี้ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งได้รับความ
หรือสงสัยว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในครอบครอง หรือเชื่อว่าเป็นหนี้ลูกหนี้ หรือเห็นว่าจะสามารถ
แจ้งข้อความเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้มาได้ส่วนหรือสอบสวน และมีอำนาจสั่งให้
บุคคลนั้น ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุพยานซึ่งอยู่ในความยึดถือหรืออำนาจของผู้นั้นอันเกี่ยวกับกิจการ
หรือทรัพย์สินของลูกหนี้”

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๐ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓๐ ในการแบ่งทรัพย์สินให้แก่เจ้านั้น ให้ชำระค่าใช้จ่ายและหนี้สิน
ตามลำดับดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าใช้จ่ายในการจัดการมรดกของลูกหนี้
- (๒) ค่าใช้จ่ายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้
- (๓) ค่าปลงศพลูกหนี้ตามสมควรแก่ฐานะานุรูป
- (๔) ค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินตามมาตรา ๑๗๙ (๓)

(๕) ค่าธรรมเนียมของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์และค่าทนายความตามที่ศาล หรือ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนด

(๖) ค่าภาษีอากรที่ถึงกำหนดชำระภายในหกเดือนก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ และ เงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เพื่อการทำงานที่ได้ทำให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นนายจ้างตามมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

(๗) หนี้อื่น ๆ

ถ้ามีเงินไม่พอชำระเต็มจำนวนหนี้ในลำดับใดให้เจ้าหนี้ในลำดับนั้นได้รับเฉลี่ยตามส่วน"

มาตรา ๓๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓๐ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

"มาตรา ๑๓๐ ทวิ ในกรณีทึ่นี้ตามมาตรา ๑๓๐ (๗) รายใดมีการกำหนดโดยกฎหมายหรือสัญญาให้เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ต่อเมื่อเจ้าหนี้อื่นได้รับชำระหนี้จนเต็มจำนวนแล้ว เจ้าหนี้ดังกล่าวนั้นยังคงมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งทรัพย์สินตามสิทธิที่ตนมีอยู่ตามที่กำหนดไว้โดยกฎหมายหรือสัญญานั้น"

มาตรา ๓๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๔๙ และมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

มาตรา ๓๔ บรรดาคดีล้มละลายที่ได้ยื่นฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังคงค้างพิจารณาอยู่ในศาลหรืออยู่ในระหว่างปฏิบัติการของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ให้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๕ บรรดาคดีล้มละลายที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเป็นบุคคลล้มละลายและหนี้อันเป็นมูลเหตุที่ฟ้องล้มละลายไม่มีลักษณะเป็นการทุจริต ให้ลูกหนี้พ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายเมื่อครบสามปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖ ให้บทบัญญัติมาตรา ๙๐/๗๙ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และบทบัญญัติมาตรา ๑๔๙ และมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ก่อนการยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้บังคับอยู่ต่อไปจนกว่าจะเปิดทำการศาลล้มละลายกลาง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย

มาตรา ๓๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยล้มละลายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันซึ่งกำหนดจำนวนเงินที่เจ้าหนี้มีสิทธิจะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ รวมทั้งจำนวนเงินที่ต้องวางประกันค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมในขั้นตอนต่าง ๆ และราคาของทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมาแบ่งให้เจ้าหนี้ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันสมควรแก้ไขให้เหมาะสม รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมาแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ และมาตรการในการรวบรวมและจำหน่ายทรัพย์สินที่กำหนดไว้ยังไม่ครอบคลุมถึงสามของลูกหนี้ นอกจากนี้ บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย ในส่วนที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ และกระบวนการล้มละลายบางประการยังไม่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ การใช้ดุลพินิจของศาลในการเห็นชอบด้วยแผน อำนาจของผู้บริหารแผนเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ การปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการเพิกถอนนิติกรรมที่ได้กระทำไปแล้วในกระบวนการล้มละลาย และกระบวนการฟื้นฟูกิจการ นอกจากนั้นได้แก้ไขในเรื่องลำดับบุริมสิทธิในคดีล้มละลายโดยกำหนดให้เงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับเพื่อการทำงานที่ได้ทำให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นนายจ้างมีลำดับบุริมสิทธิเดียวกันกับเงินค่าภาษีอากร และเนื่องจากมี

การจัดตั้งศาลล้มละลายเพื่อพิจารณาคดีล้มละลายโดยเฉพาะ สมควรยกเลิกบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยล้มละลายให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลายรวมทั้งเพิ่มบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
(www.library.coj.go.th)

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลาย

นายโชค จงสงวน^{*}

กฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายสำหรับการชำระหนี้สินของบุคคลที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว โดยการรวบรวมทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่จะได้รับในอนาคต รวมทั้งติดตามเอาทรัพย์สินที่ลูกหนี้โอนขายจำนองหรือยกย่ายให้พ้นจากการบังคับคดีมารวมเป็นกองทรัพย์สินของลูกหนี้แล้วแบ่งเฉลี่ยให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามอัตราส่วนแห่งหนี้ของตน การฟ้องคดีล้มละลายจึงเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย แตกต่างจากการฟ้องคดีแพ่งที่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้ผู้ฟ้องโดยเฉพาะ ซึ่งจากความแตกต่างกันนี้ รวมทั้งเมื่อลูกหนี้ถูกคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว จะหมดอำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของตนเอง ดังนั้น การฟ้องคดีล้มละลายจึงต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์โดยเฉพาะ เช่น มีการกำหนดอัตราจำนวนหนี้ที่เจ้าหนี้จะฟ้องร้องคดีได้ แต่เนื่องจากสภาพทางสังคมและภาวะทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก จึงต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับยุคสมัย กล่าวคือ เดิมจำนวนหนี้ที่จะฟ้องขอให้ล้มละลายนั้น สำหรับบุคคลธรรมดาต้องไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท ส่วนลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลต้องไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่ในปัจจุบันได้มีการแก้ไขใหม่ สำหรับลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดา เป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคนไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคน เป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นต้น และในขณะนี้ภาวะเศรษฐกิจถดถอยและขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจเป็นอันมากประสบปัญหาไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ตามปกติ และไม่อาจจะขอความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอกหรือสถาบันการเงินได้ เพราะบุคคลเหล่านั้นหากยอมให้ลูกหนี้ก่อนหนี้ขึ้นโดยตนเองรู้อยู่ว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวแล้ว จะไม่มีสิทธิขอรับชำระหนี้ได้ตามมาตรา ๙๔(๒) กล่าวคือ บุคคลเหล่านั้นจะไม่ได้รับเงินที่ตนเองช่วยเหลือในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้คืน ดังนั้น เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการค้าที่ขาดสภาพคล่อง ให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ จึงได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และให้เจ้าหนี้ที่ช่วยเหลือกิจการของลูกหนี้ให้สามารถดำเนินต่อไปได้นั้น มีสิทธิได้รับชำระหนี้ด้วย นอกจากนี้กระทรวงยุติธรรมยังได้ตั้งศาลล้มละลายกลางขึ้น ปรากฏตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลายว่า เนื่องจากคดีล้มละลาย

^{*} ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ช่วยราชการในตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาล้มละลายกลาง

เป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีแพ่งโดยทั่วไป ซึ่งโดยผลของคดีล้มละลายย่อมกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม และหากได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยล้มละลายโดยเฉพาะแล้วย่อมให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาสมากรดำเนินไปโดยรวดเร็ว และเที่ยงธรรมยิ่งขึ้น สมควรจัดตั้งศาลล้มละลายขึ้นเพื่อพิจารณาคดีล้มละลายโดยเฉพาะและให้มีวิธีพิจารณาคดีล้มละลายโดยเหมาะสม

ความเป็นมาของกฎหมายล้มละลาย

กฎหมายล้มละลาย เริ่มปรากฏในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมลักษณะกัณฑ์ยืมสิน ร.ศ. ๑๑๐ ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติล้มละลาย ร.ศ. ๑๒๗ เป็นบทบัญญัติชั่วคราวมีเพียง ๘ มาตรา ใช้ได้ ๓ ปี ก็ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย ร.ศ. ๑๓๐ ซึ่งใช้ต่อมาประมาณ ๓๐ ปี ก็ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้ในปัจจุบัน แต่มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายครั้ง โดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการขอให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ และพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นฉบับสุดท้ายได้แก้ไขจำนวนหนี้ที่จะนำมาฟ้องขอให้ล้มละลาย ก่อนหน้านั้นก็มีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้กระทรวงยุติธรรมตั้งศาลล้มละลายขึ้นเป็นศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ

ลักษณะของกฎหมายล้มละลาย

ลักษณะของกฎหมายล้มละลายเป็นทั้งกฎหมายสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติรวมอยู่ในที่เดียวกัน และกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายยังหมายความว่าความตลอดถึงการกระทำขึ้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ด้วย เนื่องจากคดีล้มละลายมิได้ทำเฉพาะที่ศาล แต่ได้ทำที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นส่วนใหญ่ ศาลเพียงแต่พิจารณาตามคำฟ้องว่า ความจริงลูกหนี้เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัวและเป็นหนี้

¹ กฎหมายลักษณะล้มละลาย โดยหลวงสารกิจปริชา

ตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด อันเป็นหนี้จากกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนหรือไม่ หากได้ความจริง ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด แล้วแจ้งคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดเว้นแต่กิจการที่สำคัญ ๆ เช่น การขอประนอมหนี้ การขอให้ศาลไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย ขอให้พิพากษาให้ล้มละลาย ศาลจึงเป็นผู้พิจารณาสั่งตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานไป เหตุนี้จึงบัญญัติให้กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายรวมถึงการกระทำขึ้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ด้วย

ลำดับของกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย

๑. เมื่อเจ้าหนี้เป็นโจทก์ฟ้องลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวให้ล้มละลายตามมาตรา ๙ หรือ ๑๐ โดยลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดาเป็นหนี้ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๒) แล้ว หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่เป็นความจริง หรือลูกหนี้อาจชำระหนี้ได้ทั้งหมด หรือมีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลายให้พิพากษายกฟ้อง หากปรากฏเป็นความจริง ให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด และแจ้งคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบตามมาตรา ๑๕๙ ลูกหนี้มีสิทธิอุทธรณ์โต้แย้งได้ภายใน ๑ เดือน ต่อศาลอุทธรณ์

๒. เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับหมายแจ้งคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้วให้โฆษณาคำสั่งในราชกิจจานุเบกษา และในหนังสือพิมพ์รายวัน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจัดกิจการทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งหมด ให้ลูกหนี้ส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินและกิจการของตนแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และให้การชี้แจงเกี่ยวกับกิจการดังกล่าวตามมาตรา ๓๐

๓. เจ้าหนี้ทั้งหลายรวมทั้งโจทก์อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาสองเดือน นับแต่วันโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามมาตรา ๙๑ ส่วนกรณีตามมาตรา ๙๒ และ ๙๓ อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาสองเดือน นับแต่วันที่กำหนดไว้ในบทบัญญัตินั้น ๆ แล้วแต่กรณี นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติใหม่ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๔(๒) ว่าหนี้ซึ่งเจ้าหนี้นยอมให้ลูกหนี้

กระทำขึ้นเมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ถึงการที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวอันเป็นข้อยกเว้นมิให้รับชำระหนี้นั้นไม่รวมถึงหนี้ที่เจ้าหนี้นยอมให้กระทำขึ้น เพื่อให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้

๔. เมื่อพ้นกำหนดเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้แล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดเจ้าหนี้ทั้งหลายและลูกหนี้มาพร้อมกันเพื่อตรวจคำขอรับชำระหนี้ตามมาตรา ๑๐๕ หากมีการโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้รายใด ก็ให้คัดค้านเป็นลายลักษณ์อักษร เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจออกหมายเรียกเจ้าหนี้ ลูกหนี้หรือบุคคลใดมาสอบสวน เพื่อทำความเห็นเสนอต่อศาลว่า ควรอนุญาตให้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน หรือยกคำขอรับชำระหนี้ ซึ่งแตกต่างกับการขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ ตามมาตรา ๙๐/๓๒ ว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจสั่งอนุญาตเองได้ หากคำขอรับชำระหนี้ที่ไม่มีผู้โต้แย้ง ในกรณีมีผู้โต้แย้งจะพิจารณาสั่งให้ยกคำขอรับชำระหนี้ หรืออนุญาตให้ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน หรือบางส่วน ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียอาจยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลภายในกำหนดสิบสี่วันนับแต่วันทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

๕. เมื่อมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อปรึกษาว่า ควรจะยอมรับคำขอประนอมหนี้ของลูกหนี้ หรือควรขอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย เรียกว่าการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก นอกจากนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจเรียกประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นตามที่เห็นสมควรหรือตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามคำสั่งศาล อาจมีการตั้งกรรมการเจ้าหนี้แทนเจ้าหนี้ด้วย

๖. หลังจากประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก ให้ศาลไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย เพื่อทราบกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ และเหตุผลที่ทำให้หนี้สินล้นพ้นตัว ลูกหนี้ต้องสาบานตัวและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เจ้าหนี้ที่ขอรับชำระหนี้มีสิทธิถามลูกหนี้ ลูกหนี้จะให้ทนายความแทนไม่ได้เสร็จแล้วให้ศาลมีคำสั่งปิดการไต่สวน และส่งสำเนาการไต่สวนให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

๗. ลูกหนี้จะทำคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลายคือ ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันยื่นคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินตามมาตรา ๓๐ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อปรึกษาลงมติพิเศษว่ายอมรับคำขอหรือไม่ หากที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติยอมรับต้องเสนอต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งเห็นชอบ ห้ามมิให้ศาลพิจารณาคำขอประนอมหนี้จนกว่าจะได้ไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยแล้ว เว้นแต่กรณีลูกหนี้ร่วมขอประนอมหนี้ แต่ศาลยังมีไต่สวน

ลูกหนี้โดยเปิดเผยทั้งหมด หากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานว่าไม่จำเป็นต้องไต่สวน แต่อย่างน้อยต้องมีการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยแล้วคนหนึ่ง การประนอมหนี้ซึ่งที่ประชุมเจ้าหนี้ยอมรับและศาลเห็นชอบ ผูกมัดเจ้าหนี้ทั้งหลาย

๘. หากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานว่า เจ้าหนี้ลงมติในการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก ขอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย หรือไม่ลงมติ หรือไม่มีเจ้าหนี้ไปประชุม หรือการประนอมหนี้ไม่ได้รับความเห็นชอบ ให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ลูกหนี้มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษากภายใน ๑ เดือน

๙. ภายหลังศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้ว ลูกหนี้จะเสนอคำขอประนอมหนี้ เรียกว่าเป็นการประนอมหนี้หลังล้มละลาย ห้ามลูกหนี้ขอประนอมหนี้ภายในกำหนดสามเดือนนับแต่การขอประนอมหนี้ครั้งสุดท้ายไม่เป็นผล

๑๐. คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ให้ถือเสมือนเป็นหมายของศาล ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้ายึดดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารของลูกหนี้ และบรรดาทรัพย์สิน ซึ่งอยู่ในครอบครองของลูกหนี้ ตามมาตรา ๑๐๙ เว้นแต่เครื่องใช้สอยส่วนตัว ๙ และสิ่งของที่ใช้ในการประกอบอาชีพการรวมกัน ไม่เกินหนึ่งแสนบาท (ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๖)

คำสั่งของศาลที่ได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีอื่นใช้ยื่นต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ หากการบังคับคดีนั้นได้สำเร็จบริบูรณ์ (พ้นเวลายื่นคำขอเฉลี่ย) แล้ว ก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

หากการบังคับคดียังไม่สำเร็จบริบูรณ์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งรายการทรัพย์สินของลูกหนี้ที่อยู่ในอำนาจหรือความยึดถือแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และปฏิบัติตามคำขอของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

๑๑. เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจร้องขอต่อศาลขอให้เพิกถอนการขอลดของลูกหนี้ (นิติกรรมใด ๆ อันลูกหนี้ได้กระทำลงทั้งรู้ว่าเป็นทางให้เจ้าหนี้เสียเปรียบ) และมีบทบัญญัติใหม่ที่ต้องเนื่องมาจาก (มาตรา ๑๑๔) นิติกรรมที่ขอเพิกถอนการขอลดเกิดขึ้นภายในหนึ่งปี ก่อนมีการขอให้ล้มละลายและภายหลัง หรือเป็นการทำให้โดยเสน่หาหรือเป็นการที่ลูกหนี้ได้รับค่าตอบแทนน้อยเกินสมควรให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ลูกหนี้และผู้ที่ได้ลาภนอกแต่การนั้นรู้ว่าเป็นทางให้เจ้าหนี้ต้องเสียเปรียบ (ส่วนมาตรา ๑๑๔ เดิมที่ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำขอต่อศาลขอให้เพิกถอนการโอนซึ่งลูกหนี้ได้กระทำหรือยินยอมให้กระทำระหว่างระยะเวลาสามปี ก่อนมีการขอให้ล้มละลาย

และภายหลังนั้น ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๗ และใช้บทบัญญัติใหม่ข้างต้นแทน)

สำหรับการเพิกถอนการโอนตามมาตรา ๑๑๕ นั้น ได้เพิ่มบทบัญญัติเป็นวรรคสองว่า ถ้าเจ้าหนี้ผู้ได้เปรียบเป็นบุคคลภายในของลูกหนี้ ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนที่ได้กระทำขึ้นในระหว่างระยะเวลาหนึ่งปี ก่อนมีการขอให้ล้มละลายและภายหลังนั้น

สำหรับบทนิยามคำว่า “บุคคลภายในของลูกหนี้” ได้เพิ่มเติมขึ้นตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ หมายความว่า (๑) กรรมการ ผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการ หรือผู้สอบบัญชีของลูกหนี้ (๒) ผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นเกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นของกิจการของลูกหนี้ (๓) คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) (๔) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) เป็นหุ้นส่วน (๕) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดที่มีหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของหุ้นทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัด (๖) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัด ที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) หรือ (๔) หรือ (๕) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของบริษัทนั้น (๗) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัด ที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (๑) ถึง (๖) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของบริษัทนั้น และ (๘) กรรมการ ผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการ หรือผู้สอบบัญชีของห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด ตาม (๔) หรือ (๕) หรือ (๖) หรือ (๗) แล้วแต่กรณี หรือคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว

๑๒. เมื่อลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้บุคคลภายนอกชำระเงินหรือส่งมอบทรัพย์สิน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะมีหนังสือทวงหนี้ไปยังบุคคลนั้น หากบุคคลนั้นจะปฏิเสธ ให้ทำเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในสิบสี่วันนับแต่ได้รับ มิฉะนั้นถือเป็นหนี้เด็ดขาด

เมื่อมีการปฏิเสธหนี้ภายในกำหนด ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวน เมื่อเห็นว่าไม่เป็นหนี้ให้จำหน่ายชื่อจากบัญชีลูกหนี้ ถ้าเห็นว่าเป็นหนี้ให้มีหนังสือยืนยันหนี้ไปยังบุคคลนั้น หากจะคัดค้าน ให้ร้องต่อศาลภายในสิบสี่วัน นับแต่ได้รับแจ้ง หากไม่คัดค้านถือว่าเป็นหนี้เด็ดขาด

เมื่อมีการร้องคัดค้าน ให้ศาลพิจารณาไปตามรูปคดี

๑๓. ทรัพย์สินของลูกหนี้ที่รวบรวมได้ให้จัดการแบ่งให้เจ้าหนี้โดยเร็ว ทุกระยะเวลาไม่เกินหกเดือน นับแต่วันที่ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย การแบ่งทรัพย์สินเป็นไปตามลำดับในมาตรา ๑๓๐

๑๔. บุคคลล้มละลายอาจยื่นคำขอให้ปลดจากล้มละลายต่อศาล ศาลจะพิจารณาจากคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ รายงานการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย ในกรณีข้อเท็จจริงตามมาตรา ๗๓ ศาลจะมีคำสั่งตามมาตรา ๗๒ โดยไม่ยอมปลดหรืองดการปลด หรือปลดจากการล้มละลายแล้วแต่กรณี

๑๕. ผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจขอต่อศาลขอให้สั่งยกเลิกการล้มละลายด้วยเหตุ ๑) เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ไม่ช่วยเหลือหรือเสียค่าใช้จ่าย ฯลฯ ๒) ลูกหนี้ไม่ควรถูกพิพากษาให้ล้มละลาย ๓) บุคคลล้มละลายชำระหนี้เต็มจำนวน ฯลฯ คำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายตามมาตรา ๑๓๕(๑) หรือ (๒) ซึ่งมีข้อเหตุที่ชำระหนี้เต็มจำนวนตาม (๓) หรือเมื่อแบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้ายแล้ว ไม่มีทรัพย์สินจะแบ่งอีก นับแต่นั้นมาภายในสิบปี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจรวบรวมทรัพย์สินได้อีกตาม (๔) นั้นไม่ทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นหนี้สินแต่อย่างใด

การขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

๑. เฉพาะลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลและมีหนี้สินล้นพ้นตัว เป็นหนี้เจ้าหนี้คนเดียวหรือหลายคนเป็นจำนวนแน่นอนไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถ้ามีเหตุอันสมควรและมีช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการได้ เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ดังกล่าว หรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการประกอบกิจการของลูกหนี้ เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรรมการประกันภัย แล้วแต่กรณี จะยื่นคำร้องขอต่อศาลให้มีการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้แต่ต้องก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และลูกหนี้ยังคงเป็นนิติบุคคลอยู่ โดยระบุชื่อและคุณสมบัติของผู้ทำแผนที่ให้ความยินยอมด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าลูกหนี้ดังกล่าวจะถูกฟ้องให้ล้มละลายแล้วหรือไม่ โดยผู้ร้องขอต้องชำระค่าขึ้นศาล ๑,๐๐๐ บาท และวางเงินประกันค่าใช้จ่ายเป็นจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ศาลจะมีคำสั่งให้วางเงินประกันค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นตามที่เห็นสมควร หากผู้ร้องขอ

ไม่ปฏิบัติตามให้ถือว่าทั้งคำร้องขอ ในกรณีศาลยังไม่มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ หากศาลมีคำสั่งแล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลาย รวมทั้งหน่วยงานของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการประกอบกิจการของลูกหนี้ แล้วแต่กรณี มาเพื่อแต่งตั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหลายคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ร้องแทนและถ้ายังไม่มีกรวางเงินประกันเพิ่มภายในกำหนด ๑ เดือน ตามคำสั่งศาล ให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและจำหน่ายคดี

๒. เมื่อศาลสั่งรับคำร้องขอแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนเป็นการด่วน เพื่อให้ได้ความจริงตามมาตรา ๙๐/๓ และมีเหตุอันสมควรที่จะฟื้นฟูกิจการทั้งผู้ร้องขอกระทำโดยสุจริต ให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ มิฉะนั้นให้ยกคำร้องขอในกรณีไม่มีผู้คัดค้าน

ศาลเห็นสมควรให้งดการไต่สวนและมีคำสั่งฟื้นฟูกิจการก็ได้

๓. นับแต่วันที่ศาลรับคำร้องขอไว้เพื่อไต่สวนจนครบกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๙๐/๑๒ ลูกหนี้ได้รับการคุ้มครอง เช่น ไม่ถูกฟ้องให้เลิกนิติบุคคล ห้ามนายทะเบียนมีคำสั่งเลิกหรือจดทะเบียนเลิกนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ ฯลฯ ตลอดจนห้ามผู้ประกอบการสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ งดให้บริการแก่ลูกหนี้ เป็นต้น

๔. เมื่อศาลสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ศาลจะมีคำสั่งตั้งบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอเป็นผู้ทำแผนก็ได้ หากเห็นไม่สมควร หรือมีผู้คัดค้านให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายเพื่อเลือกผู้ทำแผน ในกรณีที่ศาลมีเหตุสมควรไม่ตั้งบุคคลตามมติที่ประชุมเป็นผู้ทำแผน ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

๕. ถ้าศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน ให้แจ้งคำสั่งแก่ผู้ทำแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารของลูกหนี้ อำนาจหน้าที่ในการจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ตกแก่ผู้ทำแผน และเจ้าหนี้ทั้งหลายจะต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายใน ๑ เดือน นับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผน รวมทั้งบุคคลที่ได้รับความเสียหายเพราะการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ถูกเพิกถอน เป็นต้น ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจสั่งอนุญาตให้รับชำระหนี้ ในกรณีไม่มีผู้โต้แย้ง หากมีผู้โต้แย้งให้พิจารณาสั่งตามรูปคดี

๖. ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งตั้งผู้ทำแผน ให้ผู้บริหารของลูกหนี้ยื่นคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้

๗. ภายในกำหนดเวลาสามเดือน นับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผน ให้ผู้ทำแผนส่งแผนฟื้นฟูกิจการแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์พร้อมสำเนาแก่เจ้าหนี้ทั้งหลายและลูกหนี้

๘. หลังจากนั้น ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดประชุมเจ้าหนี้ เพื่อปรึกษาลงมติว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการหรือไม่ หรือจะแก้ไขอย่างไร

ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ หรือไม่มีเจ้าหนี้ไปประชุม ถ้าศาลฟังได้ความดังนี้ ให้มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเสีย

ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติพิเศษยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ ให้ศาลพิจารณาเป็นการด่วนจากคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้ทำแผนรวมทั้งข้อคัดค้าน หากข้อเท็จจริงได้ความตามมาตรา ๙๐/๔๒, ๙๐/๔๓ ตริ, ๙๐/๔๖ (๒) ให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และแจ้งคำสั่งแก่ผู้บริหารแผนและผู้ทำแผน ให้บรรดาสิทธิและอำนาจหน้าที่ของผู้ทำแผนตกเป็นของผู้บริหารแผน

ถ้าศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนให้ศาลนัดพิจารณาว่า สมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่

๙. ถ้าการฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผนแล้ว ให้รายงานขอให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ โดยไม่ชักช้า เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการให้ผู้บริหารของลูกหนี้มีสิทธิจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้

ถ้าระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลงแต่การฟื้นฟูกิจการยังไม่เป็นผลสำเร็จตามแผน ให้รายงานศาลภายในสิบวัน นับแต่ระยะเวลาดังกล่าวสิ้นสุด ให้ศาลพิจารณาเป็นการด่วน ถ้าศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ถ้าไม่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ก็ให้มีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.๒๕๔๒

๑. เมื่อศาลล้มละลายเปิดทำการแล้ว ห้ามศาลชั้นต้นอื่นรับคดีที่อยู่ในอำนาจศาลล้มละลายไว้พิจารณาพิพากษา

๒. ศาลล้มละลายกลางมีเขตตลอดกรุงเทพมหานคร แต่บรรดาคดีล้มละลายที่เกิดขึ้นนอกเขตจะยื่นฟ้องต่อศาลล้มละลายกลางก็ได้ ทั้งนี้อยู่ในดุลพินิจว่าจะไม่ยอมรับพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งได้

ทั้งศาลล้มละลายกลางและศาลล้มละลายภาคเป็นศาลชั้นต้น

๓. ในระหว่างที่ศาลล้มละลายภาคยังมีได้เปิดทำการในท้องที่ใด เมื่อยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลจังหวัด ให้ศาลจังหวัดแจ้งไปยังศาลล้มละลายกลาง ซึ่งอาจจะออกไปนั่งพิจารณา ณ ศาลจังหวัดท้องที่นั้น หรือจะนั่งพิจารณาคดีศาลล้มละลายกลางที่ได้ตามที่เห็นสมควร หรืออาจขอให้ศาลจังหวัดนั้น ๆ ดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ อันมิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดีตามความจำเป็น

๔. ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้กับกฎหมายล้มละลาย และข้อกำหนด ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้โดยอนุโลม

๕. ศาลล้มละลายดำเนินการนั่งพิจารณาคดีติดต่อกันไปโดยไม่เลือนคดี จนกว่าเสร็จการพิจารณาและทำคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยเร็ว

๖. ถ้าบุคคลใดเกรงว่า พยานหลักฐานที่จะอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาจะขอให้สืบพยานล่วงหน้าได้ รวมทั้งกรณีมีเหตุฉุกเฉินขอให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยึดหรืออายัดเอกสารหรือวัตถุที่ใช้เป็นพยานหลักฐานที่ขอสืบไว้ก่อน

๗. เมื่อเห็นสมควรจะให้ศาลอื่นหรือพนักงานศาลทำการสืบพยานหลักฐานแทนในศาลหรือนอกศาลก็ได้

๘. อธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลาง โดยอนุมัติประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐาน

๙. ศาลล้มละลายอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีแต่ต้องให้คู่ความทราบ และไม่ตัดสิทธิคู่ความจะขอต่อศาลเอง

๑๐. คู่ความจะแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้รับคำคู่ความหรือเอกสารแทนคู่ความก็ได้

๑๑. การส่งคำคู่ความหรือเอกสารแก่คู่ความหรือบุคคลใด อาจส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยถือว่าเป็นการส่งโดยเจ้าพนักงานศาล

๑๒. ในคดีที่พ้นทุกข์การของลูกหนี้รวมถึงคดีแพ่งที่เกี่ยวข้อง ให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกา ภายในกำหนด ๑ เดือน นับแต่วันอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง

สำหรับการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีล้มละลายนั้น ให้ยื่นต่อศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกาตามลำดับ

๑๓. บรรดาคดีล้มละลายที่ยังไม่ถึงที่สุดในวันเปิดทำการศาลล้มละลายกลาง ให้นำ กฎหมายล้มละลายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นมาใช้บังคับ (คือ บทบัญญัติในมาตรา ๑๔๙ ที่ว่า "ศาลที่มี อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมเว้นแต่ศาลแขวง มีอำนาจพิจารณา พิพากษาคดีล้มละลาย") เว้นแต่คดีนั้นจะได้โอนมาพิจารณาพิพากษาในศาลล้มละลายกลาง

การโอนคดีที่ค้างพิจารณา ต้องได้รับความยินยอมของคู่ความทุกฝ่าย และร้องขอให้ โอนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ศาลล้มละลายกลางเปิดทำการ

พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒

๑. แก้อำนาจหนี้ที่จะฟ้องหรือร้องขอให้เป็นบุคคลล้มละลาย โดยลูกหนี้เป็น บุคคลธรรมดาไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และลูกหนี้ ซึ่งเป็นนิติบุคคลไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒. ยกเลิกมาตรา ๑๔๙ และ ๑๕๓ โดยให้บรรดาคดีล้มละลายที่ยื่นฟ้องก่อน พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้บังคับและยังค้างพิจารณา ให้บังคับตาม กฎหมายล้มละลายซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้น

๓. บรรดาคดีที่ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาถูกพิพากษาให้ล้มละลาย และหนี้อันเป็น มูลเหตุให้ฟ้องไม่มีลักษณะเป็นการทุจริต ให้ลูกหนี้พ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายเมื่อครบสามปี นับ ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายและให้นำบทบัญญัติการปลดจากล้มละลายมาใช้บังคับโดย อนุโลม กล่าวคือลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงอันพึงขอรับชำระได้ เว้นแต่หนี้ภาษีอากร และหนี้ที่ เกิดขึ้นโดยความทุจริตฉ้อโกงของลูกหนี้หรือลูกหนี้มีส่วนเกี่ยวข้องสมรู้

ศาลล้มละลายกลาง

๔.ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๐/๗๙, ๑๔๙ และ ๑๕๓ ก่อนการยกเลิกโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับอยู่ต่อไป จนกว่าจะเปิดทำการศาลล้มละลายกลาง

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
(www.library.coj.go.th)

การฟื้นฟูกิจการ : แนวโน้มตามความเป็นจริง

วิชญ์ วิชญ์สรอรรถ

กฎหมาย

กฎหมายล้มละลายของประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง เมื่อพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมายโดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๑ จุดหลักแห่งการเปลี่ยนแปลงคือ การที่กฎหมายล้มละลายของไทยเปิดโอกาสให้มีการปรับโครงสร้างของกิจการของลูกหนี้ ในกระบวนการวิธีกาที่ใช้กันอยู่ในหลายประเทศ

แนวทางที่กฎหมายไทยยอมรับคือ การเปิดโอกาสให้มีการปรับโครงสร้างของกิจการ หรือเรียกในอีกนัยหนึ่งว่าการฟื้นฟูกิจการในคดีล้มละลาย โดยมีองค์การตุลาการเป็นผู้ตรวจสอบ กลไกและการดำเนินการ

บทบัญญัติที่เพิ่มเติมขึ้นเป็นหมวด ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ เปิดช่องให้กิจการที่ประสบปัญหานี้สินล้นพ้นตัวสามารถเข้าสู่การฟื้นฟูกิจการตามคำสั่งศาลได้ และจะให้มีการตั้งผู้ทำแผนขึ้นมาเพื่อเสนอหาทางแก้ไขให้การปรับโครงสร้างของกิจการประสบความสำเร็จสูงสุด แผนที่ผู้ทำแผนเสนอจะเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมเจ้าหนี้และผ่านการพิจารณาของศาล

บทบัญญัติแห่งหมวด ๓/๑ นี้ ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมอีกครั้งโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งประกาศมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒ และมีผลเปลี่ยนแปลงกระบวนการลงคะแนนของเจ้าหนี้ในที่ประชุมเจ้าหนี้ โดยจะเปิดโอกาสให้มีการแบ่งเจ้าหนี้เป็นกลุ่ม (Classification of creditors) และเปิดโอกาสให้ศาลเห็นชอบกับแผนได้หากมีเสียงของเจ้าหนี้บางกลุ่มเห็นชอบกับแผน (Cram-down)

ผู้อำนวยการสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม, เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓

การบังคับใช้

ความจำเป็นในการออกกฎหมายฟื้นฟูฟู้กการนี้ก็เพื่อสร้างปัจจัยในเชิงบวกให้แก่ประเทศ ในขณะที่ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะที่น่ากังวล จำนวนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ทวีจำนวนสูงขึ้นมากอันเป็นผลพวงจากภาวะฟองสบู่แตก และการปรับมาตรการทางกฎหมายที่จะส่งเสริมการปรับโครงสร้างหนี้และโครงสร้างกิจการถือเป็นเรื่องเร่งด่วน ในระยะเริ่มต้นของการประกาศใช้กฎหมายมีผู้คาดหมายกันว่าน่าจะมีการยื่นร้องขอฟื้นฟูฟู้กการจำนวนมาก โดยตั้งพื้นฐานของข้อสรุปจากภาวะหนี้สินของบริษัทต่างๆ

การเตรียมความพร้อมของรัฐ

กระทรวงยุติธรรมได้เตรียมแผนการรองรับเพื่อสร้างความพร้อมทั้งในแง่องค์กรและบุคลากรอย่างเต็มที่ ในระยะเริ่มแรกการเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากรเน้นหนักไปในการจัดการอบรมเสริมสร้างความเข้าใจในแง่ของกฎหมายใหม่ แนวทางการใช้กฎหมายนี้ในต่างประเทศ และระบบการเงิน และความเข้าใจทางด้านเศรษฐศาสตร์ แก่ผู้พิพากษาในศาลต่างๆ และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

ในขณะเดียวกันได้จัดตั้งสำนักฟื้นฟูฟู้กการของลูกหนี้ขึ้น เพื่อเป็นหน่วยงานหลักของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามกระบวนการตามกฎหมายใหม่ นอกจากนี้ สำนักฟื้นฟูฟู้กการของลูกหนี้ ยังได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ต่อไปด้วย

ความล้มเหลว

แต่ในความเป็นจริงพบว่า ในช่วง ๖ เดือนแรก ของการบังคับใช้กฎหมายฟื้นฟูฟู้กการ มีการยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณา ๙ คดี เป็นการยื่นคำร้องขอต่อศาลในเขตกรุงเทพมหานคร ๗ คดี และในจำนวนนี้มีคดีที่ศาลอนุญาตให้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูฟู้กการเพียง ๓ คดี คิดเป็นอัตราส่วนเพียง ๑ ใน ๓ เท่านั้น ข้อสังเกตที่สำคัญคือ คดีที่ศาลอนุญาตให้เข้าสู่การฟื้นฟูฟู้กการเป็นคดีของศาลแพ่งเพียงศาลเดียวเท่านั้น และคดีที่ศาลแพ่งรับไว้พิจารณานั้น

ส่วนใหญ่เป็นคดีที่มีได้อยู่ในอำนาจศาลแพ่งโดยตรง แต่ศาลแพ่งใช้อำนาจตามพระธรรมนูญ ศาลยุติธรรมรับไว้เป็นกรณีพิเศษด้วย

คดี	ศาล	วันยื่นคำร้องขอ	ผลคดี	ทุนทรัพย์ (ล้านบาท)
บจก. เค.ซีฯ	เชียงใหม่	๑๐ เม.ย. ๕๑	ถอนคำร้องขอ	๒๘๖
บมจ.อัลฟาเทคฯ	แพ่ง	๑๒ พ.ค. ๕๑	อนุญาต	๑๙,๑๒๙
บจก. ป.สินสุขฯ	แพ่งใต้	๘ มิ.ย. ๕๑	ถอนคำร้องขอ	๒๒
โรงแรมกรุงเทพธานี	แพ่ง	๒๖ มิ.ย. ๕๑	ยกคำร้องขอ	๓,๕๓๑
บมจ.ไทยโมเดิร์น	แพ่ง	๕ ส.ค. ๕๑	อนุญาต	๒๐,๕๕๓
บจก.สุรนครฯ	แพ่ง	๔ ก.ย. ๕๑	ไม่รับคำร้องขอ	๑๑๙
บจก.สุรนครฯ	นครราชสีมา	๑๕ พ.ค.๕๑	ไม่รับคำร้องขอ	๑๐๙
บมจ.สตาร์บิล็อก	แพ่งใต้	๑๔ ก.ค.๕๑	ยกคำร้องขอ	๓,๓๑๕
บมจ.แมนเจอร์ฯ	แพ่ง	๙ ต.ค. ๕๑	อนุญาต	๔,๗๒๖

จำนวนคดีที่ร้องขอเข้าสู่การฟื้นฟูกิจการนี้บ่งบอกให้เห็นถึงความล้มเหลวของการใช้กระบวนการนี้ในระยะเริ่มต้นได้เป็นอย่างดี เหตุผลที่ในการวิเคราะห์ถึงสถานะในลักษณะนี้ คือ

๑. ในระยะเริ่มต้นจำเป็นต้องมีการศึกษาบทบัญญัติของการฟื้นฟูกิจการโดยละเอียด เพราะภายใต้กรอบที่กฎหมายวางไว้อาจทำให้ผู้บริหารกิจการต้องสูญเสียอำนาจในการบริหารจัดการไป นอกจากนี้การเข้าสู่กระบวนการจะมีผลต่อกิจการเป็นอย่างมาก การตัดสินใจในเรื่องนี้จึงจำเป็นต้องดำเนินการโดยรอบคอบ

๒. มีข้อกังวลใจต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระบบทั้งหมด เช่น ทุนายความเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ นักบัญชี รวมถึงการทำงานของศาล การรีรอในระยะเวลาเริ่มต้นน่าจะเกิดมาจากการรอดูผลการปฏิบัติงานของกระบวนการในขั้นหนึ่งก่อน

๓. ความเข้าใจในกระบวนการนี้ยังไม่เพียงพอ ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนคดีที่ร้องเข้าสู่กระบวนการนี้ได้รับอนุญาตเพียงอัตราส่วน ๑ ใน ๓ และที่สำคัญมีเพียงศาลแพ่งศาลเดียวที่อนุญาตให้กิจการเข้าสู่การฟื้นฟูกิจการได้

ข้อที่น่าสนใจประการหนึ่งคือ คดีที่ศาลอนุญาตให้เข้าสู่การฟื้นฟูกิจการดังกล่าว นั้น ในเวลาต่อมาศาลได้อนุมัติแผนฟื้นฟูกิจการเพื่อนำไปปฏิบัติได้ถึง ๒ คดี คือ คดีอัลฟาเทคฯ

และคดีไทยโมเดิร์นพลาสติกฯ ในขณะที่คดีแมนเนเจอร์กำลังอยู่ในช่วงที่จะเสนอแผนฟื้นฟูกิจการต่อที่ประชุมเจ้าหนี้

แนวโน้ม

ในช่วงเวลาต่อมาได้เห็นความเข้าใจในเรื่องการฟื้นฟูกิจการมากขึ้น และได้พบว่ามีกรยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการในระยะเวลาต่อมาในจำนวนที่สูงขึ้น ประเด็นที่น่าพึงพอใจก็คือในจำนวนคดีที่เพิ่มขึ้นนี้ โดยส่วนใหญ่แล้วจะได้รับอนุญาตจากศาลให้เข้าสู่อำนาจฟื้นฟูกิจการในอัตราส่วนที่มากขึ้นกว่าเดิมด้วย

ตารางข้อมูลเปรียบเทียบแนวโน้มจำนวนคดี*

ระยะเวลา	จำนวนคดี	ทุนทรัพย์ (ล้านบาท)	คำสั่งศาล
๑๐ เม.ย.๔๑ ถึง ๑๐ ต.ค.๔๑	๙	๕๑,๖๑๐	อนุญาต ๓ เรื่อง ไม่อนุญาต ๖ เรื่อง
๑๑ ต.ค.๔๑ ถึง ๒๑ เม.ย.๔๒	๑๒	๓๖,๑๔๕	อนุญาต ๗ เรื่อง ไม่อนุญาต ๕ เรื่อง
๒๒ เม.ย.๔๒ ถึง ๒๕ พ.ค.๔๒	๕	๑๘,๙๘๗	กำลังพิจารณา

ข้อน่าแปลกใจคือ การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการในช่วงเวลาประมาณ ๑ เดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลบังคับใช้มีจำนวนสูงถึง ๕ คดี และมีทุนทรัพย์เกี่ยวข้องจำนวนมาก คาดว่าปรากฏการณ์เช่นนี้มีผลมาจากการแก้ไขให้กฎหมายล้มละลายส่งเสริมการประนีประนอมหนี้มากขึ้น และผลส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการเร่งปรับโครงสร้างหนี้ของภาคเอกชนซึ่งมีธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นแกนกลางที่ใกล้เคียงธุรกิจออกมาขึ้นเป็นที่คาดหวังเช่นกันว่าเมื่อศาลล้มละลายกลางเปิดทำการในวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๒

* ข้อมูลจากสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ สำหรับวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๒ เป็นวันที่พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับ

น่าจะมียกย่องอีกจำนวนมากเข้าสู่การพิจารณาของศาล^๖

ผู้ทำแผน

ข้อมูลที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ คุณลักษณะของผู้ทำแผนที่ได้รับการแต่งตั้งโดยศาล เหตุที่ถือเป็นประเด็นสำคัญเนื่องมาจากลักษณะพิเศษของกฎหมายไทยที่เปิดโอกาสให้ทั้งลูกหนี้และบุคคลอื่นที่ประกอบวิชาชีพเฉพาะสามารถเข้ามาเป็นผู้ทำแผนและมีอำนาจบริหารกิจการของลูกหนี้ได้ การที่ลูกหนี้มาจากฝ่ายเจ้านั้นหรือลูกหนี้มีผลเป็นอย่างมากต่อลักษณะของแผนฟื้นฟูกิจการ เป็นที่ยอมรับกันว่า ในกรณีที่ลูกหนี้หรือผู้บริหารเดิมเข้ามาเป็นผู้ทำแผนมีโอกาสเป็นอย่างมากที่แผนจะมุ่งเน้นการปรับโครงสร้างหนี้มากกว่าการปรับโครงสร้างทุน และแผนจะมีลักษณะเป็นการจัดระบบการชำระหนี้ (Scheme Arrangement) เป็นหลัก ในขณะที่แผนฟื้นฟูกิจการที่ฝ่ายเจ้านี้ดูแลเป็นหลักจะให้ความสำคัญแก่การเพิ่มพูนกองทรัพย์สิน (Maximization of Assets) รวมถึงการถ่ายโอนกิจการไปยังหน่วยลงทุนที่มีความสามารถมาก

ในจำนวนคดีที่ได้รับอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ พบว่า ร้อยละ ๖๐ มีการตั้งสำนักงานด้านบัญชีเข้ามาเป็นผู้ทำแผนแก่บริษัท ในขณะที่อีกร้อยละ ๔๐ มีการตั้งลูกหนี้เองเป็นผู้ทำแผน และเมื่อพิจารณาแนวโน้มจะเห็นได้ว่า คดีที่ตั้งสำนักงานด้านบัญชีเป็นผู้ทำแผนนั้นเป็นคดีที่ร้องขอในช่วงแรกๆ ในขณะที่คดีที่ศาลอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการในระยะหลังๆ จะเป็นการตั้งลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน ในจุดนี้อาจจะเห็นว่าบริษัทลูกหนี้เองจะมีความเข้าใจในสภาพการทำแผนเพื่อฟื้นฟูกิจการมากขึ้น ทำให้การโต้แย้งและไม่ยอมรับในสภาพปัญหาลดน้อยลง จึงทำให้มีการร้องขอเข้าสู่กระบวนการโดยลูกหนี้เสนอตัวเป็นผู้ทำแผนได้ ทั้งที่ในช่วงเริ่มต้นก็มีคดีที่ขอให้ลูกหนี้เป็นผู้ทำแผนหลายคดีแต่ไม่เคยมีคดีใดประสบความสำเร็จ

สัดส่วนของการร้องขอระหว่างฝ่ายเจ้านี้และฝ่ายลูกหนี้อาจจะเป็นดัชนีชี้ถึงแนวทางในการร้องขอฟื้นฟูกิจการได้ดีเช่นกัน คดีที่เจ้านี้ร้องขอคิดเป็นร้อยละ ๕๐ ส่วนคดีที่ลูกหนี้ร้องขอคิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕ และที่เหลืออีกร้อยละ ๑๒.๕ เป็นการร้องขอร่วมกัน

^๖วิเคราะห์จากจำนวนกิจการที่อยู่ในระหว่างการปรับโครงสร้างหนี้ภายใต้กรอบการดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า มีบริษัทขนาดใหญ่และขนาดกลางไม่น้อยกว่า ๔๐๐ บริษัท ที่อยู่ในกระบวนการ ซึ่งตามกฎหมายที่วางไว้อาจมีกรณีที่ต้องอาศัยกระบวนการทางศาลด้วย

ความสำเร็จ

เป็นการยากในการที่แต่ละประเทศจะสามารถนิยามกรอบความสำเร็จของการฟื้นฟูกิจการ เพราะความสำเร็จอาจมีความหมายถึงการที่กิจการนั้นสามารถออกไปจากกระบวนการฟื้นฟูกิจการโดยมีสภาพที่ดี หรืออาจมีความหมายเพียงว่า การเข้าสู่กระบวนการสามารถรักษาประโยชน์ของคู่กรณีทุกฝ่ายได้ดียิ่งไปกว่าการล้มละลาย^๗ อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่าการเข้าสู่กระบวนการแล้วทำให้สามารถปรับโครงสร้างหนี้ทำให้สามารถมีการชำระหนี้กันต่อไป และการพิจารณาถึงการป้องกันการตกงานของคนงานน่าจะเป็นข้อที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของการฟื้นฟูกิจการได้เช่นกัน ในประเด็นหลังนี้ จะทำให้เห็นว่าการฟื้นฟูกิจการที่อาจส่งผลให้มีการโอนกิจการในลักษณะ Going concern ไปยังผู้ลงทุนรายใหม่แทนที่ผู้ลงทุนรายเดิมที่ขาดทุนไปแล้วแต่ยังรักษาการจ้างงานเดิมไว้ได้นั้น เป็นความสำเร็จประการหนึ่ง^๘

ในจำนวนคดีที่อยู่ในเข้าสู่กระบวนการนั้น แม้จะยังเร็วเกินไปที่จะชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จเต็มรูป เพราะจนถึงปัจจุบันมีเพียง ๒ คดี ที่พ้นช่วงการลงคะแนนของที่ประชุมเจ้าหนี้ และการพิจารณาแผนของศาล และอยู่ในระหว่างการปฏิบัติตามแผน แต่ถ้ามองดูในเรื่องการรักษาการจ้างงานก็อาจแสดงเป็นสถิติได้ว่ามีแรงงานไม่น้อย ๑,๕๐๐ คน ที่ยังคงมีงานทำต่อไป ทั้งนี้ยังไม่รวมกิจการที่ยังอยู่ในระหว่างการทำแผน ซึ่งคนงานเหล่านี้อาจต้องตกงานไปแล้ว หากไม่มีกระบวนการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมาย

บทสรุป

ในแง่การเก็บข้อมูลอันเป็นรายละเอียดและมีคุณลักษณะที่สามารถจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงกฎหมายนั้น ถือเป็นงานหลักประการหนึ่งของสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ซึ่งได้มอบหมายให้ส่วนกำกับกิจการเป็นผู้ดูแล และนำข้อมูลต่างๆ เหล่านั้น ที่สามารถเปิด

^๗ หลายประเทศเริ่มใช้เกณฑ์การได้รับการปฏิบัติที่ดีกว่าการล้มละลาย (Best Interest Rule) เข้ามาถือเป็นความสำเร็จ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา

^๘ ประเทศอังกฤษก็มีแนวคิดในการดูแลการรักษาการจ้างงานไว้ในลักษณะเดียวกัน

เผยแพร่ได้แสดงไว้ต่อประชาชนโดยนำลงใน Homepage ของกรมบังคับคดีที่ <http://www.legal-ex.go.th> ซึ่งบุคคลทั่วไปสามารถตรวจสอบได้ และข้อมูลที่น่าสนใจติดตามต่อไป คือแนวโน้มของการดำเนินคดีของศาลล้มละลายกลางที่จะจัดตั้งขึ้นในเร็ววันนี้

เป็นที่แน่นอนว่า การปรับโครงสร้างหนี้ ไม่ว่าจะกระทำโดยภาคเอกชนหรือดำเนินการภายใต้กระบวนการทางศาล ต่างล้วนเป็นสิ่งที่เศรษฐกิจไทยกำลังต้องการ กฎหมายที่ประกาศใช้ก็เป็นเพียงกติกาที่จะใช้ลดปัญหาข้อขัดแย้งและส่งผลเป็นปัจจัยเสริมให้เกิดความสำเร็จในการบรรลุข้อตกลงมากขึ้นเท่านั้น แต่สถานะของกิจการและความเข้าใจอย่างแท้จริงของคู่กรณีที่เกี่ยวข้องจะเป็นส่วนสำคัญในการทำให้กระบวนการที่รัฐได้สร้างขึ้นใหม่นี้ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

มาตรการฟื้นฟูลูกหนี้ตามกฎหมายล้มละลาย ของสหรัฐอเมริกา

นายมนตรี ศิลปมหาบัณฑิต

หลักการสำคัญหรือปรัชญา ๒ ประการเบื้องหลังกฎหมายล้มละลายสหรัฐอเมริกาฉบับปัจจุบัน* ได้แก่ การจัดสรรการชำระหนี้แก่บรรดาเจ้าหนี้อย่างเป็นธรรม (Fair treatment for creditors) และการฟื้นฟูลูกหนี้ (rehabilitation or fresh start) ซึ่งแนวความคิดเรื่องฟื้นฟูลูกหนี้ถือเป็นหลักการที่สำคัญที่สุดของกฎหมายล้มละลาย เนื่องจากในสภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำหรือถดถอย จะมีบุคคลที่ได้รับผลกระทบกระเทือนทางเศรษฐกิจและมีปัญหาทางการเงินเป็นจำนวนมาก โดยเหตุจากปัจจัยภายนอกของลูกหนี้ เช่น การถูกจำกัดสินเชื่อ การลดลงของกำลังซื้อ หรือจากปัจจัยภายในของลูกหนี้ เช่น ความผิดพลาดในการทำธุรกิจของลูกหนี้เอง แต่ไม่ได้เกิดจากการทุจริต สังคมอเมริกันจึงมีแนวความคิดว่าการล้มละลายเป็นเรื่องที่น่าเห็นอกเห็นใจมากกว่าเป็นการประณามหรือลงโทษลูกหนี้ ดังนั้น กฎหมายล้มละลายของสหรัฐอเมริกาจึงมีลักษณะผ่อนปรนและเปิดกว้างสำหรับลูกหนี้ในการเลือกใช้กฎหมายล้มละลาย เป็นทางออกเพื่อผ่านพ้นสภาวะวิกฤตทางการเงินที่เกิดขึ้น โดยการแยกกองทรัพย์สินที่จะนำมาแบ่งปันให้เจ้าหนี้และทรัพย์สินอื่นออกจากกันอย่างชัดเจน และการอนุญาตให้ลูกหนี้คงรักษาทรัพย์สินที่จำเป็นและเพียงพอสำหรับการเลี้ยงชีพภายหลังผ่านกระบวนการล้มละลาย รวมทั้งการปลดปล่อยหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนการเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย โดยแนวความคิดเรื่องการฟื้นฟูลูกหนี้ได้ถูกนำมาบัญญัติไว้ในกฎหมายล้มละลายใน ๓ หลักการใหญ่ ๆ คือ

๑. การกำหนดขนาดกองทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย (estate)
๒. การอนุญาตให้ทรัพย์สินบางประเภทเป็นข้อยกเว้นไม่ตกเป็นกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่นำมาแบ่ง (exemption)
๓. การอนุญาตให้ลูกหนี้ปลดปล่อยจากบรรดาหนี้ (discharge) เมื่อผ่านกระบวนการล้มละลายแล้ว

* Bankruptcy Code ๑๙๗๘.

๑. การกำหนดขนาดกองทรัพย์สินของลูกหนี้ (property of the estate) *

กฎหมายได้กำหนดกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่จะนำมาแบ่งให้แก่เจ้าหนี้อย่างจำกัด กล่าวโดยทั่วไปคือ ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ที่ลูกหนี้มีอยู่ ณ วันเริ่มต้นแห่งคดี กล่าวคือ กฎหมายกำหนดให้กองทรัพย์สินของลูกหนี้จะเกิดขึ้นทันที เมื่อลูกหนี้ยื่นคำร้อง หรือเจ้าหนี้ยื่นคำร้องขอดำเนินคดีล้มละลาย ทั้งนี้ รวมไปถึงของที่ลูกหนี้ได้มาแทนทรัพย์สินที่อยู่ในกองทรัพย์สินของลูกหนี้ ดอกผล ผลผลิต ค่าเช่า ที่ได้จากทรัพย์สินนั้น และมรดก ทรัพย์สินที่ได้จากการหย่า หรือเงินที่ได้รับจากการประกันชีวิตที่ได้รับมาภายใน ๑๘๐ วัน หลังจากเริ่มคดี แต่หากเป็นทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้ที่ได้มาภายหลังการเริ่มคดีแล้วไม่ตกเป็นกองทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งผลก็คือ ทรัพย์สินนั้นไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องนำมาแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ * นอกจากนี้ทรัพย์สินอื่นที่ไม่สามารถยึดหรืออยู่ในข่ายที่จะบังคับคดีได้ตามกฎหมายเช่น สิทธิเรียกร้องอันเกิดจากการทำละเมิด ก็ไม่ถือเป็นกองทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย *

เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายล้มละลายของไทย มาตรา ๑๐๙^๕ ทรัพย์สินในคดีล้มละลายที่จะนำมาแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ได้ นอกจากทรัพย์สินทั้งหลายที่ลูกหนี้มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายตามอนุมาตรา ๑ แล้ว ยังรวมถึงทรัพย์สินที่ลูกหนี้ได้มาภายหลังเวลาเริ่มต้น แห่งการล้มละลายจนถึงเวลาปลดจากล้มละลาย ดังนั้น ตราบใดที่ศาลยังไม่มีคำสั่งให้ลูกหนี้ปลดจากล้มละลาย ทรัพย์สินที่ลูกหนี้ได้มาภายหลังเวลาเริ่มต้นการล้มละลายล้วนตกเป็นทรัพย์สินใน

* Section ๕๔๑ Bankruptcy Code

* คงจะมีข้อยกเว้นในกรณีการปรับโครงสร้างหนี้ เช่น ลูกหนี้เป็นเกษตรกรที่ขอใช้กระบวนการล้มละลายตาม Chapter ๑๒ และการปรับโครงสร้างหนี้ของบุคคลธรรมดาที่มีรายได้ประจำตาม Chapter ๑๓ โดยกรณีทั้งสองนั้น กองทรัพย์สินของลูกหนี้ยังรวมไปถึงทรัพย์สิน หรือรายได้ที่ลูกหนี้ได้รับมาภายหลังการเริ่มต้นคดี จนถึง การปิดคดี การจำหน่ายคดี หรือการเปลี่ยนวิธีการในการดำเนินคดีล้มละลาย ซึ่งทั้งสองกรณีเป็นเรื่องการปรับโครงสร้างหนี้ ไม่ใช่การขายทรัพย์สินเพื่อนำมาขายและแบ่งปันให้แก่เจ้าหนี้ เช่น การชำระบัญชี (liquidation) Chapter ๗.

^๕ Eanes V. Shepherd ๗๓๕ F. ๒d ๑๓๕๔ (๔th Cir. ๑๙๘๔)

^๕ มาตรา ๑๐๙ ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ได้

(๑)

(๒) ทรัพย์สินซึ่งลูกหนี้ได้มาภายหลังเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายจนถึงเวลาปลดจากล้มละลาย

คดีล้มละลายที่จะต้องนำมาแบ่งให้กับเจ้าหนี้ทั้งสิ้น ตามกฎหมายปัจจุบันเมื่อลูกหนี้ผ่านเข้าสู่กระบวนการล้มละลายแล้ว ลูกหนี้จึงหมดโอกาสที่จะกลับมาตั้งตัว หรือทำมาหาได้เลี้ยงตนหรือครอบครัวได้ใหม่ เพราะจะไม่มีทรัพย์สินเหลืออย่างเพียงพอ รวมทั้งกระบวนการล้มละลายใช้ระยะเวลาอันยาวนาน ลูกหนี้จึงขาดแรงจูงใจในการทำงานเนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่ต้องนำไปชำระหนี้ทั้งหมด ซึ่งหลักการดังกล่าวเป็นแนวความคิดทางลทโษบุคคลล้มละลาย ดังนั้น ในทางปฏิบัติลูกหนี้จึงพยายามที่จะยักย้ายถ่ายเททรัพย์สินออกไปสู่บุคคลอื่นซึ่งยากแก่การติดตามสืบหาทรัพย์สินก่อให้เกิดปัญหาความซับซ้อนและล่าช้าในการดำเนินคดีล้มละลาย

๒. การยกเว้นทรัพย์สินบางประเภทจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้

นอกเหนือจากการจำกัดขนาดของกองทรัพย์สินของลูกหนี้แล้ว กฎหมายล้มละลายสหรัฐอเมริกายังกำหนดข้อยกเว้นทรัพย์สินบางประเภทที่จำเป็นในการดำรงชีพแก่ลูกหนี้เมื่อลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายอีกด้วย ถึงแม้ว่าทรัพย์สินเหล่านั้นจะเป็นทรัพย์สินที่ลูกหนี้มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายก็ตาม ข้อยกเว้นดังกล่าวอาจแบ่งออกเป็น

๒.๑ ข้อยกเว้นตามกฎหมายล้มละลาย^๖ กฎหมายล้มละลายได้กำหนดข้อยกเว้นทรัพย์สินของลูกหนี้ซึ่งไม่ต้องนำมาแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ไว้หลายประการ ตัวอย่างเช่น ทรัพย์สินที่ลูกหนี้ใช้สำหรับอยู่อาศัยไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ รถยนต์มูลค่าไม่เกิน ๒,๔๐๐ เหรียญสหรัฐ เครื่องเฟอร์นิเจอร์มีมูลค่าไม่เกิน ๔๐๐ เหรียญสหรัฐ ต่อยารายการ หรือรวมกันไม่เกิน ๘,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ เป็นต้น

๒.๒ ข้อยกเว้นตามกฎหมายมลรัฐ^๗ นอกจากกฎหมายล้มละลายของสหรัฐอเมริกาจะระบุข้อยกเว้นของกองทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้แล้ว กฎหมายยังบัญญัติอนุญาตให้มลรัฐต่าง ๆ สามารถจะบัญญัติข้อยกเว้นในลักษณะเดียวกันดังกล่าวขึ้นใช้บังคับกับประชาชนในมลรัฐของตนเองได้ โดยเลือกที่จะไม่ใช้ข้อยกเว้นตามกฎหมายล้มละลายก็ได้ (opt out) ซึ่งมลรัฐส่วนใหญ่ก็เลือก

^๖ Section ๕๒๒ (d).

^๗ Section ๕๒๒ (b) (๑)

ที่จะบัญญัติข้อยกเว้นในเรื่องนี้เพื่อใช้บังคับกับประชาชนของตนเอง ดังเช่น รัฐนิวยอร์ก^๔ และ รัฐแคลิฟอร์เนีย^๕ เป็นต้น

๒.๓ ข้อยกเว้นตามกฎหมายอื่น ๆ ของสหพันธรัฐ (federal)^๖ นอกเหนือจาก ข้อยกเว้น ๒ ประการข้างต้นแล้ว กฎหมายล้มละลายยังเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ขอยกเว้นทรัพย์สินจาก กองทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หากมีกฎหมายอื่นกำหนดเป็นข้อยกเว้นไม่ตกอยู่ในข่าย การบังคับคดีได้ เช่น เงินประกันสังคม หรือผลประโยชน์ หรือผลตอบแทนที่ได้รับภายหลังการเกษียณ หรือผลตอบแทนของบุคคลพิการ เป็นต้น

สำหรับกฎหมายล้มละลายของไทยได้กำหนดข้อยกเว้นทรัพย์สินที่ไม่ต้องนำมาแบ่งปัน ให้เจ้าหนี้ไว้เพียง ๒ ประการ^๗ โดยยกเว้นให้เฉพาะเครื่องใช้ส่วนตัวอันจำเป็นต่อการดำรงชีพ และ ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ราคารวมกันไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น ซึ่งนับว่ายังเป็น จำนวนที่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ การดำรงชีพในสังคมปัจจุบัน อีกทั้งกฎหมายบัญญัติข้อยกเว้นไว้ใน ลักษณะกว้าง ๆ โดยให้ศาลเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณา ลูกหนี้จึงไม่อาจคาดหมายล่วงหน้าได้ ว่า ทรัพย์สินใดของตนจะได้รับการยกเว้นจากกองทรัพย์สินในคดีล้มละลายหรือไม่ เป็นเหตุให้ลูกหนี้ ขาดแรงจูงใจในการให้ความร่วมมือในการดำเนินคดีล้มละลาย

๓. การอนุญาตให้ลูกหนี้ปลดปล่อย (discharge) จากบรรดาหนี้ทั้งหลายเมื่อผ่าน กระบวนการล้มละลาย

หลักการนี้อาจพอเทียบเคียงได้กับการปลดลูกหนี้จากการล้มละลาย เรื่องนี้ถือเป็น เรื่องที่สำคัญที่สุดในแนวความคิดเรื่องการฟื้นฟูลูกหนี้ เพื่อจะเอื้ออำนวยลูกหนี้สามารถกลับไป ดำเนินชีวิตใหม่ (fresh start) ภายหลังที่ลูกหนี้ได้ดำเนินการทางกระบวนการล้มละลายโดยไม่ต้อง ผูกพันชำระหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนลูกหนี้หรือเจ้าหนี้จะยื่นใช้วิธีตามกฎหมายล้มละลายไม่ว่าจะเป็นการขอ

^๔ NY CPL ARTICLE ๑๐-A section ๒๔๒.

^๕ California Civil procedure.

^๖ Section ๕๒๒ (b)(๒).

^๗ มาตรา ๑๐๙ (๑) ก และ ข.

ชำระบัญชี (liquidation ตาม chapter ๗) หรือการขอฟื้นฟูลูกหนี้ (reorganization ตาม chapter ๑๑) หรือ การปรับโครงสร้างหนี้ (adjustment of debt ตาม chapter ๑๓)

การร้องขอปลดเปลื้องหนี้มีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับช่องทางที่ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้เลือกให้ตามกฎหมายล้มละลาย เช่น การขอชำระบัญชีตาม chapter ๗^{๖๖} ศาลจะอนุญาตให้ลูกหนี้ได้รับการปลดเปลื้องจากบรรดาหนี้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนศาลมีคำสั่งโอนการจัดการทรัพย์สิน (order for relief) ไปยังทรัสต์ สำหรับการขอฟื้นฟูกิจการตาม chapter ๑๑ ลูกหนี้จะได้รับการปลดเปลื้องจากบรรดาหนี้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนศาลเห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการ ส่วนการขอปรับโครงสร้างหนี้ตาม chapter ๑๓ ลูกหนี้จะได้รับการปลดเปลื้องจากบรรดาหนี้ต่าง ๆ ที่บรรลุไว้ในแผนและหนี้ที่ศาลไม่อนุญาตให้รับชำระหนี้ต่อเมื่อลูกหนี้ได้ปฏิบัติตามแผนจนครบถ้วนแล้ว

สำหรับผลของการปลดเปลื้องหนี้นั้น เจ้าหนี้จะหมดสิทธิในการเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้อีกต่อไป คงเหลือเพียงสิทธิที่จะเรียกร้องให้ชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้หรือตามแผนที่ศาลเห็นชอบด้วยเท่านั้น อย่างไรก็ตามยังมีหนี้บางประเภทที่กฎหมายซึ่งเป็นบทบัญญัติทั่วไปไม่อนุญาตให้ลูกหนี้ปลดเปลื้องได้เพื่อประโยชน์ทางสังคมและป้องกันลูกหนี้ผู้ทุจริตไม่ให้ได้รับประโยชน์จากกฎหมายล้มละลาย เช่น ภาษี หนี้ที่เกิดจากการทุจริตของลูกหนี้ หนี้ที่ลูกหนี้มิได้เปิดเผยหรือระบุไว้ในบัญชีหนี้สิน ค่าปรับ รวมทั้งค่าเสียหายอันเกิดจากการขับรถขณะมึนเมาสุรา เป็นต้น^{๖๗} นอกจากนี้ในการขอชำระบัญชี การฟื้นฟูกิจการ และการปรับโครงสร้างหนี้ก็ยังมีบทกเว้นเรื่องการปลดเปลื้องหนี้เป็นการเฉพาะ ตามวิธีที่ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้เลือกได้ด้วยเช่นกัน^{๖๘} เช่น ลูกหนี้ที่ขอชำระบัญชีจะได้รับการปลดเปลื้องหนี้ก็ต่อเมื่อเป็นบุคคลธรรมดาเท่านั้น และไม่เคยได้รับการปลดเปลื้องหนี้ภายในระยะเวลา ๖ ปี ก่อนยื่นคำร้องขอชำระบัญชี เป็นต้น

ส่วนกฎหมายล้มละลายของไทยนั้นลูกหนี้จะหลุดพ้นจากภาวะล้มละลายได้ก็แต่การปลดจากล้มละลาย การยกเลิกการล้มละลาย และศาลเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้^{๖๙} ซึ่งการปลดเปลื้องหนี้ (discharge) ตามกฎหมายล้มละลายของสหรัฐอเมริกาพอเทียบเคียงได้กับการปลดจาก

^{๖๖} Section ๗๒๗ (b).

^{๖๗} Section ๕๒๓.

^{๖๘} Section ๗๒๗, Section ๑๑๔๑ และ Section ๑๓๒๘.

^{๖๙} วิษามหาคุณ, กฎหมายล้มละลาย, (กรุงเทพ : นิติบรรณการ, ๒๕๓๑) หน้า ๒๑๙.

ล้มละลายตามกฎหมายล้มละลายไทย^{๖๖} ส่วนการยกเลิกล้มละลายนั้นถือเป็นเหตุผลทางการบริหารคดี ซึ่งไม่มีเหตุในอันที่จะดำเนินคดีล้มละลายกับลูกหนี้ต่อไป เช่น ลูกหนี้ไม่ควรถูกพิพากษาให้ล้มละลาย^{๖๗} หรือหนี้ของบุคคลล้มละลายได้ชำระเต็มจำนวนแล้ว โดยการยกเลิกล้มละลายไม่มีผลทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้สิน เว้นแต่ลูกหนี้จะชำระหนี้เต็มจำนวน^{๖๘} สำหรับการปลดจากล้มละลายนั้น ศาลจะต้องพิจารณาให้ได้ข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๗๓ ก่อนที่จะมีคำสั่งไม่ยอมปลดจากล้มละลาย^{๖๙} งดการปลดจากล้มละลายภายในกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือจนกว่าจะแบ่งทรัพย์สินชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ แล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ หรือปลดจากล้มละลาย ซึ่งกว่าศาลจะมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดก็ต้องใช้ระยะเวลานาน และเป็นดุลยพินิจของศาล ส่วนจากพิจารณาการขอปลดเปลื้องหนี้ของสหรัฐอเมริกา^{๗๐}นั้นศาลจะอนุญาตให้ลูกหนี้ที่ขอชำระบัญชีปลดเปลื้องหนี้ หากปรากฏว่าลูกหนี้เป็นบุคคลธรรมดา ไม่มีคำขอคัดค้านการปลดเปลื้องหนี้ ลูกหนี้ขอสิทธิการปลดเปลื้องหนี้ หรือมีคำขอให้ยกคำร้องขอให้กระบวนการล้มละลายอยู่ในระหว่างการพิจารณา^{๗๑} โดยไม่ต้องพิจารณาข้อความจริงดังเช่นกฎหมายล้มละลายของไทย

บทสรุป

แนวความคิดเรื่องการฟื้นฟูลูกหนี้ ถือเป็นแนวความคิดหลักในการบัญญัติกฎหมายล้มละลายของสหรัฐอเมริกา ดังนั้น บทบัญญัติในกฎหมายจึงมีลักษณะเอื้ออำนวยและให้โอกาสลูกหนี้ในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ ดังจะเห็นได้จากมาตรการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยมีลูกหนี้เป็นจำนวนมากได้ใช้กฎหมายล้มละลายเป็นทางออกในการแก้ไขปัญหาวิกฤตทางการเงินของตน โดยลูกหนี้สามารถคาดหมายได้ว่า หากตนเองกระทำการโดยสุจริตและปฏิบัติตามกฎหมายแล้วก็จะได้รับโอกาสในการตั้งต้นใหม่ตามกฎหมาย ในขณะที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๓ คงมุ่งเน้นเรื่องการคุ้มครองเจ้าหนี้ไม่มีประกันให้ได้รับชำระหนี้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม แม้ตั้งแต่

^{๖๖} มาตรา ๖๘-๘๑.

^{๖๗} คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๙๗-๑๘๙๘/๒๕๓๑ ศาลชั้นต้นยกคำร้องขอรับชำระหนี้ของโจทก์ ซึ่งมีเพียงรายเดียว เท่ากับคดีไม่มีเจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ การดำเนินคดีล้มละลายต่อไปจึงไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้ ถือได้ว่าเป็นเหตุที่จำเลยไม่สมควรถูกพิพากษาให้ล้มละลาย

^{๖๘} มาตรา ๑๓๖ และ ๑๓๕.

^{๖๙} มาตรา ๗๒.

^{๗๐} Rule ๔๐๐๔.

เดือนเมษายน ๒๕๔๑ ประเทศไทยจะมีบทบัญญัติเพิ่มเติมเรื่องการฟื้นฟูกิจการขึ้นมาแต่ก็คงใช้บังคับกับนิติบุคคลเท่านั้น ดังนั้น เมื่อลูกหนี้ถูกฟ้องล้มละลาย กระบวนการตามกฎหมายล้มละลายจะเน้นหนักการคุ้มครองเจ้าหนี้ การบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ และการล้มละลาย โดยมีแนวความคิดว่าบุคคลล้มละลายเป็นผู้ทุจริตและควรได้รับการลงโทษโดยกฎหมาย ดังนั้น การปลดจากล้มละลายจึงกระทำได้ด้วยความยากลำบากและทรัพย์สินที่กฎหมายอนุญาตให้ลูกหนี้เก็บรักษาไว้ได้ก็มีเพียงเล็กน้อย ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพต่อไป และเป็นภาระทางครอบครัวและสังคม หหมดโอกาสที่จะกลับมาเป็นทรัพยากรที่จะผลิตผลงานหรือบริการในระบบเศรษฐกิจอีกต่อไป สำหรับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในช่วงที่สภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำหรือชะลอตัว ประชาชนจำนวนไม่น้อยซึ่งเป็นผู้มีศักยภาพทางการผลิตและบริการต้องได้รับผลกระทบในวงกว้างโดยการถูกลดเงินเดือน หรือถูกออกจากงาน ทำให้มีปัญหาทางการเงินและไม่สามารถชำระหนี้เพื่อการดำรงชีพได้ เช่น สินเชื่อที่อยู่อาศัย หรือสินเชื่ออุปโภคบริโภค การที่กฎหมายล้มละลายปัจจุบันยังมีลักษณะเป็นบทลงโทษลูกหนี้ และไม่เปิดโอกาสให้ลูกหนี้ที่เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถแต่มีปัญหาการเงินชั่วคราวจากปัญหาเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถกลับมาตั้งต้นใหม่ และเป็นกลไกในการผลิตและการบริการต่อไป ย่อมเป็นการสูญเสียและเป็นปัญหาต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างยิ่ง

AMENDMENT TO THAI BANKRUPTCY LAW
Bankruptcy Act (No. 5) B.E. 2542 (1999)

Surasak Vajassit and Edward Dever

The Thai Government has further amended the Thai Bankruptcy Act. The amendment revises a number of the reorganisation provisions enacted in April 1998 as well as updating a number of the pre-existing provisions relating to bankruptcy proceedings. The main effect of the amendment, which became effective on 22 April 1999, is as follows :

Method of approving the reorganisation plan

- The method of approving the reorganisation plan has changed. Previously approval of the plan required a special resolution at a meeting of all the creditors, that is a majority in number and 75 percent by value of claims of the creditors voting on the resolution. No distinction was made between different types of creditors. Following the amendment, creditors are divided into various classes as follows:
- secured creditors, who are owed not less than 15% of the total debts which are recoverable in the business reorganisation, are each treated as a separate group;
- remaining secured creditors not contained in a group as set out above are in another group;
- unsecured creditors may be divided into several groups. Unsecured creditors who have the same or a similar claim or interest are in the same group;
- subordinated creditors are in one group.

Any creditor who believes that the grouping of creditors is not in accordance with these provisions may submit an application to the court within 7 days from the date of knowledge of such grouping. The court may then issue an order for re-grouping. The order of the court is final.

The rights of creditors who are in the same group must be treated equally, unless the creditors who are not treated equally consent in writing.

Under the amendment, the following creditors will be deemed to have approved the plan:

- creditors who have received a proposal from the planner for them to receive payments which are in default in full with interest and, under the proposal, they will receive the payments which are in default in full together with interest within 15 days from the date when the court issues an order approving the plan and the creditors shall continue to have the right to receive payment under the terms of their original contracts as if the debtor had never been in default;
- creditors who have received a proposal from the planner to receive payment in accordance with their original contract or agreement; and
- subordinated creditors.

Under the amendment, a resolution approving the plan must be a special resolution passed at:

- a meeting of each group of creditors; or

- a meeting of a least one group of creditors which is not a group of creditors deemed to have approved the plan as mentioned above, and when the amount of debt of creditors who have accepted the plan at the meeting of every group of creditors is not less than fifty per cent of the total debt of creditors who have personally or by proxy attended the meeting of creditors and cast their vote on such a resolution.

In calculating the amount of debt, the creditors referred to above who are deemed to have approved the plan shall be deemed to have also attended the meeting and voted on the resolution accepting the plan.

Other changes relating to reorganisation proceedings

- The amendment specifies that the conversion of foreign currency denominated debts into Baht is for the sole purpose of calculating votes to be attributed to the various creditors' claims at creditors meetings.
- The discretionary power of the court under Section 90/58 to approve or reject the plan is replaced by objective criteria for approval by the court, including a requirement that upon completion of implementation of the plan, creditors will have received debt repayments not less than the amounts they would have received on a liquidation.
- The plan administrator has the power to disclaim assets of the debtor or rights under contracts made by the debtor where the terms are more onerous than the benefits receivable by the debtor as prescribed by the plan. This extends the existing provision in the Bankruptcy Act which applies to bankruptcies (Section 122) to apply to reorganisation proceedings.

- The existing exemption of the reorganisation plan from the restriction under Thai law on setting off when subscribing for shares of private companies is extended to public companies and issues of debentures.

Changes relating to bankruptcy proceedings

- The threshold for commencing bankruptcy proceedings increases to Baht 1 million (from Baht 50,000) for individuals and Baht 2 million (from Baht 500,000) for companies.
- Section 94(2), which provides that a creditor may not file a claim in the bankruptcy of the debtor in respect of a debt which the creditor allowed the debtor to create knowing that the debtor was insolvent at the time, is amended to permit a claim to be filed by a creditor in these circumstances provided it is created "for the purpose of enabling the debtor's business to continue".
- A new concept of "related parties" or "insiders" is inserted into the legislation in the context of preferential transactions. Under the existing provisions (Sections 90/41 and 115), transfers or acts done by the debtor during the period of three months prior to (or following) an application to make him bankrupt may be cancelled if the act was done with the intention to give undue preference to a creditor. The three month period will be extended to one year for acts involving insiders: insiders are the debtor's management, auditors, shareholders holding in excess of 5 percent. Of the debtor's share capital, spouses, minor children, partnerships and companies related to such persons.

- Section 114, which currently permits the cancellation of transfers of property of acts done by the debtor during the period of three years before (or following) the application to make him bankrupt unless the transferee can prove to the satisfaction of the court that the transfer or act was made in good faith and for consideration, is repealed. A new Section 114 is inserted into the Bankruptcy Act which applies the presumption under Section 90/40 to bankruptcy proceedings.
- Subordination provisions are recognised in bankruptcy proceedings.
- Debtors who are natural persons will be discharged from bankruptcy after three years from the date the person is adjudged bankrupt provided the debts were not incurred in bad faith.

The Thai Government will also establish a dedicated court, the Bankruptcy Court, which will handle bankruptcy and reorganisation cases, removing these cases from the jurisdiction of the Thai civil courts. The court will commence operations on 18 June 1999.

